



Programmabegroting 2023

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders

Burgemeester	Dhr. S. de Rouwe	
Secretaris	Dhr. N.J. Middelbos	
Wethouders	Dhr. J.P. van der Sluis	Dhr. A.B. Wonink
	Dhr. B. van den Belt	Dhr. A.J. Boddeus
	Dhr. F.J.R. Faber	

Samenstelling Gemeenteraad

Voorzitter	Dhr. S. de Rouwe
Griffier	Dhr. H.A. van der Meulen

Christen Unie

Dhr. J.W. Schutte
Mw. M.R. Wiltjer-Rozema
Dhr. K. Posthumus
Dhr. H. Pruijssen
Dhr. K.E.G.H. van der Kolk
Dhr. R.H. Schilder

SGP

Dhr. K. van den Bosch
Dhr. S. Nentjes
Dhr. J.Th. Noorland
Dhr. H.J.E. Vinke

CDA

Dhr. H.E. Selles
Dhr. R. de Wilde
Mw. E.J. van de Wetering-de Groot
Dhr. N. Teune

GBK

Dhr. S. Azer
Mw. H.I. Schmidt-Blokzijl
Dhr. S. Zwitser
Dhr. H.A.L. van der Harst

Kampen Sociaal

Dhr. L. Bastiaan
Mw. E.M. Bos
Dhr. K. Knijnenberg

GroenLinks

Dhr. E.G. Burgman
Mw. A.C. Faber
Mw. J.H. Jansen

D66

Dhr. G.H. Wijnja
Mw. K. Selles

Hart voor Kampen

Dhr. M.M. Koster
Dhr. P. Bergstra

VVD

Dhr. D.W.C. Lokhorst
Dhr. H.J. Bruins

PvdA

Dhr. M. Haveman

Raadsvoorstel

Raadsvergadering van :
(in te vullen door griffie)

Agendanummer :
(in te vullen door griffie)

Portefeuillehouder : B. van den Belt

ONDERWERP
Programmabegroting 2023

SAMENVATTING
Vanuit de Gemeentewet heeft ons college als taak om uw raad jaarlijks een ontwerp begroting aan te bieden. U dient deze begroting vervolgens vast te stellen en voor 15 november aan de provincie toe te sturen (Gemeentewet: artikelen 189, 190 en 191).

Voorgesteld besluit

1. De programmabegroting 2023 inclusief meerjarenraming 2024-2026 vast te stellen met in 2023:
 - a. een totaal aan baten op de exploitatierekening van € 168.600.000;
 - b. een totaal aan lasten op de exploitatierekening van € 167.340.000;
 2. In te stemmen met een structurele stelpost nieuwe investeringen en ambities van € 2 miljoen vanaf 2024;
 3. In te stemmen met verrekening van € 1.826.000 uit de algemene reserve ter dekking van de doorgeschoven eenmalige budgetten van 2022 naar 2023;
 4. Het positieve begrotingssaldo 2023 van € 1.260.000 te bestemmen door deze te storten in de algemene reserve.
-

Inleiding en kern van het vraagstuk (ABC)

AANLEIDING
Op 6 juli 2022 is de beleidsarme Perspectiefnota 2023-2026 door uw raad vastgesteld als richtinggevend kader voor de Programmabegroting 2023. Op 7 juli zijn wij als college geïnstalleerd. De titel van ons coalitieakkoord is 'Samen durven doen'. Nu, drie maanden later, leggen wij u een Programmabegroting 2023 voor waarin onze ambities zijn verwerkt en die wij graag met uw raad, de samenleving en betrokken partners willen uitwerken. Wij zijn van mening dat deze begroting 'Samen durven doen' uitademt. In de bestuurlijke toelichting en in de separate programma's komen we daar uiteraard uitgebreid inhoudelijk en financieel op terug.

BESTUURLIJKE RELEVANTIE EN POLITIEKE DILEMMA'S
De programmabegroting kijkt vooruit naar 2023. De raad heeft hierin een kaderstellende en controlerende rol.

CENTRAAL DOEL (BEOOGD EFFECT)
Een duurzaam sluitende en realistische begroting met financiële ruimte voor toekomstige opgaven.

Toelichting en argumentatie

KADERS
Gemeentewet: artikelen 189, 190 en 191.

ARGUMENTEN

1. In de bestuurlijke toelichting bij de programmabegroting is de nadere onderbouwing te vinden bij de besispunten.

KANTTEKENINGEN EN RISICOBEHEERSING

1. In de bestuurlijke toelichting bij de programmabegroting wordt ingegaan op kanttekeningen en risicobeheersing.

PARTICIPATIE

De programmabegroting is met een brede vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie tot stand gekomen.

KOSTEN, BATEN, DEKING

In de programmabegroting is opgenomen welke ambities wij voor 2023 hebben en wat deze kosten.

Het vervolg

Uitvoering en vervolgbesluiten

In de programmabegroting zijn de ambities opgenomen waar wij in 2023 uitvoering aan willen geven. Na vaststelling van de begroting door uw raad kan in 2023 de uitvoering van deze ambities voortgezet danwel gestart worden. Vooruitlopend op besluitvorming in uw raad vindt op 26 oktober een technische informatieavond plaats. U kunt dan uw technische vragen over de programmabegroting stellen.

Communicatie

Na vaststelling van de begroting door uw raad wordt er een Begroting in een oogopslag gepubliceerd via onze eigen kanalen en in De Brug.

Evaluatie

Met twee bestuursrapportages geven wij u in 2023 na respectievelijk vier en acht maanden inzicht in inhoudelijke en financiële ontwikkelingen met betrekking tot de programmabegroting.

Bijlagen

Programmabegroting 2023
Begrotingswijziging 01-2023

Kampen, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van Kampen,
de secretaris,

N.J. Middelbos

de burgemeester,

B. de Rouwe

Agendanummer: 06.

Portefeuillehouder: B. van den Belt

Onderwerp: Programmabegroting 2023

De Raad van de gemeente Kampen,

gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 11 oktober 2022;

artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet

besluit:

1. De programmabegroting 2023 inclusief meerjarenraming 2024-2026 vast te stellen met in 2023:
 - a. een totaal aan baten op de exploitatierekening van € 168.600.000;
 - b. een totaal aan lasten op de exploitatierekening van € 167.340.000;
2. In te stemmen met een structurele stelpost nieuwe investeringen en ambities van € 2 miljoen vanaf 2024;
3. In te stemmen met verrekening van € 1.826.000 uit de algemene reserve ter dekking van de doorgeschoven eenmalige budgetten van 2022 naar 2023;
4. De trendmatige verhoging van de OZB voor zowel woning als niet-woning te schrappen uit de programmabegroting 2023 en het structurele verschil (€ 338.000,-) ten laste te brengen van het positieve begrotingssaldo 2023.
5. Geen precariobelasting te heffen voor evenementen in het jaar 2023 en het eenmalige verschil ad € 20.000 ten laste te brengen van het positieve begrotingssaldo 2023.
6. De optelsom van de vastgestelde amendementen te verwerken met het primitieve positieve begrotingssaldo (zoals genoemd in punt 4 van het raadsvoorstel) en het dan resterende bedrag te storten in de algemene reserve.

Kampen, 10 november 2022

De Raad van de gemeente Kampen,



drs. H.A. van der Meulen, griffier



S. de Rouwe, voorzitter

Inhoudsopgave

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders.....	2
Samenstelling Gemeenteraad	2
Bestuurlijke samenvatting.....	7
Kaders	20
Programma's	20
Totaal overzicht programmabegroting.....	23
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	24
Programma 1 Veiligheid	27
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	29
Programma 3 Economie.....	32
Programma 4 Onderwijs.....	35
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	38
Programma 6 Sociaal domein	42
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	46
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	50
Algemene dekkingsmiddelen.....	53
Overzicht lasten en baten per programma	55
Overhead.....	56
Overzicht lasten en baten per programma	57
Vennootschapsbelasting	58
Reserves.....	60
Paragrafen	62
Paragraaf 1 Lokale heffingen	63
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	72
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen	85
Paragraaf 4 Financiering	91
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	94
Paragraaf 6 Verbonden partijen	99
Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid	116
Bijlagen	125
I Beleidsindicatoren / kengetallen.....	126
II Overzicht structureel en eenmalig per programma	126
III Specificatie van reserves en voorzieningen	139
IV Overzicht EMU-saldo	141
V Overzicht van investeringskredieten	142
VI Overzicht programma's en taakvelden.....	145
VII Overzicht ambities.....	147
VIII Vastgestelde amendementen en motie	151

Bestuurlijke samenvatting

Op 6 juli is de beleidsarme Perspectiefnota 2023-2026 door uw raad vastgesteld. Op 7 juli zijn wij als college geïnstalleerd. De titel van ons coalitieakkoord is 'Samen durven doen'. Nu, drie maanden later, leggen wij u een Programmabegroting 2023 voor waarin onze ambities zijn verwerkt en die wij graag met uw raad, de samenleving en betrokken partners uitwerken. Wij zijn van mening dat deze begroting 'Samen durven doen' uitademt. In de bestuurlijke toelichting en in de separate programma's komen we daar uiteraard uitgebreid inhoudelijk en financieel op terug.

Kernboodschap

Als gemeente zien we grote maatschappelijke opgaven op ons afkomen: dat iedereen kansrijk opgroeit en meedoet, het versnellen van de woningbouw, de vraagstukken op het gebied van economische ontwikkeling en landbouw, bereikbaarheid en de transitie op het gebied van duurzaamheid en energie. Met de begroting die voorligt, zetten we stappen op deze opgaven. De begroting is, met bijna € 8 miljoen aan nieuwe uitgaven, verdeeld over meer dan honderd voorstellen, ambitieus te noemen. Het financiële kader geeft ons nu de ruimte om deze 'plus' op de begroting te zetten. Tegelijkertijd zien wij dat deze begroting nog maar een begin maakt met de uitwerking van de grote opgaven op middellange termijn. Voor een aantal van deze grote opgaven hebben we meer tijd nodig om voorstellen uit te werken. Het is belangrijk dat u hiervoor financiële ruimte houdt. Deze voorstellen leggen we u bij de Perspectiefnota 2024-2027 voor.

Wij beseffen dat het realiseren van onze ambities niet alleen een kwestie is van betaalbaarheid, maar ook sterk afhankelijk is van de haalbaarheid (qua planning), uitvoerbaarheid en organiseerbaarheid. Het gaat dan niet alleen om interne uitvoeringscapaciteit, maar bijvoorbeeld ook om de schaarste die optreedt bij onze partners in personeel en middelen. Wij zoeken samen met onze partners naar nieuwe werkwijzen en creatieve oplossingen om deze vorm van schaarste het hoofd te bieden en onze ambities zo veel en goed mogelijk te realiseren. We zijn ons er daarbij van bewust dat door deze ambitieuze begroting de kans op een onderbesteding en opnieuw een positief jaarrekeningresultaat over 2023 reëel is. Tussentijdse monitoring op de realisatie van onze ambities doen wij nauwgezet en wij informeren uw raad hierover via de bestuursrapportages.

Tot slot, de grote maatschappelijke opgaven die we op ons af zien komen vragen om een robuuste begroting die tegen een stootje kan.

Bestuurlijke samenvatting

Onze ambities voor 2023

Onze ambities richten zich op de thema's uit ons coalitieakkoord 2022-2026 'Samen durven doen': Goed voor elkaar, Goed groeien en Goed perspectief en Uitvoerbaar akkoord.

Goed voor elkaar

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat mensen bestaanszekerheid, gelijke kansen en een vitaal leven hebben. We zijn goed voor elkaar. Om dit te bereiken focussen we ons op preventie en het duurzaam voorkomen van problemen.

We investeren in het welzijn en welbevinden van onze inwoners. In 2023 zetten we in op verdere versterking van de sociale basis. Specifiek voor jeugdigen continueren we het project Kansrijke start en melden we ons aan voor de aanpak 'Opgroeien in een kansrijke omgeving'. Met het uitvoeringsplan bij de Lokale gezondheidsagenda en het Kamper Leefstijlakkoord werken we verder aan het normaliseren van gezond gedrag en een gezonde leefstijl.

Om inwoners die op zoek zijn naar werk of op een andere manier mee willen doen beter te kunnen ondersteunen, stellen we een integrale visie 'Perspectief naar werk' op en zetten we in op verdere versterking van de samenwerking met Impact. Om kinderen mee te laten doen, verhogen we voor de kindregelingen de inkomensgrens van 110% naar 130%. Een stapeling van regelingen is hierbij weer mogelijk. Ook maken we een plan over het versterken van de bestaanszekerheid van inwoners.

Met de nieuwe subsidieregeling voor amateurkunst kijken we vanaf komend jaar nadrukkelijker naar de maatschappelijke waarden die verenigingen toevoegen aan de Kamper samenleving. Ook maken we nieuwe prestatieafspraken met de vijf grote culturele instellingen in onze gemeente.

Om ervoor te zorgen dat inwoners zich fijn en veilig blijven voelen in onze gemeente, zetten we voor de veiligheid op straat extra boa's in ter ondersteuning van de politie.

Goed groeien

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat we ruimte bieden voor wonen en werken met kwaliteit, duurzaamheid en eigen behoefte als basis. We willen groeien in het goede. Om dit te bereiken focussen we ons op groei die bijdraagt aan welzijn en welbevinden.

In de periode tot en met 2032 zetten we in op het versnellen van de woningbouw en bouwen we gemiddeld 400 woningen per jaar. We versterken de ambtelijke capaciteit om de versnelling mogelijk te maken. We streven er daarbij naar om deze kosten te dekken binnen de totale businesscase van de versnellingsopgave, waarin zijn begrepen de grondexploitaties, afspraken met ontwikkelende partijen en mogelijke bijdragen van medeoverheden. Bij de Perspectiefnota 2024 leggen we een totaalbeeld van de investeringen en de baten en lasten van de versnellingsopgave met een eventueel dekkingsvoorstel aan u voor.

Voor het gebied Reevedelta stellen we een gebiedsvisie op. Met ondernemers(verenigingen) en andere stakeholders maken we een lokale economische visie en agenda, waarin we samen een antwoord formuleren op de uitdagingen die spelen. Voor de binnenstad werken we met het uitvoeringsprogramma Binnenstad toe naar een toekomstbestendige en vitale binnenstad. Speciale aandacht in onze historische binnenstad hebben de Bovenkerk en andere beeldbepalende monumenten. Samen met de eigenaren onderzoeken we de mogelijkheden om deze monumenten toekomstbestendig te maken.

Een belangrijke voorwaarde voor de groei van onze gemeente is dat de bereikbaarheid naar en binnen onze gemeente op orde blijft. Verkeersveiligheid is hierin een belangrijk onderwerp. We blijven lobby voeren voor een veiligere N50 met een vlottere doorstroming. Ook gaan we door met de aanpak van verkeersonveilige situaties. We maken hiervoor gebruik van de investeringsimpuls verkeersveiligheid van het Rijk en zorgen voor de benodigde cofinanciering.

Goed perspectief

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat we stevig inzetten op maatregelen voor klimaatadaptatie, de energietransitie, vitaal platteland en circulariteit. We willen nu en in de toekomst een goed perspectief bieden voor onze inwoners. Om dit te bereiken, focussen we ons op het versnellen van de duurzaamheidsaanpak.

We versnellen de aanpak klimaatadaptatie en stellen hiervoor structureel middelen beschikbaar. Naast fysieke maatregelen in de openbare ruimte ondersteunen wij inwoners bij het nemen van klimaatmaatregelen op eigen terrein. Dit doen we met een stimuleringsregeling. De bezuiniging op groen draaien we terug. Hierdoor kunnen we de uitgangspunten voor een hoge kwaliteit in de binnenstad en een basiskwaliteit in de wijken handhaven.

Ons bod in de regionale energiestrategie (RES) is ambitieus en we zetten ons in om dit te realiseren. Er loopt een aantal initiatieven voor grootschalige opwekking in verschillende stadia. Op energiegebied zetten wij in op het helpen van kwetsbare groepen inwoners, die last hebben van een hoge energierekening.

We herijken de warmtevisie en bieden uw raad deze opnieuw aan met per wijk een planning. Ook het onderzoek naar de kansen voor een warmtenet in delen van de stad met gebruik van geothermie wordt herijkt en besproken met verschillende stakeholders om te kijken of hier inmiddels kansen voor zijn.

Om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen, stellen we op basis van een quickscan een plan van aanpak op voor de gehele bouwvoorraad. In de Perspectiefnota 2024-2027 komen we met een voorstel voor verduurzaming.

Uitvoerbaar akkoord

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk om gelijktijdig met het uitvoeren van onze opgaven en ambities onze begroting duurzaam en robuust te houden. We willen dat de realisatie van onze opgaven en ambities uitvoerbaar is en blijft. Om dit te bereiken focussen we ons op de haalbaarheid, uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en organiseerbaarheid.

We zijn zelfbewust met heldere ambities voor de grote opgaven waarvoor onze gemeente staat. Onze inzet is gericht op het bereiken van deze ambities. Hiervoor realiseren we een lobbystrategie en bouwen deze uit. Om meer van buiten naar binnen te werken, verkennen we de belangstelling bij externen voor een stichting/vereniging waarin onderwijs, ondernemers, cultuur en overheid vertegenwoordigd zijn. Het is de bedoeling dat deze stichting/vereniging fungeert als klankbordgroep voor de gemeente. Ook geven we inwonerbetrokkenheid vorm. Inwoners moeten het gevoel hebben dat zij mee kunnen denken, doen en beslissen en maximaal betrokken zijn.

Ook stellen we een Kamper Ontwikkelfonds in. We willen dat vormgeven in een Maatschappelijk Investeringsprogramma Kampen en daarover gaan we graag het gesprek aan met uw raad. Tot slot is een toegeruste organisatie van belang voor het realiseren van onze ambities en de opgaven die op ons afkomen. We zetten in op een organisatie die goed is toegerust en kwantitatief en kwalitatief capabel is om de huidige en toekomstige opgaven en ambities te verwezenlijken.

Met onze ambities voor 2023 zijn we er nog niet. Deze ambities bieden deels antwoord op de grote opgaven. Voor een aantal opgaven hebben we meer tijd nodig om voorstellen uit te werken. Het gaat hierbij onder meer om opgaven op het gebied van binnenstad, economie, woningbouw, klimaat, energie en verduurzaming van het vastgoed. Het gaat daarbij om grote investeringen voor onze ontwikkelpartners en ook voor onze gemeente.

De instelling van een Kamper Ontwikkelfonds gaat ons helpen onze maatschappelijke ambities te realiseren, maar naast dit fonds is het van groot belang dat we in de meerjarenraming voldoende financiële ruimte aanhouden om de structurele kapitaallasten van grote maatschappelijke investeringen op te kunnen vangen. Ook gaan we de ambities en opgaven verder uitwerken, zodat we, te beginnen bij de Perspectiefnota 2024-2027, uitgewerkte voorstellen aan u kunnen voorleggen en dat die ook geprioriteerd zijn. Deze prioritering is onderdeel van een strategische investeringsagenda die we komende periode opstellen. Om al deze voorstellen uit te kunnen werken, komen we mogelijk tussentijds bij uw raad terug met het verzoek om hiervoor een beroep te doen op de beschikbare ruimte in de bestemmingsreserve nieuwe investeringen en ambities die nu een omvang heeft van € 1,2 miljoen.

In de tabel 1 ziet u wat de keuzes die wij aan u voorstellen betekenen voor het totale begrotingssaldo.

Tabel 1. Saldo Programmabegroting 2023-2026

Saldo Programmabegroting 2023-2026				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Vastgesteld financieel kader bij PPN 2023-2026	-2.490	-4.793	-4.677	2.865
<i>Bijstellingen financieel kader ná PPN 2023-2026</i>				
effect meicirculaire 2022	-8.831	-9.696	-13.593	-10.046
separaat raadsbesluit - versterken sociale basis	1.045	1.045	1.045	1.045
advies effect stelpost jeugdhulp 100% (provincie/rijk)		-1.311	417	-1.251
advies op te nemen stelpost lagere uitgaven jeugd (provincie/rijk)		-341	-1.704	-1.704
autonome bijstellingen financieel kader	365	-512	-821	-1.523
structureel effect 2e berap 2022 (exclusief meicirculaire 2022)	2.551	2.551	2.551	2.551
onttrekking algemene reserve budgetten 2022 (2e berap)	-1.826			
Totaal bijstellingen financieel kader ná PPN	-6.696	-8.264	-12.105	-10.928
Totaal bijgesteld financieel kader	-9.186	-13.057	-16.782	-8.063
Coalitieakkoord: € 2 miljoen ruimte voor nieuwe ambities		2.000	2.000	2.000
Beschikbaar financieel kader incl. stelpost voor nieuwe ambities	-9.186	-11.057	-14.782	-6.063
Totaal opgenomen voorstellen programmabegroting 2023-2026	7.926	6.142	5.742	5.473
Saldo programmabegroting incl. voorstellen	-1.260	-4.915	-9.040	-590
Beschikbaar saldo 2023 voor storting in de algemene reserve	1.260			
Saldo programmabegroting incl. storting in de algemene reserve	0	-4.915	-9.040	-590

Inleiding

In de paragrafen hierna nemen we u stapsgewijs mee in de ontwikkeling van het begrotingssaldo. We beginnen met het financieel kader in de Perspectiefnota 2023-2026. Vervolgens geven we inzicht in de ontwikkelingen ná de Perspectiefnota en de actuele financiële situatie. Waarna we afronden met het begrotingssaldo en hoe we hier mee omgaan.

1. Financieel kader Perspectiefnota 2023-2026

Vertrekpunt voor de begroting 2023-2026 is het door de gemeenteraad vastgestelde financiële kader uit de Perspectiefnota 2023-2026. In deze perspectiefnota zijn de circulaires van het rijk tot en met december 2021 verwerkt inclusief de autonome ontwikkelingen. Daarnaast hebben wij in de perspectiefnota al rekening gehouden met de verwachte baten uit de 1^e berap 2022, het Regeerakkoord en de Herijking Gemeentefonds. In tabel 2 laten we u zien hoe het financiële kader van de perspectiefnota is opgebouwd.

Tabel 2. Vastgesteld financieel kader Perspectiefnota 2023-2026

Vastgesteld financieel kader bij PPN 2023-2026				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Vastgestelde meerjarenraming 2023-2026	-1.806	-2.208	-2.197	-1.157
Verwerking circulaires t/m dec 2021	-2.751	-2.750	-3.057	-3.057
Bijstellingen als gevolg van autonome ontwikkelingen	6.943	7.858	8.688	9.690
Verwachte baten (1e berap, Regeerakkoord, herijking Gemeentefonds)	-4.876	-7.693	-8.111	-2.611
Vastgesteld financieel kader bij PPN 2023-2026	-2.490	-4.793	-4.677	2.865

2. Ontwikkelingen ná Perspectiefnota 2023-2026

Na de Perspectiefnota zijn er ontwikkelingen geweest die hebben geleid tot bijstelling van het financieel kader. Deze zijn een gevolg van ontwikkelingen vanuit het rijk en overige autonome ontwikkelingen. In tabel 3 staan deze wijzigingen. Onder de tabel worden deze ontwikkelingen nader toegelicht.

Tabel 3. Bijstellingen financieel kader ná Perspectiefnota 2023-2026

Bijstellingen financieel kader ná PPN				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Effect meicirculaire 2022	-8.831	-9.696	-13.593	-10.046
Separaat raadsbesluit - versterken sociale basis	1.045	1.045	1.045	1.045
Advies effect stelpost jeugdhulp 100% (provincie/rijk)		-1.311	417	-1.251
Advies op te nemen stelpost lagere uitgaven jeugd (provincie/rijk)		-341	-1.704	-1.704
Autonome bijstellingen financieel kader	365	-512	-821	-1.523
Structureel effect 2e berap 2022 (exclusief meicirculaire 2022)	2.551	2.551	2.551	2.551
Onttrekking algemene reserve budgetten 2022 (2e berap)	-1.826			
Totaal bijstellingen financieel kader ná PPN	-6.696	-8.264	-12.105	-10.928

Meicirculaire 2022

In de brief van 27 juni (kenmerk 62402-2022) is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2022 en is aangekondigd dat deze uitkomsten verwerkt zullen worden in de 2^e Bestuursrapportage 2022 en de programmabegroting 2023.

Versterken sociale basis

In de raadsvergadering van 7 juli 2022 (kenmerk 51798-2022) heeft de raad ingestemd met het beschikbaar stellen van € 1,045 miljoen structureel vanaf 2023 en deze te dekken uit de algemene middelen. Hierbij is een verwijzing gemaakt naar de vrijval van middelen binnen het sociaal domein uit de 1^e Bestuursrapportage 2022.

Compensatie Jeugdhulp

Op advies van onze toezichthouder bij de provincie zijn de aanvullende rijksmiddelen ter compensatie van de jeugdhulp voor de jaren 2024, 2025 en 2026 voor 100% meegenomen in onze meerjarenraming. Hierbij zit ook het advies over de lagere uitgaven jeugd, waarvan het Rijk zegt garant voor deze middelen te staan en nog met aanvullende informatie komt.

Autonome bijstellingen financieel kader

Deze bijstellingen bestaan uit; A. stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen en B. autonome bijstellingen van het financieel kader.

A. Loon- en prijsontwikkelingen 2023

In de Perspectiefnota 2023-2026 hebben wij de hoogte van de stelposten voor loon- en prijsontwikkeling bijgesteld op basis van de meest recente afspraken uit de cao voor gemeenteamttenaren en de prijsindexen van het Centraal Plan Bureau. Dit heeft geleid tot fors hogere stelposten. Zoals elk jaar worden de werkelijke bijstellingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen in de programmabegroting verwerkt en verrekend met deze stelposten. In tabel 4 is te zien welk deel van deze stelposten in 2023 wordt ingezet en hoeveel er nog beschikbaar is van het saldo van de stelposten in 2024-2026.

Tabel 4. Inzet stelposten loon-, prijs- en volumeontwikkelingen

Inzet stelposten loon-, prijs- en volumeontwikkelingen 2023				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen	-3.500	-6.100	-8.700	-11.100
Stelpost volume- en indexatieontwikkeling Sociaal Domein	-500	-1.000	-1.500	-2.000
Tijdelijke extra stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen 2023 en 2024	-1.000	-1.000		
Totaal beschikbaar saldo stelposten loon-, prijs- en volumeontw.	-5.000	-8.100	-10.200	-13.100
Budgetaanpassingen als gevolg van loon-, prijs- en volumeontw. 2023	3.675	3.854	3.840	3.900
Nog beschikbaar saldo stelposten loon-, prijs- en volumeontwikkeling	-1.325	-4.246	-6.360	-9.200

Het restant saldo van de stelposten L&P van 2023 bedraagt € 1,325 miljoen. Daarvan verwachten een deel nog nodig te hebben voor de uitkomsten van de cao onderhandelingen. Bij de perspectiefnota hebben wij hiervoor een bedrag berekend van € 539.000. Het overige saldo van de stelposten L&P is dan nog beschikbaar voor eenmalige of tijdelijke loon- of prijsstijgingen. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan de prijsontwikkeling van de energiekosten.

Tabel 5. Budgetaanpassingen als gevolg van loon-, prijs- en volumeontwikkelingen 2023

Budgetaanpassingen als gevolg van loon-, prijs- en volumeontwikkelingen 2023				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
(zorg)kosten/bijdragen/subsidies Sociaal domein	2.278	2.278	2.278	2.278
Volume groei Participatiewet en WMO	415	415	415	415
Indexatie (zorg)kosten/bijdragen/subsidies	15	15	15	15
Bijdrage verbonden partijen	500	500	500	500
Onderhoud en exploitatiekosten gemeentelijk vastgoed	274	274	274	274
Brandstofkosten	84	84	84	84
Onderhoud openbare ruimten	53	53	53	53
Nieuwbouw Marnixschool	0	101	101	101
Renovatie CBS De Morgenster	0	19	19	19
Renovatie OBS Dirk van Dijk school	0	15	15	15
Nieuwbouw school Ichthus (Campusplan)	0	44	30	30
Nieuwbouw sporthal Reflex (Campusplan)	0	0	0	60
Overig	56	56	56	56
Totaal budgetaanpassingen loon-, prijs- en volumeontwikkeling 2023	3.675	3.854	3.840	3.900

Sociaal domein (SD): (zorg)kosten/bijdragen/subsidies, Participatiewet, Jeugd en WMO

Deze autonome ontwikkelingen in het Sociaal domein betreffen (contractuele) indexaties van (zorg)kosten, bijdragen en subsidies. Het sociaal domein vraagt sinds de decentralisaties in 2015 veel aandacht van gemeenten, en zal dat de komende jaren ook blijven doen. De verwachting is dat maatschappelijke ontwikkelingen zullen leiden tot een groter beroep op ondersteuning, wat zichtbaar wordt in autonome ontwikkeling van de budgetten in het sociaal domein.

De maatschappelijke en economische ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de krapte op de arbeidsmarkt, hoge energieprijzen, dubbele vergrijzing en stijgende jeugdzorgproblematiek maken dat de aantallen in zorg en de zorgkosten autonoom stijgen. Als gemeente Kampen hebben we niet altijd invloed op de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen. We monitoren de effecten van de ontwikkelingen continu. De financiële consequenties kunnen hierdoor vroegtijdig worden gesignaleerd zodat we daar waar mogelijk snel kunnen bijsturen en in control blijven.

Bijdrage verbonden partijen

Verhoging van de bijdrage aan de Veiligheidsregio IJsselland (€ 211k), Omgevingsdienst (€ 104k), ONS (€ 161k), Sociale recherche (€ 14k) en Havenbedrijf Port of Zwolle (€ 10k) als gevolg van loon- en prijsbijstellingen.

Onderhoud en exploitatie gemeentelijk vastgoed

Indexatie van kosten van onderhoud en exploitatie van gemeentelijke gebouwen. Hieronder vallen alle gebouwen die in eigendom zijn van de gemeente, zoals ook sport en culturele gebouwen. Exploitatiekosten zijn o.a. kosten van energie, belastingen en verzekeringen.

Brandstofkosten

Stijging van brandstofkosten benzine en dieselolie van de gemeentelijke voertuigen, met uitzondering van de voertuigen die voor reiniging en afval worden ingezet. Deze worden meegenomen binnen de begroting van de afvalstoffenheffing.

Onderhoud openbare ruimten

Jaarlijkse indexatie van budgetten voor onderhoud van de openbare ruimte. Hierbij gaat het o.a. om onderhoud van openbaar groen, sportterreinen en wegen.

Nieuwbouw en renovatie scholen

De aanbesteding van de nieuwbouw voor de Marnixschool viel ten opzichte van eerdere kostenramingen tegen. De investeringskredieten voor de bouw worden daarom verhoogd. Renovatie van de schoolgebouwen van CBS De Morgenster en OBS Dirk van Dijk staan gepland in 2023. De hiervoor benodigde uitgaven zijn aangepast aan het verwachte prijsniveau van 2023. De investeringen in deze school gebouwen worden na in gebruik name omgezet naar kapitaallasten en de hogere lasten zijn opgenomen vanaf 2024.

Campusplan Ichthus/Reflex

Jaarlijks worden de ramingen van de stichtingskosten van het Campusplan bijgesteld op basis van de gepubliceerde prijsindexen van de VNG voor nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Ook dit jaar zijn de ramingen van de bouw van het schoolgebouw en de sporthal realistisch gemaakt en bijgewerkt naar prijspeil 1-1-2022. Tijdens de informatieavond van mei 2022 is de gemeenteraad daarover geïnformeerd. Als we van deze actualiseringen uitgaan en tevens rekening houden met de verwachte bijdragen van derden, dan betekent dit voor de financieringsbijdrage van de gemeente dat deze wordt bijgesteld van € 21,2 miljoen (prijspeil 1-1-2021) naar € 23,5 miljoen (prijspeil 1-1-2022). Ter dekking van deze extra investeringskosten is in de begroting een verhoging opgenomen van de kapitaallasten die in 2026 uitkomen op € 90.000 structureel.

B. Autonome bijstellingen financieel kader

Naast de mogelijke bijstellingen via de stelposten zijn er ook andere autonome bijstellingen. Autonoom betekent dat we geen directe invloed op deze ontwikkeling hebben. Het zijn vaak externe effecten die leiden tot een bijstelling. In tabel 6 staan deze autonome bijstellingen en worden de bijstellingen > € 100.000 toegelicht.

Tabel 6. Specificatie autonome bijstellingen

Specificatie autonome bijstellingen				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Opvoeren eenmalige budgetten 2023 uit onderbesteding 2022	1.826			
Verrekening Participatiebudget inburgering Gemeentefonds	651	613	613	613
Verrekening begroting afval, riool en begraafplaats	-145	129	137	214
Ondersteuning uitbreiding formatie college van B&W	192	192	192	192
Onderwijshuisvesting tijdelijk huisvesting en exploitatiekosten	-161	239	285	111
Renteverrekening boekwaarden/voorzieningen grondexploitaties	91	91	91	91
Rentelasten voorzieningen grondexploitaties	-154	-154	-416	-416
Rentelasten langlopende geldleningen	-326	-210	-467	-317
Indexatie huurprijs zwembad De Steur	-172	-172	-172	-172
Correctie op areaaluitbreiding onderhoud groen, wegen, e.d.	-154	-231	-308	-308
Vrijval kapitaallasten investeringen (renteverlaging+realistisch begroten)	-1.701	-1.431	-1.176	-2.003
Aanleg kabels, Vitens/WMO/KPN	-120	-120	-120	-120
Uitbereiding inkoop ONS	100			
Onttrekking aan reserve groot onderhoud gebouwen	-92			
Klimaatmaatregelen aanpassingen De Graafschap		50		
Correctie terugdraaien verhoging taakstelling procesoptimalisatie 2025			100	100
Dividend Kampereiland	91	91	-1	19
Verruiming budget openbare verlichting	90	90	90	90
Integratie	90	90	90	90
Quintus Centrum voor Kunsteducatie	68	68	68	68
Diverse bijstellingen (< 50k)	191	153	173	225
Totaal autonome bijstellingen	365	-512	-821	-1.523

Toelichting op autonome bijstellingen > € 100.000

Opvoeren eenmalige budgetten 2023 uit onderbesteding 2022

In de 2^e berap 2022 is melding gemaakt dat voor een bedrag van € 1,826 miljoen aan onderbesteding op eenmalige budgetten is afgeraad waarvoor in 2023 weer budget is opgevoerd. Dit doen we dit jaar voor het eerst vanuit realistisch begroten. De redenen van de onderbesteding zijn o.a. dat trajecten een langere doorlooptijd hebben door beperkte interne capaciteit of de keuze voor extra (inwoners) participatie. Daarnaast merken we dat externe leveranciers meer tijd nodig hebben voor capaciteit of middelen.

Omdat het afgeraamde budget van 2022 in 2023 nodig is om uitvoering te kunnen geven aan het bestaande beleid van 2022 wordt de raad voorgesteld om het bedrag van € 1,826 te storten in de algemene reserve waarna het verrekend kan worden met de eenmalige budgetten van 2023. De specificatie is opgenomen in tabel 7.

Tabel 7. Eenmalige budgetten 2023 uit onderbesteding 2022

Eenmalige budgetten 2023 uit onderbesteding 2022	
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023
Stelpost taakstelling sociaal domein	726
Maatschappelijke opvang / beschermd wonen	400
Regio deal Regio Zwolle	267
Omvorming speelruimte en onderhoud speeltoestellen	225
Koersbepaling gemeente Kampen	71
Heropeningsplan 2021	20
Revitalisering bedrijventerrein Haatland fase 3	40
Huiselijk geweld / kindermishandeling	30
Inzet budget 2023: Overgangsregeling Sociale basis 2023	20
Verkenning nieuwe bedrijventerreinen	20
Kerkenvisie	20
Overige aangelegenheden volkshuisvesting	20
Erfgoed op de kaart zetten 2022-2025	10
ISV sanering Blekerijweg	-43
Totaal eenmalige budgetten 2023 met dekking uit algemene reserve	1.826

Verrekening Participatiebudget inburgering Gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Inburgeringswet van kracht. Voor de participatie van inburgering ontvangen wij budget via een integratie-uitkering. Deze inkomsten waren al voorzien in onze begroting. Verrekening van de integratie-uitkering inburgering via het Gemeentefonds vindt nu technisch plaats.

Verrekening begroting afval, riool en begraafplaats

De aanpassingen van de begrotingen van afval, riool en begraafplaats komen voor een deel ten laste van de gemeente.

Ondersteuning uitbreiding formatie college van B&W

Ter ondersteuning van de extra wethouder is uitbreiding nodig voor bestuursadvisering en overige bedrijfsvoeringstaken. De kosten van de extra wethouder zijn hier niet verantwoord, deze maken onderdeel uit van de personeelsbegroting.

Onderwijshuisvesting: tijdelijke huisvesting en exploitatiekosten

Tabel 8. Overzicht van de onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Tijdelijke huisvesting B.B.O. scholen	128	128	174	
Beheerskosten Prisma	111	111	111	111
Tijdelijke huisvesting Marnixschool	-400			
Totaal autonome bijstelling onderwijshuisvesting	-161	239	285	111

Tijdelijke huisvestingskosten

In het gebied Reevedelta (Reeve-dorp, Stationskwartier, het Onderdijks) is extra behoefte aan onderwijscapaciteit. Om de druk op bestaande scholen in de omgeving op te kunnen vangen is met de betrokken schoolbesturen besloten om de behoefte aan extra ruimte vooralsnog op te lossen door middel van tijdelijke huisvesting. Concreet gaat het om het plaatsen van noodvoorzieningen bij CBS Het Stroomdal en KBS Dr. Schaepman. Voor CBS De Groenling is eerder goedkeuring verleend voor uitbreiding van het schoolgebouw.

Voor de tijdelijke huisvesting van de Marnixschool is in de begroting 2022 en 2023 rekening gehouden met een uitgavenpost van € 400.000 per begrotingsjaar. De uitgaven van 2023 zijn naar voren gehaald (1^e berap), zodat het budget van 2023 kan komen te vervallen.

Exploitatiekosten Prisma

De gemeente is eigenaar van het schoolgebouw Prisma. Het gebouw kampt sinds het vertrek van De Ambelt met leegstand. Om te voorkomen dat de kosten van leegstand negatief drukken op de begroting van de Prisma-school en de Enkschool, is met deze scholen een beheers- en exploitatieovereenkomst aangegaan. Op basis van de gemaakte afspraken komt een deel van de exploitatiekosten van het gebouw voor rekening van de gemeente.

Renteverrekening op boekwaarden/voorzieningen grondexploitaties

De rente die verrekend wordt met de boekwaarden en voorzieningen van de grondexploitaties is geactualiseerd en leidt tot een nadeel van € 92.000 op het renteresultaat van de gemeente. Enerzijds is dit nadeel het gevolg van een lagere stand van de boekwaarden en voorzieningen van de grondexploitaties en anderzijds door de verlaging van de rekenrente van 2,5% naar 2,2%.

Rentelasten voorzieningen grondexploitaties

De systematiek van de rentetoerekening aan de voorzieningen van de grondexploitaties is op advies van de provincie omgezet van structureel naar realistisch begroten per jaar. Deze wijziging leidt tot een voordeel voor het renteresultaat van de gemeente.

Rentelasten langlopende geldleningen

Door de lage rente op de geld- en kapitaalmarkt leidt de herfinanciering van onze langlopende geldleningen tot een voordeel op de rentelasten.

Indexatie huurprijs zwembad De Steur

Contractueel is geregeld dat de huurprijs van zwembad De Steur jaarlijks wordt geïndexeerd. Dit leidt tot een voordeel voor de gemeente.

Correctie op areaaluitbreiding onderhoud groen, wegen e.d.

In de perspectiefnota 2023-2026 is voor areaaluitbreiding onderhoud groen, wegen e.d. nieuw budget opgevoerd. Het oude budget voor areaaluitbreiding is per abuis blijven staan

Vrijval kapitaallasten investeringen (renteverlaging en realistisch begroten)

De rente die wij in rekening brengen op onze bestaande en toekomstige investeringen is verlaagd van 2,5% naar 2,2%. Dit heeft een voordelig effect op de hoogte van de kapitaallasten. In het kader van realistisch begroten hebben wij alle lopende en toekomstige investeringen beoordeeld ten aanzien van het moment van realisatie en oplevering. Dit heeft eveneens geleid tot een voordeel op onze kapitaallasten.

Aanleg kabels, Vitens/WMO/KPN

Uit het verleden is gebleken dat de inkomsten voor aanleg van kabels door Vitens, Wmo, KPN hoger uitkomen dan de oorspronkelijk geraamde inkomsten van € 55.000. Het structurele budget wordt nu verhoogd met € 120.000.

2e Bestuursrapportage 2022

De structurele effecten uit de 2^e Bestuursrapportage worden meegenomen in het financieel kader van de begroting 2023-2026. De 2^e berap heeft gesaldeerd een totaal positief structureel effect van € 1,1 miljoen. Hierin zit voor € 3,7 miljoen een hogere inkomst vanuit het gemeentefonds, die we bij de PPN al in het financieel kader hebben meegenomen. Het restant is een nadelige bijstelling van in totaal ca. € 2,6 miljoen die vooral verklaard kan worden door de gestegen zorgvraag in het sociaal domein en de gestegen kosten voor onderhoud en aanleg van nutsvoorzieningen. De uitgebreide toelichting vindt u in de 2^e berap 2022 die gelijk met de begroting wordt aangeboden.

3. Overige mutaties financieel kader

In het financieel kader is een stelpost voor nieuwe ambities opgevoerd van € 2 miljoen structureel vanaf 2024.

Tabel 9. Stelpost ruimte voor nieuwe ambities

Stelpost ruimte voor nieuwe ambities				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Totaal bijgesteld financieel kader	-9.186	-13.057	-16.782	-8.063
Coalitieakkoord: € 2 miljoen ruimte voor nieuwe ambities		2.000	2.000	2.000
Beschikbaar financieel kader incl. stelpost voor nieuwe ambities	-9.186	-11.057	-14.782	-6.063

Stelpost € 2 miljoen voor nieuwe ambities

Kampen staat de komende jaren voor diverse grote opgaven en ambities. Hiervoor heeft uw raad bij de bezuinigingen terecht aangedrongen om meerjarig ruimte te bieden voor mogelijke investeringen. Ook in het coalitieakkoord 'Samen durven doen' hebben wij dit onderkend en is opgenomen om structureel € 2 miljoen te reserveren voor investeringen en ambities.

Omdat we in 2023 al voorstellen hebben meegenomen, ramen we in de begroting pas vanaf 2024 deze stelpost van € 2 miljoen als structureel bedrag. Voor de grote middellange termijn opgaves verwachten wij dat hier meer middelen voor nodig zijn. Wij adviseren u om aanvullende ruimte in het begrotingssaldo hiervoor te reserveren. Bij de perspectiefnota 2024-2027 komen de eerste uitwerkingen van deze grote opgaves met inzicht over de omvang van de benodigde middelen.

4. Opgenomen voorstellen

In tabel 10 geven wij u inzicht van de totale voorstellen per programma. In bijlage VII wordt hier een verdere uitsplitsing in gegeven met de benodigde meerjarige financiën.

Tabel 10. Opgenomen voorstellen programmabegroting 2023-2026

Totaal voorstellen programmabegroting per programma				
(bedragen x € 1.000)				
Programma	2023	2024	2025	2026
0. Bestuur en ondersteuning	594	461	340	233
1. Veiligheid	124	123	123	123
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	817	506	521	537
3. Economie	527	504	493	468
5. Sport, cultuur en recreatie	2.400	1.401	1.720	1.355
6. Sociaal domein	535	500	515	500
7. Volksgezondheid en milieu	1.028	505	490	475
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.144	1.365	787	1.029
9. Algemene dekkingsmiddelen, overhead	756	778	753	753
Totaal van alle voorstellen	7.926	6.143	5.743	5.474

5. Financiële positie

Omvang algemene reserve

Met dank aan de positieve jaarrekeningresultaten uit 2020 en 2021 is de algemene reserve de laatste jaren flink toegenomen. Per ultimo 2023 verwachten we een stand van € 38,7 mln. Dit is een uitstekende buffer om (incidentele) risico's af te dekken en vormt een belangrijke financiële onderlegger om de opgaven waar Kampen de komende jaren voor staat met kracht aan te kunnen pakken. Eén van de mogelijkheden die nu wordt uitgewerkt is het Kamper Ontwikkel Fonds waar het deel van de algemene reserve wordt gebruikt ter financiering van maatschappelijke initiatieven. Uw raad heeft een consulterende nota ontvangen om samen met het college te komen tot de richting en kaders van dit Kamper Ontwikkel Fonds.

Begrotingssaldo structureel en eenmalig

In de financiële richtlijnen is opgenomen dat er inzicht wordt gegeven in het structureel begrotingssaldo. Omdat gemeenten veel structurele taken heeft is het belangrijk voor een evenwichtige begroting deze te financieren met structurele middelen. Er zijn in de periode 2023-2026 voldoende structurele middelen. Dit saldo kan nog (positief) beïnvloed worden met de uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds 2022.

Tabel 11. Overzicht structureel en eenmalige begrotingssaldo

Berekening structureel begrotingssaldo (conform BBV)				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten	1.157	-4.428	-8.396	1.023
Toevoegingen/Onttrekkingen aan reserves	-2.417	-487	-644	-1.613
Begrotingssaldo na bestemming	-1.260	-4.915	-9.040	-590
waarvan saldo eenmalige baten en lasten	5.532	3.965	2.703	-328
Structureel begrotingssaldo	-6.792	-8.880	-11.743	-262

Investeringskredieten 2023

In deze begroting stellen wij voor om in de jaarschijf 2023 voor € 29 miljoen aan investeringen beschikbaar te stellen. Voor een specificatie hiervan verwijzen wij u naar bijlage V. Tevens vindt u daar ook het overzicht van de voorgenomen investeringskredieten na 2023.

Gemeentefonds en de septembercirculaire 2022

De septembercirculaire 2022 is de financiële vertaling van Prinsjesdag naar het gemeentefonds. Eventuele effecten hiervan maken geen onderdeel uit van de begroting 2023-2026. Over de exacte cijfers wordt u nog nader geïnformeerd, maar we voorzien een positief effect van ca. € 1 miljoen voor 2023-2025 en wordt het zo genoemde “ravijn”jaar 2026 voorlopig opgelost met ca. € 4 miljoen. Over de uitkomst van de septembercirculaire wordt u zo spoedig mogelijk door ons geïnformeerd zodat u deze kunt betrekken bij de behandeling van deze programmabegroting.

Bestemmingsreserve nieuwe investeringen en ambities

Naast de algemene reserve hebben we ook de beschikking over de bestemmingsreserve nieuwe investeringen en ambities. Momenteel bedraagt de stand van deze bestemmingsreserve € 1,15 miljoen. Deze middelen kunnen eenmalig ingezet worden. Als college stellen wij voor om deze middelen te betrekken bij de voorbereiding en uitwerking van de grote en middellange termijn opgaven.

6. Voorstel reservering begrotingssaldo

Storten in algemene reserve

We stellen voor het voordelige saldo van de begroting 2023 van € 1,26 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

In de raadsvergadering op 10 november 2022 zijn 2 amendementen vastgesteld die leiden dat hierdoor het voordelige begrotingssaldo met € 358.000 wordt verlaagd. Het resterende begrotingssaldo van de begroting 2023 van € 902.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

In dit boekwerk zijn de programma's, paragrafen en tabellen hierop niet verder aangepast. We laten wel de geactualiseerde tabellen van het totale begrotingssaldo (tabel 1) en het overzicht van structureel en eenmalig (tabel 10), zien.

Tabel 1. Saldo Programmabegroting 2023-2026 na de 2 amendementen

Saldo Programmabegroting 2023-2026				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Vastgesteld financieel kader bij PPN 2023-2026	-2.490	-4.793	-4.677	2.865
<i>Bijstellingen financieel kader ná PPN 2023-2026</i>				
effect meicirculaire 2022	-8.831	-9.696	-13.593	-10.046
separaat raadsbesluit - versterken sociale basis	1.045	1.045	1.045	1.045
advies effect stelpost jeugdhulp 100% (provincie/nijk)		-1.311	417	-1.251
advies op te nemen stelpost lagere uitgaven jeugd (provincie/nijk)		-341	-1.704	-1.704
autonome bijstellingen financieel kader	365	-512	-821	-1.523
structureel effect 2e berap 2022 (exclusief meicirculaire 2022)	2.551	2.551	2.551	2.551
onttrekking algemene reserve budgetten 2022 (2e berap)	-1.826			
Totaal bijstellingen financieel kader ná PPN	-6.696	-8.264	-12.105	-10.928
Totaal bijgesteld financieel kader	-9.186	-13.057	-16.782	-8.063
Coalitieakkoord: € 2 miljoen ruimte voor nieuwe ambities		2.000	2.000	2.000
Beschikbaar financieel kader incl. stelpost voor nieuwe ambities	-9.186	-11.057	-14.782	-6.063
Totaal opgenomen voorstellen programmabegroting 2023-2026	7.926	6.142	5.742	5.473
Saldo programmabegroting incl. voorstellen	-1.260	-4.915	-9.040	-590
Amendement geen trendmatige (2,7%) verhoging OZB	338	338	338	338
Amendement geen precario evenementen 2023	20			
Saldo programmabegroting na amendementen	-902	-4.577	-8.702	-252
Beschikbaar saldo 2023 voor storting in de algemene reserve	902			
Saldo programmabegroting incl. storting in de algemene reserve	0	-4.577	-8.702	-252

Tabel 11. Overzicht structureel en eenmalig begrotingssaldo

Berekening structureel begrotingssaldo (conform BBV)				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten	1.515	-4.090	-8.058	1.361
Toevoegingen/Onttrekkingen aan reserves	-2.417	-487	-644	-1.613
Begrotingssaldo na bestemming	-902	-4.577	-8.702	-252
waarvan saldo eenmalige baten en lasten	5.552	3.965	2.703	-328
Structureel begrotingssaldo	-6.454	-8.542	-11.405	76

Kaders

Inleiding

In de Perspectiefnota 2023-2026 zijn de financiële kaders opgenomen die als uitgangspunt dienen voor deze Programmabegroting 2023. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste financiële begrotingsuitgangspunten.

Begrotingsuitgangspunten

- Het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen durven doen" staat aan de basis voor de beleidsmatige hoofdlijnen.
- In de perspectiefnota 2023-2026 staat het aanvullende financiële kader.
- Groei inwoners en woningbouw:
Inwoneraantal per 1/1/2023: 55.131 met een groei van 338 inwoners per jaar.
Aantal woningen per 1/1/2023: 23.235 woningen (= verblijfsobjecten met woonfunctie).
Conform het collegebesluit van 14 september 2021 van de nota Bouwsteen Wonen 2021-2025, gaan we uit van een versnelling van de woningbouw van in totaal 4.000 woningen in een periode van 10 Jaar.
- De begroting is opgesteld op basis van actualisering van bestaande beleid, aangevuld met de structurele gevolgen van de voorstellen uit de 2e bestuursrapportage, de uitwerking van de vastgestelde Perspectiefnota 2023-2026 en voorstellen uit het coalitieakkoord 2022-2026.
- Investerings:
Bruto investeringen tot maximaal € 25.000 zijn, m.u.v. de aanschaf van bedrijfswagens, niet geactiveerd en dus als eenmalige last begroot. Bij investeringen groter dan € 25.000 worden de kapitaallasten pas opgevoerd in het jaar nadat het actief in gebruik wordt genomen (realistisch begroten).
- Algemene Uitkering:
De Algemene Uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2022, waarbij uitgegaan wordt van lopende prijzen (dat betekent inclusief inflatiecorrectie).
- Autonome ontwikkelingen:
Autonome ontwikkelingen zijn veranderingen in het bestaand beleid, die als gevolg van externe omstandigheden onontkoombaar zijn en daardoor leiden tot aanpassing van de begroting. Een voorbeeld hiervan is de loon- en prijsstijging.
- Loon- en prijsstijging:
De trendmatige verhoging van de prijsindex voor de gemeentelijke tarieven (huren, gemeentelijke belastingen en heffingen) is gelijk aan de werkelijke inflatie over 2021 van 2,7% (2020: 1,3%). Aan de uitgavenkant worden de loon- en prijsgevoelige budgetten niet standaard geïndexeerd. Deze worden alléén aangepast op basis van realistisch begroten. Bij de loonkosten wordt rekening gehouden met een stijging van in totaal 2,5% waarvan 2,0% lonen (cao) en 0,5% premies pensioen en sociale lasten (2020: totaal 2,0%).
- Rente-toerekening aan taakvelden:
 - De interne omslagrente voor 2023 is 2,2%.
 - Een rentepercentage van 2,2% wordt ook gebruikt als rentevoet van de door het Grondbedrijf te betalen rente (= gemiddelde werkelijke rentevoet gecorrigeerd voor verhouding eigen vermogen/totaal vermogen). Over de getroffen voorziening voor de in exploitatie genomen gronden moet rente worden vergoed.
 - Ten aanzien van de eigen financieringsmiddelen wordt uitgegaan van een rente van 2,2%. Dit betekent dat naast de afschrijvingslasten over de investeringen 2,2% rente moet worden berekend en deze vormen samen de kapitaallasten.

- Toerekenen en verantwoorden van overhead:
 - Overheadkosten worden niet direct toegerekend aan het product, maar op een centrale plek verantwoord in de begroting. Uitzondering hierop betreft de kosten van investeringen en grondexploitaties. Hierbij mag de overhead wel direct worden toegerekend.
 - Voor overhead tarieven die maximaal een kostendekkend tarief mogen hebben (denk aan reiniging en riolering) worden de overheadkosten niet verantwoord op het product maar maken ze wel onderdeel uit van de tariefstelling.
 - Uit oogpunt van efficiency en beperking van administratieve lasten is gekozen voor één integraal overheadtarief voor de toerekening waarbij niet per definitie is gestreefd naar het maximaal toerekenen van de overhead aan de directe kosten.

Programma's

Totaal overzicht programmabegroting

Baten en lasten per programma (totaal)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
00 Bestuur en ondersteuning	4.359	6.130	6.123	5.874	5.752	5.643
01 Veiligheid	4.639	4.469	5.354	5.351	5.355	5.351
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.242	13.688	9.090	9.470	9.562	9.651
03 Economie	-436	1.895	2.327	2.002	1.994	1.968
04 Onderwijs	8.614	11.821	9.004	8.833	9.045	9.122
05 Sport, cultuur en recreatie	20.275	21.598	23.029	21.962	22.331	22.263
06 Sociaal domein	61.088	69.160	68.283	67.162	66.608	66.496
07 Volksgezondheid en milieu	11.914	11.656	13.882	11.983	11.976	11.975
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.677	7.456	6.259	6.451	5.973	6.113
09 Algemene dekkingsmiddelen	1.683	4.831	4.702	9.453	11.178	14.209
10 Overhead	17.042	19.523	18.736	18.321	18.199	18.040
11 Vennootschapsbelasting		405				
Totaal Lasten	141.096	172.632	166.788	166.863	167.972	170.832
Baten						
00 Bestuur en ondersteuning	-2.504	-2.715	-1.217	-1.217	-1.217	-1.217
01 Veiligheid	-434	-420	-447	-447	-447	-447
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.763	-4.921	-1.038	-1.036	-994	-894
03 Economie	-1.039	-3.382	-149	-149	-149	-149
04 Onderwijs	-1.678	-3.043	-1.147	-1.147	-1.447	-2.447
05 Sport, cultuur en recreatie	-3.635	-3.304	-3.235	-3.188	-3.178	-3.271
06 Sociaal domein	-18.412	-19.391	-14.559	-14.921	-14.364	-14.364
07 Volksgezondheid en milieu	-11.143	-10.700	-12.331	-10.794	-10.815	-10.764
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.150	-5.413	-3.921	-3.653	-2.870	-2.769
09 Algemene dekkingsmiddelen	-115.110	-124.903	-127.440	-134.592	-140.740	-133.340
10 Overhead	-483	-148	-148	-148	-148	-148
11 Vennootschapsbelasting						
Totaal Baten	-160.350	-178.340	-165.631	-171.291	-176.367	-169.809
Geraamd saldo b&l	-19.254	-5.708	1.157	-4.428	-8.396	1.023
12 Onttrekking aan reserves	-7.308	-16.203	-2.969	-771	-5.214	-751
Storting in reserves	5.296	18.446	553	284	4.570	-862
Totaal reserve mutaties	-2.012	2.243	-2.417	-487	-644	-1.613
Structureel	0	-4.840	-6.791	-8.880	-11.742	-262
Incidenteel	0,000	1.375	5.532	3.965	2.703	-328
Geraamd Resultaat		-3.465	-1.259	-4.915	-9.039	-590

Jaarrekening resultaat -21.276

N.B. door de vaststelling van de begroting 2023 in de raad op 10 november 2022, inclusief de 2 amendementen, leidt dit tot het volgende geraamde resultaat:

Saldo Programmabegroting 2023-2026				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo programmabegroting na amendementen	-902	-4.577	-8.702	-252

Er is verder in het boekwerk geen financiële doorvertaling gemaakt n.a.v. de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

A. Missie

Kampen is een zelfbewuste gemeente die een stap naar voren zet in de samenwerking met de regio en andere overheden, de samenleving uitnodigt tot samenwerking en ruimte biedt om mee te praten, inbreng te leveren en initiatieven te nemen. Breed eigenaarschap en betrokkenheid vinden we belangrijk. Als gemeente zijn we bereikbaar en benaderbaar. Voor iedereen.

B. Wat willen we bereiken?

- We zijn koersvast en toekomstbestendig.
- We hebben regie op (regionale) profilering en positionering op thema's die voor ons belangrijk zijn (zelfbewust Kampen).
- We zijn een uitnodigende overheid en streven naar breed eigenaarschap en betrokkenheid van gemeenteraad, samenleving en andere partners in het realiseren van onze ambities.
- We vinden inwonerbetrokkenheid belangrijk en willen de afstand tussen inwoner en de lokale overheid verkleinen.
- We verduurzamen het gemeentelijk vastgoed, zodat het voldoet aan landelijk beleid en landelijke doelstellingen.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Integraal toekomstbeeld 'Wat voor gemeente/gemeenschap wil Kampen zijn?'

In opdracht van uw raad is in het voorjaar 2022 het traject gestart van de strategische koersbepaling 'Wat voor gemeente/gemeenschap wil Kampen zijn?'. Het traject moet leiden tot een integraal toekomstbeeld voor onze gemeente, dat we kunnen gebruiken als leidraad op de grote vragen en opgaven die op onze gemeente afkomen. Het traject van de koersbepaling verwachten we in het eerste kwartaal van 2023 af te ronden, zodat hierover vervolgens besluitvorming in uw raad kan plaatsvinden.

Realiseren en uitbouwen lobbystrategie

We zijn zelfbewust met heldere ambities voor de grote opgaven waarvoor onze gemeente staat. Onze inzet is gericht op het bereiken van deze ambities. We steken de hand op, zetten een stap naar voren en nemen regie op de thema's die voor Kampen belangrijk zijn. Dit doen we ook in regionaal verband. Kampen heeft de regio wat te bieden. Er zijn veel opgaven waarvoor samenwerking in regionaal verband nodig is. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zijn we meer zichtbaar en betrokken aanwezig in de regio. Het gaat hierbij niet alleen over de regio Zwolle. We werken ook in andere regionale verbanden samen als de opgave daar om vraagt. Voor de grote opgaven kiezen we bewust positie en profilering en gebruiken hiervoor een doordachte (lobby)strategie.

Verkennen stichting/vereniging O.O.O.C. (Onderwijs, Ondernemers, Overheid en Cultuur)

We verkennen de belangstelling bij externen voor een stichting/vereniging waarin onderwijs, ondernemers, cultuur en overheid vertegenwoordigd zijn. Het is de bedoeling dat deze stichting/vereniging fungeert als klankbord voor de gemeente. Dit vergroot het contact tussen de gemeente en de samenleving en stimuleert de informatiestroom vanuit de gemeenschap.

De stichting/vereniging is gericht op het stimuleren van een duurzame economische structuur, innovatiekracht, bedrijvigheid en aantrekkelijkheid van Kampen. Dit sluit aan op de ontwikkelscan van BMC waarin raad en college uitgedaagd worden om meer van buiten naar binnen te werken. Indien er belangstelling is, verkennen we de mogelijkheden rondom de samenstelling, doelstelling, positie, juridische vorm en eventuele raakvlakken. Hieruit komt een voorstel waar wij een besluit over nemen. Dit voorstel is eind 2023 gereed.

Kamper Ontwikkelfonds

We stellen een Kamper Ontwikkelfonds in om de ambities in het coalitieakkoord te realiseren. Dit doen we in de vorm van een Maatschappelijk Investeringsprogramma Kampen. Initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan onze ambities faciliteren we met een bijdrage uit het Kamper Ontwikkelfonds. Het fonds is zowel gericht op grote opgaven als op kleine initiatieven uit de samenleving. Samen met uw raad stellen wij criteria op voor de inzet van dit fonds.

Inwonerbetrokkenheid

Om inwonerbetrokkenheid vorm te geven, stellen we een visie op waar de organisatie en inwoners mee aan de slag kunnen. De Kamper Beginselen hanteren we hierin als uitgangspunt. Inwoners moeten het gevoel hebben dat zij mee kunnen denken, doen en beslissen en maximaal betrokken zijn. Inwoners moeten zodanig zijn geïnformeerd dat zij zelfbewust kunnen kiezen om wel of niet te participeren.

Duurzaam gemeentelijk vastgoed

We willen het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en daarbij een forse besparing op het gasverbruik realiseren. Dit doen we conform landelijk beleid en landelijke doelstellingen. Om het vastgoed te kunnen verduurzamen, voeren we eerst een QuickScan uit op hoofdlijnen van alle belangrijke parameters per gebouw (o.a. huidige staat, toekomstig gebruik, gebruikszekerheid, ambitie). Vervolgens stellen we een plan van aanpak op voor de gehele bouwvoorraad. We komen bij de Perspectiefnota 2024-2027 met een voorstel voor de structurele uitgaven voor verduurzaming.

Griffie

De Griffie valt in de programmastructuur onder dit programma 0 en wordt daarom hier toegelicht. Als college hebben wij hier geen standpunt over bepaald omdat de griffie de verantwoordelijkheid van de raad is.

De griffie heeft drie voorstellen om beter te kunnen aansluiten bij de volgende (raads)ontwikkelingen:

- de raad meer op de eigen agenda laten sturen en het versterken van de band met de inwoners;
- het uitbreiden van de rekenkamercommissie vanwege de hogere budgetten en het versterken van de controlerende taak;
- de andere wijze van (raads)vergaderingen en het toenemen van de ondersteuningsvragen.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0 Bestuur en ondersteuning							
Cluster 1							
Bestuur							
	Lasten	2.217	3.047	3.279	3.086	3.086	3.086
	Baten	-25					
	Saldo	2.192	3.047	3.279	3.086	3.086	3.086
Burgerzaken							
	Lasten	1.370	1.273	1.895	1.900	1.900	1.900
	Baten	-654	-778	-704	-704	-704	-704
	Saldo	716	495	1.190	1.196	1.196	1.196
Cluster 2							
Beheer overige gebouwen en gronden							
	Lasten	773	1.811	949	888	765	657
	Baten	-1.825	-1.938	-512	-512	-512	-512
	Saldo	-1.052	-127	437	376	253	145
Totale lasten		4.360	6.131	6.123	5.874	5.751	5.643
Totale baten		-2.504	-2.716	-1.216	-1.216	-1.216	-1.216
Totaal saldo		1.856	3.415	4.906	4.658	4.535	4.427

Programma 1 Veiligheid

A. Missie

In Kampen vinden we veilig wonen, werken en recreëren belangrijk, waarbij we oog hebben voor zowel voor de samenleving als geheel, als het individu. We ontwikkelen algemene regelgeving en beleid waar het kan en moet, en maatwerk als de situatie daar om vraagt. Van inwoners en ondernemers wordt ook betrokkenheid en verantwoordelijkheid gevraagd.

B. Wat willen we bereiken?

- We hebben een aanpak voor verschillende vormen van ondermijning en het bevorderen van integriteit.
- We verbinden Zorg en Veiligheid.
- We verbeteren digitale veiligheid in de samenleving en in de gemeentelijke organisatie.
- We bieden een veilige omgeving voor onze jeugd.
- We willen een veilige jaarwisseling voor en met onze inwoners.
- We vergroten de veiligheid op straat, zowel overdag als tijdens de uitgaansnachten.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Ondermijning en integriteit

We maken onderscheid tussen maatregelen voor de gemeentelijke organisatie en voor de inwoners. We werken aan bewustwording in de gemeentelijk organisatie over hoe ondermijning zich kan manifesteren. We doen dit onder andere door het aanbieden van trainingen en cursussen voor medewerkers op 'sleutelposities' in de organisatie. Hierbij is ook aandacht voor de risico's en kwetsbaarheden die de rol en functie van college- en raadsleden met zich mee kunnen brengen. We zetten een lokaal ondermijningsoverleg op, verbeteren onze informatiepositie en werken in de komende jaren verder aan bewustwording en preventie in de samenleving.

Het verbinden van Zorg en Veiligheid

We ontwikkelen een integrale aanpak van zorg en veiligheid voor mensen in een kwetsbare positie met een stapeling van problemen die een zorg- en een veiligheidscomponent bevatten. We bevorderen deskundigheid bij medewerkers die klantencontact hebben vanuit de WMO of Participatiewet, voor het herkennen van signalen en het kunnen inschakelen van de juiste collega's of andere partners. Dit doen we onder andere door het aanbieden van trainingen op het gebied van bijvoorbeeld mensenhandel, huiselijk geweld en discriminatie.

We sluiten aan bij ontwikkelingen in de regio IJsselland, waarin een gezamenlijke Agenda Zorg en Veiligheid is opgesteld. Lokaal werken we samen met professionals uit zowel zorg- als veiligheidsdomein, onderwijsinstellingen, ervaringsdeskundigen en bedrijven.

Digitale Veiligheid

In de regio wordt op dit gebied samengewerkt door de gemeenten in IJsselland, de politie en de veiligheidsregio. We sluiten aan bij ontwikkelingen in de regio en zetten de gezamenlijk ontwikkelde instrumenten in. Hierbij hoort ook voorlichting aan kwetsbare groepen zoals ouderen en jongeren. We maken gebruik van het cyberbeeld van de politie om gericht te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen.

Jeugd en Veiligheid

We willen dat de jeugd in Kampen gezond opgroeit, in een veilige omgeving. Dit geldt zowel thuis als op school, sport en straat. We sluiten hiervoor aan bij het programma 'Opgroeien in een kansrijke omgeving' en nemen dit op in ons veiligheidsbeleid. We hebben regelmatig overleg met politie, scholen, WijZ Welzijn Kampen en andere partners over beleidsmatige thema's en individuele jongeren. Voor jeugd geldt dat er raakvlakken zijn met veel andere beleidsvelden en thema's, waarbij ook veiligheid een rol speelt. Samenwerking op deze thema's is essentieel.

Veilige jaarwisseling

We werken de meerjarenvisie uit in een meerjarenplan voor een veilig verloop van de jaarwisseling. Dit doen we met partnerorganisaties als WijZ Welzijn Kampen, politie en Schuttersgilde.

Extra inzet boa's

We zetten onze boa's in ter ondersteuning van de politie voor de veiligheid op straat. Om dit te kunnen bereiken vergroten we onze capaciteit. Hiervoor worden boa's opgeleid en bijgeschoold. De zichtbaarheid in de avonden en (uitgaans-)nachten wordt hiermee verbeterd. De boa's leveren een substantiële bijdrage aan de (ervaren) veiligheid en sfeer in de binnenstad.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1 Veiligheid						
Cluster 3						
Crisisbeheersing en brandweer						
Lasten	3.520	3.290	3.939	3.935	3.932	3.928
Baten	-358	-346	-368	-368	-368	-368
Saldo	3.162	2.943	3.571	3.568	3.564	3.561
Openbare orde en veiligheid						
Lasten	1.118	1.180	1.416	1.415	1.423	1.423
Baten	-76	-73	-79	-79	-79	-79
Saldo	1.043	1.106	1.336	1.336	1.344	1.344
Totale lasten	4.638	4.470	5.355	5.350	5.355	5.351
Totale baten	-434	-419	-447	-447	-447	-447
Totaal saldo	4.205	4.049	4.907	4.904	4.908	4.905

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A. Missie

De gemeente Kampen is goed bereikbaar voor alle vervoerswijzen, waarbij we streven naar verduurzaming van de mobiliteit en het tegengaan van overbodig (vracht) verkeer. De openbare ruimte is aantrekkelijk, veilig en leefbaar. De infrastructuur nodigt uit tot lopen en fietsen in combinatie met gebruik van het openbaar vervoer (ketenmobiliteit).

B. Wat willen we bereiken?

- We willen dat de bereikbaarheid naar en binnen onze gemeente op orde blijft.
- We zetten stevig in op het faciliteren van voetgangers en fietsers en de keuze om de fiets aantrekkelijker te maken dan de auto en onderschrijven daarbij het gedachtegoed van STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a service, Personenauto).
- We pakken verkeersonveilige situaties aan. We maken hiervoor gebruik van de investeringsimpuls verkeersveiligheid van het Rijk en zorgen voor de benodigde cofinanciering.
- We blijven lobby voeren voor een veiligere N50 met een vlottere doorstroming.
- We dragen zorg voor goed onderhouden wegen en bermten in het buitengebied.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeer en Vervoer en Verkeersveiligheid

Mobiliteitsplan gemeente Kampen

We starten met het uitwerken van een integraal mobiliteitsplan waarin strategische keuzes worden gemaakt op het gebied van mobiliteit, in relatie tot bereikbaarheid, veiligheid, economie, ruimte, duurzaamheid en gezondheid, waarin alle vervoerswijzen verweven zijn en de belangrijkste doelen, functies en ambities zijn vastgelegd. De visie in ons mobiliteitsplan draagt bij aan versterking van andere beleidsvelden en standpuntbepaling naar gesprekspartners. De visie dient ook als leidraad voor de verdere uitwerking van de opgaven in programma's en projecten. Op grond van het vastgestelde mobiliteitsplan werken we in 2024 een uitvoeringsprogramma uit.

Verbreiding N50 tussen Kampen en Kampen Zuid

Voor het aanleggen van een groot aantal infrastructurele werken is het nodig om stikstofberekeningen op te stellen. Omdat niet alle projecten tegelijk van de beschikbare deskundigen gebruik kunnen maken, is er door het ministerie van I en W een prioritaire lijst gemaakt. Het project 'verbreiding N50 tussen Kampen en Kampen Zuid' maakt onderdeel uit van deze lijst. Voor de lijst van prioritaire projecten wordt in het najaar een indicatieve planning gegeven. De verwachting is dat al deze projecten begin 2025 van de benodigde stikstofberekeningen en -beoordelingen zijn voorzien, en de projectbesluiten zijn genomen. Vanaf dan kan het voorbereidingsproces weer worden opgestart richting realisatie. De financiering van het budget van € 15 miljoen betekent voor de gemeente Kampen dat wij totaal € 750.000 bijdragen aan dit project. De extra bijdrage van € 250.000 is betrokken binnen de programmabegroting 2023 – 2026.

Tijdelijke maatregelen verkeersveiligheid N50

Zoals hiervoor genoemd wordt de planstudie 'N50 Kampen-Kampen Zuid' vanwege stikstof later afgerond. Omdat er in de afgelopen jaren verschillende ongevallen hebben plaatsgevonden op de N50 is daarom onderzocht of er tijdelijke maatregelen getroffen kunnen worden om de verkeersveiligheid op de korte termijn te verbeteren. Het onderzoek hiernaar is inmiddels afgerond. In 2023 wordt in dit kader op een gedeelte van de N50 een tijdelijke rijbaanscheiding geplaatst. De tijdelijke maatregelen worden na realisatie van de planuitwerking 'N50 Kampen – Kampen Zuid' weer verwijderd.

Binnenstad

Fietsparkeren

We gaan het fietsparkeren definitief implementeren. Dit houdt in dat we de bestaande (overdekte-) fietsparkeerfaciliteiten beheren en onderhouden en daarnaast inzetten op reguleren door begeleiden bij en toezicht houden op het juist parkeren/stallen van fietsen in de stad. Daarnaast zetten we in op het verwijderen en ophalen van foutief gestalde fietsen en fietswrakken in wijken en bij stations.

Parkeerplan Binnenstad

In 2022 zijn we gestart met een onderzoek voor parkeren in de binnenstad. Dit onderzoek dient als basis van het op te stellen parkeerplan Binnenstad, met als doel een gastvrije en bereikbare binnenstad voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Pollers Binnenstad

We gaan een fysiek systeem realiseren waarmee de gesloten verklaring ondersteund wordt (incl. jaarlijks onderhoud). Hiermee bakenen we het voetgangersgebied af en ondersteunen en beschermen daarmee de binnenstad. Bovendien kan dit systeem selectief toegang verlenen aan bijvoorbeeld bevoorradingsverkeer, taxi's, en bewoners.

Aanpak verkeersveiligheid

Realisatie opgaven vanuit strategisch plan verkeersveiligheid

We gaan de in het fietsplan opgenomen onveilige knelpunten aanpakken en ontbrekende schakels in het fietsnetwerk aanleggen.

Reconstructies

We gaan aan de slag met de reconstructie van een aantal wegen waaronder Plasweg, Oosterlandweg en de gemeentelijke aansluiting op weg N760. We nemen hier een aantal verkeersveilige maatregelen die effect hebben op de veiligheid van met name het fietsverkeer en de leefbaarheid voor bewoners.

Fietsknelpunt oplossen bij onderhoud Wederiklaan en Zwolseweg/ruimte voor fietsers Haatlanderdijk
We gaan passende maatregelen nemen om de verkeersveiligheid voor fietsers op de Wederiklaan en de Zwolseweg te verbeteren. Daarnaast gaan we inzetten op het bieden van meer ruimte aan fietsers op en langs de Haatlanderdijk.

Rehabilitaties

We gaan aan de slag met de rehabilitatie van een aantal wegen waaronder Zwolseweg, Kamperwetering, Oosterholt Noord, Hogeweg, Kamperzeedijk en de Baan. De rehabilitaties hebben als doel om de wegen en voetpaden te voorzien van een veilige en toegankelijke verharding, passend bij de functie van de weg.

Onderhoud wegen en openbare verlichting

Voor het vergroten van de biodiversiteit, klimaatadaptatie (tegen wateroverlast en hittestress) en de buurtbetrokkenheid, gaan we een gedeelte van de Cellesbroeksweg (vanaf de Ebbingestraat tot en met de Burgel) een nieuwe inrichting geven. Ook geven we uitvoering aan de herinrichting van het Meeuwenplein.

Parkeren IJVV

Voetbalvereniging IJVV is de afgelopen jaren flink gegroeid. De vereniging heeft zelf een aantal acties ondernomen om hun park passend te maken bij het stijgend aantal leden. De parkeercapaciteit is echter onvoldoende. Het is onze taak om passende parkeercapaciteit te bieden. Daarom starten we met het aanleggen van voldoende parkeercapaciteit.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
Cluster 4						
Parkeren						
Lasten	698	395	781	786	782	778
Baten		-30				
Saldo	698	365	781	786	782	778
Verkeer en vervoer						
Lasten	8.067	12.456	7.971	8.336	8.431	8.525
Baten	-1.202	-4.407	-515	-514	-472	-372
Saldo	6.866	8.049	7.456	7.822	7.960	8.154
Cluster 5						
Economische havens en waterwegen						
Lasten	303	674	293	305	304	304
Baten	-513	-444	-482	-482	-482	-482
Saldo	-210	229	-189	-178	-178	-179
Recreatieve havens						
Lasten	171	158	39	39	39	38
Baten	-49	-32	-32	-32	-32	-32
Saldo	122	126	7	7	7	6
Cluster 6						
Openbaar vervoer						
Lasten	2	4	5	5	5	5
Baten		-8	-8	-8	-8	-8
Saldo	2	-4	-3	-3	-3	-3
Totale lasten	9.241	13.687	9.089	9.471	9.561	9.650
Totale baten	-1.764	-4.921	-1.037	-1.036	-994	-894
Totaal saldo	7.478	8.765	8.052	8.434	8.568	8.756

Programma 3 Economie

A. Missie

Een sterke en vitale economie is een belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en versterken van het welzijn en welbevinden van onze inwoners. Ondernemers zijn de motor van onze economie: zij zorgen voor dynamiek, bedrijvigheid en werkgelegenheid. De gemeente heeft een belangrijke rol om bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling. Dit doen wij samen met interne en externe partners.

B. Wat willen we bereiken?

- We stellen een lokale economische visie en agenda op, samen met ondernemers en samenleving.
- We optimaliseren de ondernemersdienstverlening.
- We helpen inwoners en bedrijven om verantwoordelijkheid te kunnen nemen naar een meer duurzame/circulaire economie.
- We zetten ons in voor een vitaal platteland.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Economische visie en agenda

We maken met ondernemers (verenigingen) en andere stakeholders een lokale economische visie en agenda, waarin we samen een antwoord formuleren op de uitdagingen die spelen. Zoals circulaire economie, verduurzaming, digitalisering en robotisering, impact-ondernemen en de krapte op de arbeidsmarkt.

Arbeidsmarkt

Kampen werkt samen met de regio Zwolle aan de Human Capital Agenda. Het is van belang om voldoende en geschikte werknemers in de regio te hebben. Daarnaast moet iedereen de kans krijgen om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Met de MBO- en HBO opleidingen in de regio gaan we in gesprek over stages en leerwerktrajecten in onze gemeente.

Ondernemersdienstverlening

We willen een uitnodigende gemeente zijn en investeren in de relatie met bedrijven. Samen creëren we een goed ondernemersklimaat waar dynamiek, vitaliteit en leefbaarheid voorop staan. We zorgen ervoor dat we de bedrijven in onze gemeente kennen, elkaar goed verstaan en weten wat we voor elkaar kunnen betekenen.

Toekomstbestendige Bedrijventerreinen

Een groot deel van de economische activiteiten vindt plaats op bestaande bedrijventerreinen als Haatland, RW50, Zuiderzeehaven, Spoorlanden en Zendijk. Het is een belangrijke opgave om deze bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken.

Daarnaast zien we een verder groeiende behoefte aan nieuwe locaties voor bedrijventerreinen in onze gemeente. De beschikbare ruimte op bestaande bedrijventerreinen is beperkt. We willen ruimte bieden aan ondernemerschap. Tegelijk zijn we ook zuinig op het groen in onze gemeente. Onze inzet is gericht op het revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen. Parkmanagement zien wij hier als een belangrijk instrument.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor inbreiding. Uitbreiden doen we op basis van behoefte. Komende periode maken we een keuze in uitbreidingslocaties. Voor bedrijven die zich nieuw willen vestigen in onze gemeente kijken we in hoeverre ze bijdragen aan een duurzame en toekomstgerichte economie.

Port of Zwolle

We continueren de havensamenwerking met Zwolle en Meppel. Gezamenlijk onderzoeken we de kansen en noodzakelijkheid voor uitbreiding. Onze inzet is gericht op transformatie van bestaande havens en hoe we deze toekomstbestendig maken en optimaliseren. We realiseren ons ook dat circulair bouwen extra ruimte vraagt. Om grondstoffen op te slaan zijn grondstoffenhubs nodig. Die ruimte willen we ook bieden. Dat stimuleren en faciliteren we.

Voor de noodzaak van een tweede Zuiderzeehaven hebben we een onderbouwing nodig om een keuze te maken. We zoeken met het vervolgonderzoek antwoord op de vraag of een nieuwe haven bijdraagt aan het behalen van onze ambities en wat de kansen, risico's en alternatieven zijn.

Binnenstad

Het is belangrijk om deze vitaal, authentiek en levendig te houden. De gemeente zet zich samen met Kampen Partners, ondernemers en vastgoed-eigenaren in voor een toekomstbestendige binnenstad. Hiervoor is een ontwikkelstrategie transitie en transformatie vastgesteld.

Met het daaruit voortkomende 'Uitvoeringsprogramma transformatie en transitie binnenstad' spelen we in op de toekomstige structurele veranderingen in de detailhandelsstructuur. Aan de hand van elf projecten wordt leegstand tegengegaan en wordt ingezet op een betere benutting en upgrade van de openbare ruimte van de binnenstad ten aanzien van het winkelgebied, de entrees en de pleinen.

Agrarische economie

We zetten ons in voor een vitaal platteland. We werken samen met andere overheden (regionaal en landelijk), bedrijven en organisaties. Als gemeente hebben we hierin een stimulerende en faciliterende rol: we stimuleren ondernemerschap door kennisontwikkeling en –deling (voorlichting). Dit helpt in een gebiedsgerichte aanpak. Als gemeente kunnen we mensen meenemen, zorgen voor goede en zorgvuldige processen en lobby. We bieden perspectief door bedrijfsontwikkelingen te faciliteren, onder andere door het verbreden en verduurzamen van ondernemerschap. We faciliteren nieuwe verdienmodellen. We stimuleren vernieuwing en innovatie.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
3 Economie						
Cluster 7						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen						
Lasten	57	127	684	684	684	684
Baten	-39	-21	-58	-58	-58	-58
Saldo	19	105	627	627	627	627
Economische ontwikkeling						
Lasten	724	850	764	454	443	418
Baten	-288	-285				
Saldo	437	566	764	454	443	418
Economische promotie						
Lasten	794	903	744	745	745	745
Baten	-57	-89	-91	-91	-91	-91
Saldo	738	814	653	654	654	654
Fysieke bedrijfsinfrastructuur						
Lasten	-2.012	15	135	118	122	121
Baten	-656	-2.987				
Saldo	-2.668	-2.972	135	118	122	121
Totale lasten	-437	1.895	2.327	2.001	1.994	1.968
Totale baten	-1.040	-3.382	-149	-149	-149	-149
Totaal saldo	-1.474	-1.487	2.179	1.853	1.846	1.820

Programma 4 Onderwijs

A. Missie

Als gemeente vinden we het belangrijk dat alle kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Dat is een opdracht aan ons allemaal: van ouders, van jeugdigen, van de gemeente, van het onderwijs, van jeugdprofessionals en van alle inwoners.

B. Wat willen we bereiken?

- We willen dat alle kinderen en jongeren in onze gemeente veilig, gezond en kansrijk opgroeien.
- We zorgen voor adequate huisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking met onderwijs vanuit Lokale Educatieve Agenda

Gemeente en onderwijs hebben op veel vlakken hun eigen verantwoordelijkheid, maar zijn op een aantal thema's gezamenlijk aan zet. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheden worden besproken in de structuur van een Lokale Educatieve Agenda (LEA). In februari 2022 zijn in dit kader een drietal gezamenlijke thema's benoemd, namelijk: onderwijsachterstandenbeleid, onderwijs-jeugd(hulp) en preventie, leerplicht/RMC. Voor 2022-2023 ligt in de samenwerking de prioriteit op het snijvlak onderwijs-jeugd(hulp) en preventie. Daarnaast zijn er verschillende projecten gestart vanuit de Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen die bijdragen aan een transformatie op de genoemde thema's.

Ontwikkelen sluitende aanpak en werkwijze in preventieve jeugdveld

Het integrale jeugdbeleid heeft in 2022 meer vorm gekregen met het inrichten van de sociale basis en het opstarten van verschillende projecten uit de NPO-middelen. In 2023 hebben we de ambitie om de verschillende activiteiten en aanbod met elkaar te verbinden. Op die manier willen we een sluitende aanpak en werkwijze ontwikkelen in het preventieve jeugdveld. Hierin is de schakel tussen het preventieve en curatieve veld van belang.

Voor de verschillende preventieve projecten in de school, zoals bijvoorbeeld THINK op school, moet een plan van aanpak worden gemaakt over hoe we dit tot een kwalitatief en duurzaam aanbod kunnen organiseren voor alle jongeren in onze gemeente.

Laaggeletterdheid

In de gemeente Kampen is ongeveer 11% van de bevolking laaggeletterd. Het thema is in verschillende plannen van het sociaal domein verweven (schuldhulpverlening, participatie, onderwijs). Dit maakt dat het structureel onderdeel is van beleid en er tevens actief aan gewerkt wordt. Kampen sluit aan bij het investeringsprogramma basisvaardigheden in Overijssel. Het provinciale investeringsprogramma sluit aan bij de doelstellingen in onze gemeente om de aanpak van laaggeletterdheid integraal op te pakken. Met integraal beleid kunnen en willen we de schotten tussen de verschillende beleidsterreinen doorbreken, om de (laaggeletterde) burger zo goed mogelijk te helpen.

Toezicht en handhaving kinderopvang

De Wet kinderopvang bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor toezicht en handhaving kinderopvang. Het toezicht op de kinderopvang is er om ervoor te zorgen dat de kwaliteit wordt gewaarborgd. Met de GGD IJsselland zijn regionale afspraken gemaakt over de invulling van de toezichthoudende rol en de handhavende taak van de gemeente. In 2023 wordt de wettelijke norm van toezicht op gastouders verhoogd van 5 naar 50%.

Onderwijshuisvesting

Realisatie nieuwbouw Campus/Ichthusplan

In 2021 hebben we overeenstemming bereikt met het bestuur van het Ichthus College over nieuwe huisvesting voor de school aan de Jan Ligthartstraat. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De realisatie van een sporthal maakt geen onderdeel uit van deze overeenkomst, maar we houden wel zoveel mogelijk rekening met het in elkaar grijpen van beide projecten (school en sporthal).

Gedurende de bouwtijd wordt voorzien in tijdelijke huisvesting. Om tot een beter plan de komen voor onderwijs, sport en voor de woonomgeving hebben we overeenstemming bereikt over een grondruil. Dit betreft de locatie aan de Zenegroen. Deze locatie wordt voor een belangrijk deel ingevuld met woningbouw (startnotitie woningbouw 2023).

Het streven is om de nieuwbouw van de school in 2024 gereed te hebben en de sporthal in 2025.

Realisatie nieuwbouw Marnixschool

In de zomer van 2023 wordt de nieuwbouw voor de Marnixschool opgeleverd en in gebruik genomen.

Start nieuwbouw Brede School Hanzewijk

In 2022 is een programma van eisen opgesteld voor de Brede School (vervangende nieuwbouw voor de Dr. H. Bouwmanschool en OJS Het Scala). De start van de bouw is gepland voor het derde kwartaal 2023. De oplevering van deze integrale kindcentra vindt in 2024 plaats.

Renovatie schoolgebouwen De Morgenster en Dirk van Dijk

In de planning voor 2023 staan de renovatie van basisscholen De Morgenster en Dirk van Dijk.

Ontwerp en aanbesteding gymnastiekzaal Het Onderdijks

Ook voor de gymnastiekzaal in Het Onderdijks geldt dat in 2022 een programma van eisen is opgesteld. Het is de bedoeling om deze zaal volgens een vernieuwend concept vorm te geven. In de eerste helft 2023 is het ontwerp gereed en de bouw aanbesteed. Start bouw wordt verwacht in de tweede helft 2023 met oplevering eind 2024.

Uitwerking planning scholen Reevedelta

In de gebiedsvisie voor Reevedelta wordt rekening gehouden met nieuwe scholen. Met de plaatselijke schoolbesturen zijn we in gesprek om te kijken op welke wijze deze noodzakelijke onderwijshuisvesting kan worden gerealiseerd. Op basis van deze inventarisatie wordt een (financiële) planning opgesteld. De eerste financieringsvoorstellen nemen we naar verwachting op in de Perspectiefnota 2024-2027.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
4 Onderwijs						
Cluster 8						
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken						
Lasten	3.028	5.256	2.822	2.821	2.788	2.788
Baten	-1.149	-2.940	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044
Saldo	1.879	2.316	1.777	1.776	1.744	1.744
Onderwijshuisvesting						
Lasten	5.251	6.206	5.813	5.643	5.888	5.966
Baten	-529	-102	-102	-102	-402	-1.402
Saldo	4.722	6.103	5.711	5.541	5.486	4.563
Openbaar basisonderwijs						
Lasten	335	359	369	369	368	368
Baten						
Saldo	335	359	369	369	368	368
Totale lasten	8.614	11.821	9.004	8.833	9.044	9.122
Totale baten	-1.678	-3.042	-1.146	-1.146	-1.446	-2.446
Totaal saldo	6.936	8.778	7.857	7.686	7.598	6.675

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A. Missie

Sport, cultuur en recreatie dragen in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht van onze gemeente voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Sport- en cultuurparticipatie dragen bij aan het welbevinden en de gezondheid van alle Kampenaren. We zetten in op een voorzieningenniveau dat past bij onze groeiende gemeente Kampen waar het goed wonen, werken en verblijven is.

B. Wat willen we bereiken?

- We bouwen onze hartelijke Hanzestad verder uit en werken samen met ondernemers en culturele instellingen aan samenhangend aanbod.
- We zetten in op brede cultuur- en sportbeleving, waarbij iedereen mee kan doen.
- We zorgen ervoor dat onze sportvoorzieningen op orde zijn, als belangrijk middel voor ons verenigingsleven en de gezondheid van onze inwoners.
- We houden de culturele infrastructuur op peil, ook na corona.
- We houden zoveel mogelijk erfgoed in stand en maken het toekomstbestendig.
- We realiseren een uitnodigende openbare ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten.
- We zetten ons in voor een aantrekkelijk en uitnodigend landschap met natuurwaarden en recreatiemogelijkheden.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Openbaar groen

Bezuiniging openbaar groen

Openbaar groen is belangrijk voor de natuurwaarde en waarborgt een gezonde leefomgeving waarin bewoners kunnen recreëren. Op het onderhouden van groen in de openbare ruimte is de afgelopen jaren flink bezuinigd (€ 300.000 structureel per jaar). In het coalitieakkoord is nu aangekondigd dat er de komende jaren niet verder wordt bezuinigd op het onderhouden van Groen, zodat we de uitgangspunten voor een hoge kwaliteit in de binnenstad en een basiskwaliteit in de wijken kunnen handhaven.

Groene Loper

Een belangrijk project is de Groene Loper Kampen, een (nieuw) initiatief waarbij de inwoners aan het roer staan. Hieruit ontstaan weer nieuwe initiatieven en ideeën van inwoners. We hebben het dan bijvoorbeeld over geveltuinen, bloemenweides, het ontsteden van voortuinen (tegelwippen), het planten van fruitbomen, de aanleg van voedselbosjes, etc.

Natuur voor Elkaar

Er wordt ook gewerkt aan een nieuw perspectief met meer aandacht voor biodiversiteit, vergroening en buurtbetrokkenheid. Hieraan ten grondslag ligt het koersdocument Natuur voor Elkaar. In samenwerking met de Provincie is een uitvoeringsagenda opgesteld, dat deels nog in 2022 en 2023 wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met onze inwoners, ondernemers en natuurverenigingen.

We hebben het dan over allerlei projecten voor het beter beleven, benutten en beschermen van de natuur.

Speelbeleid

In 2022 is het speelbeleid vernieuwd. De focus verschuift van speeltoestellen op specifieke plekken naar speelaanleidingen in de openbare ruimte (boomstammen, stapstenen) en groen. Wij zijn in 2022 als pilot begonnen met de planvorming voor de wijken Hagenbroek en centrum IJsselmuiden. De uitvoering is in 2023 gepland. Aansluitend gaan wij verder met de wijken Flevowijk en Zuid-Bovenbroek. Ook evalueren wij in 2023 de eerste vier wijken.

Sport

Meerjarenplanning sportvelden

Vanuit de MJOP staat de vernieuwing van onderstaande velden gepland. Het onderhoudsplan is een 'levend document'. Als een veld nog goed is, of juist heel slecht, wordt de vervanging vooruitgeschoven of vervroegd. Gepland staan o.a.: Veld 3 IJVV, Go Ahead veld 2, en kleedkamers HCK, Isala '96 en Wit Blauw.

Toekomstverkenningen Sport

Uw raad heeft € 40.000 beschikbaar gesteld voor een verkenning van het sportpark De Maten/De Venen, dat onderdeel is van de gebiedsvisie Reevedelta. Voor de Oosterholthoeve loopt een studie naar renovatie/sloop/nieuwbouw. Daarnaast speelt nog de verduurzamingsopgave voor onze gemeentelijke accommodaties.

Natuur en recreatie

Kwaliteitsinvestering routenetwerken

We gaan groot onderhoud plegen aan ons recreatieve routenetwerk. Er komt een knooppuntenkaart voor wandelen en voor fietsen worden de knooppunten uitgebreid en aangepast.

Zwemwater strandjes

Er worden locaties in de gemeente aangewezen waar veilig gerecreëerd kan worden op strandjes bij bestaand water. Dit geeft invulling aan een behoefte die bij onze inwoners in toenemende mate leeft.

Cultuur, Evenementen en erfgoed

IJsselbiënnale

Kampen neemt deel aan de kunstmanifestatie IJsselbiënnale in 2023. De IJsselbiënnale is een manifestatie die gaat over de verhouding tussen mensen en landschap waarbij kunst het uitgangspunt is. Dit kunstevent zal langs de IJssel lopen van Doesburg tot Kampen. Ook in Kampen organiseren we een activiteitenprogramma.

Stedelijk Museum

De website van het stedelijk museum wordt vernieuwd tot een up-to-date en goed uitnodigend en aantrekkelijk visitekaartje. De vaste tentoonstellingszalen op 1e en 2e verdieping worden heringericht, met o.a. het thema 'De Kamper schildersschool'. Hiervoor is nieuw tentoonstellingsmeubilair nodig, moeten de twee zalen opnieuw professioneel worden vormgegeven, en moeten ook een beperkt aantal bouwkundige en technische aanpassingen worden doorgevoerd.

Amateurkunstregeling

Wij hebben een nieuwe subsidieregeling voor de amateurkunst, die op basis van een aantal criteria de subsidies evenwichtiger en eerlijker verdeelt. Hierbij is gekeken naar de maatschappelijke waarden die verenigingen toevoegen aan de Kamper samenleving. Criteria gaan onder meer over het publieksbereik, inclusiviteit en de verbinding met andere verenigingen en culturele instellingen. Meer verbinding biedt kansen voor nieuwe initiatieven, kwaliteitsverbetering en efficiency. Naast de subsidies voor de amateurkunst zijn ook de eenmalige projectsubsidies anders ingericht.

Nieuw atelierbeleid

In 2023 wordt een duurzaam atelierbeleid vastgesteld met en voor kunstenaars. Insteek hierbij is om atelier- en oefenruimtes te vinden waar kunstenaars, in tegenstelling tot de achterliggende jaren, gedurende langere periode kunnen (samen)werken op een culturele broedplaats locatie waar kunst ontstaat, tentoonstellingen worden georganiseerd en educatieve projecten vorm krijgen.

Prestatieafspraken

De basis voor de culturele infrastructuur in Kampen ligt onder meer in de vijf grote culturele instellingen die de stad rijk is. De Stadsgehoorzaal, het Archief, het Stedelijk Museum, de Bibliotheek en Quintus vormen samen SAMBIQ. In de afgelopen jaren zijn een aantal van deze instellingen verzelfstandigd. We maken nieuwe prestatieafspraken met SAMBIQ.

Monumenten en erfgoed

Onze monumentale panden zijn een bovenlokale schat die we koesteren. We streven naar een actueel beleid om ons cultuurhistorisch erfgoed duurzaam in stand te houden. We actualiseren de Erfgoednota en stellen een kerkenvisie op waardoor we beter aansluiten op ontwikkelingen die voortkomen uit de Omgevingswet en waarmee we beter kunnen anticiperen op ontwikkelingen rond kerken in Kampen. We streven ernaar om cultuurhistorische waarden vroeg in het ruimtelijk ordeningsproces te betrekken. De zorg voor rijks- en/of gemeentelijke monumenten wordt ondersteund. Wij borgen cultuurhistorie- en (bouw)historische waarden bij verbouwplannen van rijks- en gemeentelijke monumenten. Dit doen we niet alleen bij de aanvraag Omgevingsvergunningen, initiatieven en ruimtelijke ordening, maar ook door een 'loketfunctie' te zijn voor eigenaren van rijks- en/of gemeentelijke monumenten.

Bovenkerk

Samen met de eigenaar onderzoeken we de mogelijkheden om de Bovenkerk toekomstbestendig te maken. Zoals het gezamenlijk voeren van lobby en een betere verbinding met de culturele sector. Dit sluit ook aan op onze ambities op vrijetijdseconomie. We behouden de Bovenkerk als icoon in het stadsaanzicht van Kampen en bevorderen het herstel en verduurzamen.

IJsselkogge

We treffen voorbereidingen om de IJsselkogge als icoon van onze Hanzestad in 2024/2025 hartelijk te kunnen ontvangen. Hiertoe wordt een plan met verschillende opties uitgewerkt voor de terugkeer van de IJsselkogge.

Evenementen

Wij borduren voort op het succes van het Heropeningsfonds, waarbij ontmoeten en verbinding in onze stad centraal staan. Kampen neemt, samen met acht andere Hanzesteden uit het netwerk van Hanzesteden Marketing, deel aan het themajaar 'Hanze 2023'.

Stadskazerne

We zorgen voor een ingericht en verhard achterterrein, wateroverlast aan de achterzijde wordt teruggedrongen door betere afwatering. Door herinrichting wordt het voorterrein van de Stadskazerne aantrekkelijker en daardoor beter te exploiteren. Ook is de aanleg van een koelinstallatie en buitenzonwering gepland. Dit moet leiden tot een werkbaar binnenklimaat.

Recreatie

Project Groene Hart

We willen de doelstellingen uit het inrichtingsperspectief (2018) en het definitief ontwerp (2020) realiseren. Dat houdt in een groen en blauw Groene Hart, dat zo veel mogelijk autovrij is. We realiseren een parkheuvel die uitzicht biedt op de multifunctionele weide en het nieuwe skatepark. Ook is er onder de parkheuvel een veilig onderkomen voor de duikclub. Langs de paden en verspreid door het park creëren we diverse beweegaanleidingen en is het park voor iedereen toegankelijk en biedt ruimte voor ontmoeting.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
5 Sport, cultuur en recreatie						
Cluster 10						
Cultuureel erfgoed						
Lasten	712	537	787	812	880	752
Baten	-53	-17	-14	-14	-14	-14
Saldo	659	520	773	798	865	738
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie						
Lasten	3.930	4.383	5.263	4.660	4.690	5.066
Baten	-590	-583	-570	-570	-570	-570
Saldo	3.340	3.800	4.693	4.090	4.120	4.496
Musea						
Lasten	2.344	2.286	2.623	2.349	2.546	2.351
Baten	-216	-125	-119	-119	-109	-202
Saldo	2.128	2.162	2.504	2.230	2.436	2.149
Cluster 11						
Media						
Lasten	1.716	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788
Baten	-248	-247	-247	-247	-247	-247
Saldo	1.468	1.541	1.541	1.541	1.541	1.541
Cluster 12						
Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
Lasten	6.303	7.379	7.146	6.857	6.714	6.685
Baten	-521	-361	-142	-92	-92	-92
Saldo	5.782	7.017	7.004	6.765	6.621	6.593
Cluster 9						
Sportaccommodaties						
Lasten	4.555	4.719	4.873	4.948	5.166	5.074
Baten	-1.759	-1.971	-2.142	-2.145	-2.145	-2.145
Saldo	2.796	2.748	2.731	2.803	3.021	2.928
Sportbeleid en activering						
Lasten	715	506	547	547	547	547
Baten	-249					
Saldo	467	506	547	547	547	547
Totale lasten	20.275	21.598	23.027	21.961	22.331	22.263
Totale baten	-3.636	-3.304	-3.234	-3.187	-3.177	-3.270
Totaal saldo	16.640	18.294	19.793	18.774	19.151	18.992

Programma 6 Sociaal domein

A. Missie

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat mensen bestaanszekerheid, gelijke kansen en een vitaal leven hebben. We zijn goed voor elkaar. Om dit te bereiken focussen we ons op preventie en het duurzaam voorkomen van problemen.

B. Wat willen we bereiken?

- We hebben een actuele strategie sociaal domein.
- We versterken de sociale basis en investeren in het welzijn en welbevinden van onze inwoners.
- We willen dat alle kinderen en jongeren in onze gemeente veilig, gezond en kansrijk opgroeien.
- We vergroten de bestaanszekerheid van inwoners.
- We creëren gelijke kansen voor iedereen.
- We zetten in op de gezonde keuze als makkelijkste keuze.
- We bieden perspectief naar werk.
- We zorgen voor een soepele overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Meerjarenstrategie Sociaal Domein

Medio 2020 heeft uw raad het beleidskader voor het Sociaal Domein 2020 – 2025, getiteld ‘Scherp aan de wind’ vastgesteld. Hierin zijn de inhoudelijke speerpunten voor beleidsontwikkeling en uitvoering van het sociaal domein vastgesteld. Landelijke en lokale ontwikkelingen maken het noodzakelijk om het huidige beleid te evalueren en een nieuwe meerjarenstrategie op- en vast te stellen. We gebruiken 2023 om proces-, inhoudelijke-, en procedurele stappen te zetten om te komen tot (het besluit voor) een meerjarenstrategie Sociaal Domein voor Kampen.

Versterken sociale basis

De sociale basis vraagt om een vervolg. De komende tijd werken we onder andere aan de evaluatie van de huidige werkwijze en subsidieregeling, een visie en werkwijze voor strategisch relatiemanagement en het doorontwikkelen van de inhoudelijke opgaven en monitoring in de sociale basis. Daarnaast starten we de voorbereidingen voor een nieuwe subsidieronde vanaf 2024. Er zijn al veel stappen gezet in het versterken van de sociale basis. Hier ligt echter de komende tijd nog een forse uitdaging voor de ambtelijke organisatie.

Implementatie aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving

We willen graag dat kinderen en jongeren in Kampen een Kansrijke start hebben en opgroeien in een Kansrijke omgeving. In 2023 wordt het project een Kansrijke start voortgezet en het programma ‘Opgroeien in een kansrijke omgeving’ opgestart. Hiervoor melden we ons aan voor een vierjarig implementatietraject van het Trimbos instituut. Het programma bewerkstelligt dat er door de samenwerking met het onderwijs, ouders en netwerkpartners interventies worden bedacht, waardoor jongeren ‘beter in hun vel’ zitten en het middelengebruik wordt voorkomen dan wel verminderd.

Lokale gezondheidsagenda en beleid & Leefstijlakoord

Het vertrekpunt is de lokale gezondheidsagenda die uw raad in februari 2022 heeft vastgesteld. De komende periode wordt het uitvoeringsplan opgesteld. In dit plan staat beschreven hoe we de maatschappelijke resultaten en effecten uit de gezondheidsagenda willen realiseren. We verwachten het lokale uitvoeringsplan eind 2022 vast te kunnen stellen.

Gezondheidsbevordering pakken we vanuit een breed perspectief op, waarbij we ons richten op 'Gezondheid en Gedrag' in plaats van 'Ziekte en Zorg'. In 2023 staat de integrale brede samenwerking binnen maar ook buiten het sociaal domein terrein centraal. We gaan bijvoorbeeld investeren in de samenwerking met het fysieke domein.

Huiselijk geweld en Kindermishandeling: versterken lokale teams.

Eind 2021 is de regionale visie op huiselijk geweld en Kindermishandeling vastgesteld in de raad van de gemeente Zwolle. In deze visie hebben alle gemeenten zich gecommitteerd aan een integrale aanpak om Huiselijk geweld en Kindermishandeling terug te dringen. Deze regionale visie heeft veel impact op de manier van werken in alle gemeenten van de regio IJsselland.

Elke gemeente heeft daarom een lokaal ontwikkelplan opgesteld hoe zij de lokale teams willen versterken. In Kampen is dit plan samen met de regiovisie ter informatie opgestuurd naar uw raad.

In 2022 is er uitvoering gegeven aan dit lokale plan. Veel medewerkers in onze lokale teams, consulenten CJG, consulenten WMO en maatschappelijk werkers van de Kern, hebben scholing gevolgd op verschillende thema's en een nieuwe methodiek risicogestuurde zorg.

Deskundigheidsbevordering heeft voortdurend aandacht nodig de komende jaren.

Daarnaast zijn er twee pilots gestart om deze werkwijze te implementeren in de lokale teams van de Gemeente Kampen. Deze pilots hebben een doorlooptijd in 2023. De twee pilots geven, naast het implementeren van een vernieuwde werkwijze, ook inzicht of de organisatiestructuur nog passend is.

En of er structurele financiële consequenties zijn.

Het versterken van de lokale teams is onderdeel van het landelijke Programma 'geweld hoort nergens thuis'. Dit programma wordt vervlochten in de nieuwe wet 'Toekomstscenario's Kind- en gezinsbescherming'. En er wordt aan gerefereerd in de Hervormingsagenda Jeugd. Er staat veel druk op 'de keten binnen het gedwongen kader'. De lokale teams binnen de gemeenten hebben een sleutelrol in het verbeteren van die samenwerking.

Een ander belangrijk onderdeel is het bespreekbaar maken van Huiselijk geweld en Kindermishandeling. Hiervoor is het handelingsprotocol meldcode aangepast en volgt er ook voor andere professionals en betrokkenen voorlichting en scholing. In 2022 is hier een start mee gemaakt maar de verdere uitrol en training vindt plaats in 2023 en elk jaar is hier opvolging voor nodig in de vorm van opleiding en finetuning handelingsprotocol.

Armoede en schulden

Verhogen inkomensgrens kindregelingen

Alle kinderen moeten kunnen meedoen. Voor de kindregelingen verhogen we daarom de inkomensgrens van 110% naar 130%, waarbij een stapeling van regelingen weer mogelijk is. Met het verhogen van de inkomensgrenzen dragen we bij aan het ondersteunen van gezinnen die rond moeten komen met een inkomen op of rond bijstandsniveau.

Bestaanszekerheid

Wij gaan een plan maken hoe wij de bestaanszekerheid van inwoners kunnen versterken. We zoeken uit wat de meest kwetsbare doelgroepen in onze gemeente zijn. We maken gebruik van bestaande lokale ontwikkelingen als het lokale leefstijlakoord en de versterking van de samenwerking met de partners in de Sociale Basis. Door Divosa, VNG en NVVK wordt gewerkt aan een landelijk ondersteuningsprogramma voor het borgen van bestaanszekerheid voor gemeenten, daar gaan we ook uit putten.

Perspectief naar werk

Integrale visie op het brede terrein van participatie

We stellen een integrale visie op voor het brede domein van participatie. In deze visie brengen we de huidige uitgangspunten en toekomstperspectieven op het brede terrein van participatie bij elkaar, herijken deze en wegen deze integraal af. Om tot één integrale visie te komen, inventariseren we de huidige visies en beleidskaders op het gebied van participatie. Aan de hand van de huidige situatie stellen we een veranderstrategie met afwegingskader voor.

Versterken samenwerking Impact

Samen met de gemeente Dronten en Impact zijn we de toekomstige samenwerking aan het onderzoeken. In het tweede kwartaal 2022 zijn we hiervoor gestart met de uitvoering van het projectplan 'Naar een strategie 2022-2026'. In deelprojectgroepen wordt gewerkt aan de onderwerpen: in-/aanbesteden, governance, financiering en ondernemingsplan. We verwachten de deelprojecten eind 2022 af te ronden, waarna besluitvorming volgt in de eerste helft van 2023.

Beschermd wonen

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

De doordecentralisatie van Beschermd wonen is uitgesteld naar 1 januari 2024. Deze beweging staat bekend als 'van beschermd wonen naar beschermd thuis'. Inhoudelijk betekent de doordecentralisatie vooral het ontwikkelen van voorwaarden om de toegang tot beschermd wonen en de ontwikkeling van beschermd thuis lokaal vorm te geven. Hiervoor is het lokaal uitvoeringsplan 2022 opgesteld. Een dynamisch plan gebaseerd op vijf speerpunten (Wonen; Zorginfrastructuur in de wijk; Werk, dagbesteding en Financiën; Welkom in de wijk en communicatie; Toegang en Backoffice). In dit plan staan de te ondernemen acties, waarvan vele al in gang zijn gezet en zijn opgepakt. Dit plan is nadrukkelijk een dynamisch plan, in het vierde kwartaal van 2022 wordt het plan herijkt en toegespitst op 2023.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
6 Sociaal domein						
Cluster 13						
Arbeidsparticipatie						
Lasten	998	1.002	984	949	949	949
Baten	-153					
Saldo	845	1.002	984	949	949	949
Begeleide participatie						
Lasten	7.544	7.239	6.571	6.568	6.564	6.472
Baten	-408	-259	-259	-259	-259	-259
Saldo	7.136	6.980	6.313	6.309	6.305	6.214
Geëscaleerde zorg 18-						
Lasten	1.407	1.627	1.770	1.740	1.740	1.740
Baten						
Saldo	1.407	1.627	1.770	1.740	1.740	1.740
Geëscaleerde zorg 18+						
Lasten	294	531	1.123	592	592	592
Baten	-945	-2.737				
Saldo	-651	-2.205	1.123	592	592	592
Inkomensregelingen						
Lasten	21.871	22.568	20.308	20.682	20.124	20.124
Baten	-16.343	-13.576	-13.879	-14.242	-13.684	-13.684
Saldo	5.528	8.992	6.429	6.440	6.440	6.440
Maatwerkdienstverlening 18-						
Lasten	12.881	14.861	16.396	16.396	16.396	16.396
Baten	-47					
Saldo	12.835	14.861	16.396	16.396	16.396	16.396
Maatwerkdienstverlening 18+						
Lasten	7.781	8.364	8.946	8.946	8.946	8.946
Baten	-358	-371	-371	-371	-371	-371
Saldo	7.423	7.992	8.575	8.575	8.575	8.575
Maatwerkvoorzieningen (WMO)						
Lasten	2.485	2.304	2.433	2.433	2.433	2.433
Baten	-49	-14				
Saldo	2.435	2.290	2.433	2.433	2.433	2.433
Samenkracht en burgerparticipatie						
Lasten	3.616	8.171	7.731	6.941	6.949	6.929
Baten	-103	-2.435	-50	-50	-50	-50
Saldo	3.513	5.736	7.681	6.891	6.899	6.879
Wijkteams						
Lasten	2.210	2.494	2.019	1.915	1.915	1.915
Baten	-6					
Saldo	2.205	2.494	2.019	1.915	1.915	1.915
Totale lasten	61.087	69.161	68.281	67.162	66.608	66.496
Totale baten	-18.412	-19.392	-14.559	-14.922	-14.364	-14.364
Totaal saldo	42.676	49.769	53.723	52.240	52.244	52.133

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A. Missie

- Wij voorzien in de wensen en behoeften van de samenleving, zonder dat wij daarbij latere generaties beperken in hun wensen en behoeften te voorzien.
- Wij versnellen de aanpak van klimaatadaptatie.
- Wij vinden energiezekerheid, goede participatie, draagvlak en zo laag mogelijke kosten voor energie belangrijk.
- Wij zetten ons in om inwoners en bedrijven te helpen om verantwoordelijkheid te kunnen nemen bij de transitie van lineair naar circulair.

B. Wat willen we bereiken?

- **Klimaat:** Wij willen hittestress, wateroverlast, droogte en overstromingsrisico tegengaan. Dit doen we samen met de inwoners.
- **Energie:** Onze eigen ambitie is energieneutraal in 2035. Ook staan we voor de opgave van de warmtetransitie. Hier moeten we keuzes in maken. Door een wijkaanpak geven wij de warmtetransitie vorm. Voor de energiecrisis willen wij kwetsbare groepen structureel ontlasten.
- **Circulariteit:** Wij zetten in op het toekomstbestendig, innovatief en circulair bouwen. Ons eigen vastgoed wordt verduurzaamd en als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie en gaan we aan de slag met een voorbeeldproject. We versterken het gedachtegoed bij inwoners. We willen inzicht krijgen in beschikbare materialen en hier ruimte voor creëren (o.a. ruimte voor materialen hubs).

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Klimaat

Maatregelen openbare ruimte

In 2021 hebben wij het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie vastgesteld, met daarin de maatregelen die wij in het komende jaar nemen om de openbare ruimte klimaatbestendig te maken. Het betreft onder meer maatregelen rond afkoppelen, infiltreren van hemelwater en vergroening. Voor het vergroten van de biodiversiteit, klimaatadaptatie en de buurtbetrokkenheid, geven wij in de komende jaren een aantal versteende locaties een nieuwe inrichting. In 2022 begonnen wij met het Oratoriumplein. In 2023 starten wij met het afkoppelplan IJsselmuiden Centrum. Hier worden meerdere straten afgekoppeld om wateroverlast tegen te gaan. Ook wordt hier vergoend, in bijvoorbeeld de Van Diggelenweg en de Schoutstraat. Verder richten wij het Muntplein en de Cellebroedersweg groener in en wordt de Bongerd zo ingericht dat de wateroverlast wordt opgelost en tegelijkertijd hittestress wordt tegengegaan. Op een aantal locaties in Brunnepe nemen wij kleine vergroeningsmaatregelen. Het uitvoeringsprogramma herzien wij jaarlijks.

Stimulering maatregelen privaat terrein

Naast de fysieke maatregelen in de openbare ruimte, zetten wij ook in op het stimuleren van maatregelen op privaat terrein. Met een stimuleringsregeling ondersteunen wij inwoners bij het nemen van klimaatmaatregelen op eigen terrein, bijvoorbeeld de aanschaf van een regenton, vergroening, minder verharding en waterinfiltratie.

Energie

Regionale energietransitie

Ons RES-bod is ambitieus en we zetten ons in om dit te realiseren. Voor ons RES-bod om in 2030 244 Gwh aan duurzame stroom met zon en wind op te wekken, loopt een aantal initiatieven voor grootschalige opwekking in verschillende stadia. Er zijn initiatieven voor een zonnepark aan de Hagedoornweg en aan de grens met de gemeente Oldebroek. Meer zonneparken willen wij niet (niet nodig gelet op de groei van zon op dak), tenzij zij gebruik kunnen maken van bestaande kabels voor wind of andere opwekking, waardoor zij geen negatief effect hebben op de maatschappelijke kosten of netcongestie. Voor twee windturbines loopt momenteel (september 2022) een procedure en voor Kampen Zuid gaan wij in 2023 een PlanMER annex participatietraject doorlopen met als output de meest kansrijke locatie om voor 2030 nog vier of vijf grote windturbines te kunnen plaatsen met een gezamenlijk vermogen van ongeveer 24 megawatt.

Ondersteuning kwetsbare groepen

Op energiegebied zetten wij in op het helpen van kwetsbare groepen, die last hebben van een in verhouding hoge energierekening. Hiervoor zijn rijks gelden (SPUK) verkregen, die op een structurele wijze bij kwetsbare groepen de hoogte van de energierekening moeten temperen. Wij richten ons vooral op het isoleren van woningen.

Warmtevisie

In de uitvoering van de warmtevisie maken wij in drie wijken met de bewoners die dat willen, hun woning aardgasvrij (ready). Dit doen wij op basis van vrijwilligheid. De provincie ondersteunt ons met subsidie en menskracht. Om onze inwoners per wijk up-to-date te informeren over de mogelijkheden en kansen van de warmtetransitie van hun wijk, richten wij o.a. een digitaal platform in dat actueel wordt gehouden met informatie over lokale of landelijke ontwikkelingen.

Van belang is om te weten wat er de komende jaren moet gebeuren om alle woningen in 2050 van het aardgas te hebben. Dit en mede gezien de veranderingen in de energiewereld, komen we met een vervroegde actualisatie van de Transitievisie warmte.

Warmtenet

Omdat voor een deel van de stad Kampen een warmtenet met als hoofdverwarmingsbron geothermie een serieuze optie is én door de hoge gasprijzen de financiële haalbaarheid is verbeterd, bekijken we dit plan opnieuw en gaan wij weer met de grootste stakeholder (deltaWonen) om tafel over een mogelijke deelname.

Circulariteit

Grondstofstromen

In onze gemeente worden vele grondstofstromen toegepast. Veelal betreft het primair materiaal, waarbij met name in de grond- weg- en waterbouw veel materiaal wordt hergebruikt. Er wordt nog nauwelijks gebruik gemaakt van biobased grondstoffen ter vervanging van de primaire grondstoffen. In 2022 inventariseren we bij bedrijven met een persoonlijke benadering en enquête welke afvalstromen binnen het bedrijf vrijkomen en hoe wij kunnen helpen deze stromen te verminderen, dan wel welke kansen er zijn voor hergebruik. In 2023 stellen wij met de uitkomsten van het onderzoek een actieplan op, waarbij wij inzetten op koppelkansen tussen bedrijven onderling (voor de één een afvalstof is voor de ander een grondstof) en circulaire oplossingen/alternatieven.

Circulaire bouw

Bedrijven in de bouwsector geven wij ondersteuning en voorlichting over circulaire bouwmaterialen en over het toepassen van een materialenpaspoort. Voor eventuele benodigde fysieke ruimte voor het opslaan van te hergebruiken materialen wordt gezocht naar het mogelijk maken van bouwhubs. Wij hebben een voorbeeldfunctie. Wij verduurzamen ons eigen vastgoed, met specifieke aandacht voor het toepassen van circulaire materialen en een materialenpaspoort. Ook zetten we bij nieuwbouw direct in op een zo duurzaam mogelijk gebouw, waarbij wij gebruik maken van het ambitie-web. Het ambitie-web is een middel om met de stakeholders vooraf inzicht te krijgen in welke kansrijke circulaire ontwerpprincipes mogelijk zijn en bij de aanbesteding welke circulariteitsprincipes in het bestek kunnen worden opgenomen. In het plan Hanzewijk worden twee scholen met gymnastiekzaal gerealiseerd die als een voorbeeldproject gelden, waarbij volgens het principe van het ambitie-web wordt gewerkt en waarbij circulariteit de verbindende factor is tussen de thema's: materiaalbewust, energie-efficiënt, onderwijs faciliterend, toekomstbestendig, klimaat adaptief en gericht op welzijn.

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)

Wij hebben in 2016 het manifest maatschappelijk verantwoord inkopen ondertekend. Hierbij zijn intern afspraken gemaakt over onder andere duurzaam inkopen en over een minimaal percentage aan inzet van personeel met een afstand tot de arbeidsmarkt (SROI). Om hier een vervolg aan te geven, zetten wij een actieplan MVOI op voor de aankomende vier jaar. Ons opdrachtgeverschap en inkoop wordt ingezet voor de transitie naar een duurzame, sociale wereld. Met het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen maken wij inzichtelijk hoe wij de aankomende vier jaar bij onze inkoop en aanbestedingen met de volgende thema's bezig gaan: Milieu en biodiversiteit, Klimaat, Circulair (inclusief biobased), Ketenvaerantwoordelijkheid (Internationale Sociale Voorwaarden), Diversiteit en inclusie en Social return.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
7 Volksgezondheid en milieu						
Cluster 14						
Volksgezondheid						
Lasten	2.242	2.296	2.395	2.395	2.395	2.395
Baten						
Saldo	2.242	2.296	2.395	2.395	2.395	2.395
Cluster 15						
Riolering						
Lasten	2.380	2.377	2.669	2.720	2.729	2.733
Baten	-3.372	-3.476	-3.635	-3.662	-3.671	-3.675
Saldo	-992	-1.099	-966	-942	-942	-942
Cluster 16						
Afval						
Lasten	4.285	3.904	3.846	3.706	3.767	3.790
Baten	-6.445	-6.048	-6.168	-5.886	-5.952	-5.906
Saldo	-2.160	-2.143	-2.322	-2.181	-2.185	-2.117
Cluster 17						
Milieubeheer						
Lasten	1.840	2.053	3.681	1.913	1.886	1.871
Baten	-46	15	-1.293	-4	-4	-4
Saldo	1.794	2.068	2.387	1.909	1.882	1.867
Cluster 18						
Begraafplaatsen en crematoria						
Lasten	1.167	1.025	1.292	1.250	1.199	1.186
Baten	-1.280	-1.191	-1.235	-1.242	-1.189	-1.179
Saldo	-113	-167	57	8	10	7
Totale lasten	11.914	11.655	13.883	11.984	11.976	11.975
Totale baten	-11.143	-10.700	-12.331	-10.794	-10.816	-10.764
Totaal saldo	771	955	1.551	1.189	1.160	1.210

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

A. Missie

In de gemeente Kampen vinden we het belangrijk dat we ruimte bieden voor wonen en werken met kwaliteit, duurzaamheid en eigen behoefte als basis. We willen groeien in het goede. Om dit te bereiken focussen we ons op groei die bijdraagt aan welzijn en welbevinden.

B. Wat willen we bereiken?

- We zijn voorbereid op de invoering van de Omgevingswet.
- We voeren regie op goed groeien, waarbij we ons focussen op groei die bijdraagt aan welzijn en welbevinden van onze inwoners.
- We bieden een passende woning voor iedereen.
- We houden zoveel mogelijk erfgoed in stand en maken het toekomstbestendig.
- We zetten ons in voor een vitaal platteland.

C. Wat gaan we daarvoor doen?

Implementeren Omgevingswet

Vanuit het actieprogramma implementatie Omgevingswet en daar bijbehorende programmateam zetten we in op een volwaardige implementatie van de Omgevingswet.

De komende drie jaren werken we verder aan de implementatie van de Omgevingswet in een aantal fasen met voorgeschreven instrumenten. Doel is om tussen 2023-2026 een definitieve omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsprogramma's te hebben waarmee we voldoen aan de wettelijke vereisten uit de Omgevingswet. Bij het ontwikkelen en opstellen van de omgevingsvisies, omgevingsplan en omgevingsprogramma's moet actief gewerkt worden met nieuwe (online) participatie instrumenten, middelen en platforms. Nieuwe werkwijzen en -processen (Vergunningen, Toezicht & Handhaving, WKB en beleidsvorming) moeten we verder implementeren en borgen.

Versnellen en realiseren woningbouw

In de periode tot en met 2032 zetten we in op de ambitie om gemiddeld 400 woningen per jaar te bouwen. Dit aantal is haalbaar, maar vraagt wel om een versterking van de organisatie en de gemeentelijke regierol. We versterken de ambtelijke capaciteit om de versnelling mogelijk te maken. Het college gaat ervan uit om deze uitbreiding zoveel mogelijk vanuit de Grondexploitaties te financieren.

Circa 20% van de geplande woningen staat binnenstedelijk geprogrammeerd, de overige 80% wordt buitenstedelijk geprogrammeerd. We bouwen aan toekomstbestendige wijken en kernen.

Toekomstbestendigheid betekent uiteraard ook dat we werken aan duurzaamheid en klimaat en dat we inzetten op innovatief bouwen zoals circulair bouwen en vernieuwende woonvormen.

Voor het gebied Reevedelta wordt een gebiedsvisie opgesteld die in de 1e helft van 2023 ter vaststelling aan uw raad wordt voorgelegd. We bouwen adaptief en baseren fasering en planning van nieuwbouw op de woonbehoefte en maken daarmee het woningaanbod passend. We zetten volop in op doorstroming.

Integrale aanpak Brunnepe

Door middel van een integrale aanpak van de wijk Brunnepe willen we de sterke punten van deze wijk verder verbeteren, zodat er een duurzame en moderne woonwijk ontstaat.

Dit doen we o.a. door herinrichten van de openbare ruimte (o.a. Begijnplein en Schreiershoek) en door herontwikkeling van gemeentelijk vastgoed ten behoeve van de woonopgave en indirect de verduurzamingsopgave in de wijk. Zo ontstaat er ruimte voor vergroenen en parkeren.

Ontwikkelen gebied Schans Buitenwacht

Schans Buitenwacht wordt in 2023 en 2024 volledig herontwikkeld. Door deze ontwikkeling ontstaat er een kwalitatieve entree van de stad Kampen nabij het NS-station.

De aanwezige snackbar wordt verplaatst, een nieuwe fietsenstalling wordt gerealiseerd en er komt een nieuwe indeling voor 330 parkeerplaatsen. Het gebied wordt groen aangekleed met een parkachtige inrichting en er worden tot slot voorzieningen voor recreatief gebruik aangebracht.

De inrichting van het stationsplein en het busstation wordt pas in 2024 uitgevoerd vanwege mogelijke ontwikkelingen buiten de huidige projectscope (elektrificeren buspark en oplaadmogelijkheden voor deze bussen (provincie Overijssel; voorkomen kapitaalvernietiging).

Gebiedsgerichte aanpak NW Overijssel

De aanpak van de bodemdaling in het gebied Mastenbroek-Kamperveen is een van de opgaven in de gebiedsgerichte aanpak. Uitkomsten van lopende onderzoeken vormen bouwstenen voor het maken van keuzes voor de toekomst van het veenweidegebied Mastenbroek-Kamperveen.

Het gebiedsperspectief en uitvoeringsprogramma zullen naar verwachting leiden tot grote investeringen over een langere periode. Gelet op de belangen/doelen zullen het Rijk en provincie de meeste kosten dragen (Klimaatakkoord – Nationaal Programma Landelijk Gebied – NPLG). Echter de verwachting is dat ook lagere overheden hun bijdrage moeten leveren aan de uitvoering van projecten of nadere onderzoeken.

Lokale Ontwikkel Strategie voor LEADER 2023-2027

Het LEADER-programma is gericht op het bevorderen van een leefbaar platteland. Er wordt gewerkt met een methode die uitgaat van projecten die van onderop en integraal tot stand komen. Per periode wordt een zogenaamde Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) opgesteld, waarin de thema's en kaders worden benoemd waaraan projecten moeten voldoen.

D. Wat mag het kosten?

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
Cluster 19						
Ruimte en leefomgeving						
Lasten	1.087	1.836	1.341	1.518	940	1.181
Baten	-64	-152	-47	-47	-47	-47
Saldo	1.023	1.684	1.294	1.471	893	1.134
Cluster 20						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)						
Lasten	-330	3.500	2.906	2.926	3.007	2.906
Baten	-2.424	-4.038	-2.619	-2.351	-1.568	-1.467
Saldo	-2.753	-538	287	575	1.440	1.440
Cluster 21						
Wonen en bouwen						
Lasten	1.920	2.120	2.012	2.007	2.026	2.026
Baten	-1.663	-1.224	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255
Saldo	258	897	757	752	771	771
Totale lasten	2.677	7.456	6.259	6.451	5.973	6.113
Totale baten	-4.151	-5.414	-3.921	-3.653	-2.870	-2.769
Totaal saldo	-1.472	2.043	2.338	2.798	3.104	3.345

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven op de diverse programma's.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- opbrengsten van de lokale heffingen;
- treasury (rente en dividend).

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De gemeente Kampen ontvangt via het gemeentefonds de Algemene Uitkering van het Rijk. In de begroting 2023 baseren we ons op de uitkomsten van de meicirculaire 2022 (op basis van lopende prijzen d.w.z. inclusief inflatiecorrectie).

Hieronder lichten wij de belangrijkste wijzigingen toe.

Het accres en de toekomst gemeentefonds

De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor onder andere defensie, opvang vluchtelingen, inflatie en koppeling AOW. Ook zijn de verwachte hoge loon- en prijsontwikkelingen meegenomen in het accres.

Het Rijk wil de voorspelbaarheid van het gemeentefonds verbeteren en heeft in overleg met VNG o.a. het accres voor de jaren grotendeels 2023-2025 vastgezet. Hierdoor stopt ook de systematiek van 'samen de trap op, trap af'. Daarnaast zijn er gesprekken tussen het Rijk en de VNG over het ravijnjaar 2026 en een toekomstig financieringssysteem. Deze gesprekken verlopen moeizaam en leiden er nu nog toe dat de uitkomsten in gemeentefonds zich nog moeilijk laten voorspellen.

Herverdeeleffect

Per 1 januari 2023 is het nieuwe verdeelstelsel van kracht. Hoofddoel van dit nieuwe verdeelstelsel is om het eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat het beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken. De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd. In de nieuwe systematiek pakken o.a. de onderdelen regionale centrumfunctie en het aantal jongeren voor de gemeente Kampen gunstiger uit. Bij de invoering is afgesproken om evaluaties uit te voeren om te toetsen of de gewenste effecten worden bereikt. Voor het herverdeeleffect wordt een ingroeipad gehanteerd. Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Wij zijn een voordeel gemeente en hebben een maximaal positief effect.

Het effect voor 2023 is € 7,50 per inwoner, uitgaande van ca 54.500 inwoners wordt het voordeel totaal € 409.000.

In 2024 en 2025 is het € 15 per inwoner per jaar. Hierdoor is het totaal in 2024 € 1.226.000 ($54.500 * (€7,50+€15)$) en in 2025 € 2.044.000 ($54.500 * (€7,50+€15+€15)$). In 2026 hanteren we het effect van 2025.

2026 Het 'ravijn' jaar

In de meicirculaire 2022 geeft het rijk nog geen duidelijkheid over het accres in 2026 en daarom is dit veel lager. Dit wordt ook wel 'het ravijn jaar' genoemd. Het Rijk is in gesprek met gemeenten en provincies voor een nieuwe financieringssysteem die ze met ingang van 2027 willen laten ingaan. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor, gemeenten voor 2026 eenmalig te compenseren. Bij de uitwerking van de septembercirculaire 2022 wordt u hierover nader geïnformeerd. Over de meerjarige effecten van de septembercirculaire 2022 wordt u separaat geïnformeerd en is ten tijde van deze begrotingsbehandeling beschikbaar.

Sociaal domein/ Jeugdhulp

De middelen die de gemeente ontvangt voor het Sociaal Domein (op een enkele uitzondering na) maken onderdeel uit van de totale algemene uitkering. Na de uitspraak van de Commissie van Wijzen is er een extra jeugdhulp bijdrage toegezegd. In de meicirculaire 2022 is deze bijdrage voor 2023 toegekend, Voor de jaren 2024 en verder nog niet. Het Rijk en de VNG hebben in augustus 2022 voor 2024 en verder nadere afspraken over de jeugdgeden gemaakt. Wij hebben het advies van de provincie om deze gelden voor maximaal 100% mee te nemen volledig over genomen.

Overige ontwikkelingen

Belastingen overig

Onder belastingen overig vallen de hondenbelasting, de precariobelasting, de reclamebelasting en de toeristenbelasting. De precariobelasting wordt in 2023 trendmatig verhoogd met 2,7%. De hondenbelasting en de toeristenbelasting worden in 2023 niet verhoogd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Overige baten en lasten

Onder overige baten en lasten vallen onder andere de volgende ramingen:

- stelpost voor onvoorzien € 200.000 (eenmalig);
- restant stelpost ambtelijke capaciteit 'versterken basis' € 2.145.000 (structureel);
- frictiekosten/doorontwikkeling organisatie € 252.000 (structureel);
- het restant in 2023 van de stelpost loon- en prijsontwikkeling voor verwachte stijging pensioenpremie, cao en stijging grondstofprijzen € 1.325.000 (structureel);
- personele inzet en kosten overhead voor nog nader te bepalen projecten/investeringen € 333.000 (structureel);
- uren van personeel van Bestuursondersteuning en Administratie en ondersteuning die nog verrekend moeten worden op de producten en diensten op basis van tijdregistratie en nacalculatie € 511.000 (structureel);
- budget voor nader in te vullen (nieuw) beleid op basis van eigen voorstellen door de raad € 100.000 (eenmalig) en € 27.000 (structureel);
- via de Algemene uitkering ontvangen bedragen voor 2023 die voor specifieke beleidsterreinen aangewend kunnen worden en voorlopig als stelpost (uitgave) zijn begroot € 9.000 (structureel);
- saldo van de begroting € 928.000 (structureel en eenmalig).

OZB

De aanslagoplegging onroerende- zaakbelastingen voor 2023 zal worden gebaseerd op de waarde per 1 januari 2022. Het daarvoor benodigde herwaarderingsproces loopt volop. Een indicatie voor de stijging van de waarde van woningen en de niet-woningen t.o.v. huidige waarde peildatum 01-01-2021 is op het moment van schrijven van deze paragraaf (september 2022) nog niet te geven. Wel zal de totale WOZ- waarde voor de woningen weer aanzienlijk stijgen. Ook is het de verwachting dat de waarden van de niet-woningen licht zullen stijgen.

Voor de hoogte van de opbrengst OZB is de waardeontwikkeling relatief onbelangrijk aangezien een waardestijging of -daling gecompenseerd wordt in de tarieven.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Parkeerbelasting

De parkeerbelasting wordt in 2023 trendmatig verhoogd met 2,7%. In paragraaf 1 “lokale heffingen” wordt hier nader op ingegaan.

Treasury

De rentelasten- en baten worden op treasury geraamd en vervolgens toegerekend aan de programma's/beleidsterreinen. Het verschil tussen de werkelijke rente, de toegerekende rente en de rentevergoeding aan voorzieningen welke geraamd zijn op netto contante waarde komt tot uiting in een positief of negatief dekkingsverschil. Voor 2023 is er sprake van een renteresultaat van € 323.000. In de paragraaf Financiering staat het onderliggende schema rentetoerekening. Dividenden worden ook op dit taakveld geraamd, maar hoeven in de berekening van de renteomslag niet in mindering gebracht te worden op de rentelasten.

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
9 Algemene dekkingsmiddelen						
Cluster 22						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds						
Lasten						
Baten	-98.915	-108.782	-110.722	-117.794	-123.769	-116.389
Saldo	-98.915	-108.782	-110.722	-117.794	-123.769	-116.389
Belastingen overig						
Lasten	194	215	185	185	185	185
Baten	-572	-449	-614	-614	-614	-614
Saldo	-378	-234	-430	-430	-430	-430
Overige baten en lasten						
Lasten	1.598	9.548	5.829	14.409	20.648	15.038
Baten		-1.826				
Saldo	1.598	7.722	5.829	14.409	20.648	15.038
OZB niet-woningen						
Lasten						
Baten	-5.161	-5.195	-5.355	-5.371	-5.387	-5.387
Saldo	-5.161	-5.195	-5.355	-5.371	-5.387	-5.387
OZB woningen						
Lasten	834	671	540	540	540	540
Baten	-7.348	-7.449	-7.722	-7.797	-7.872	-7.872
Saldo	-6.514	-6.778	-7.182	-7.257	-7.332	-7.332
Parkeerbelasting						
Lasten		1	1	1	1	1
Baten	-1.473	-1.494	-1.758	-1.758	-1.758	-1.758
Saldo	-1.473	-1.493	-1.757	-1.757	-1.757	-1.757
Treasury						
Lasten	-943	-314	-925	-1.098	-1.487	-1.296
Baten	-1.641	-1.534	-1.268	-1.257	-1.338	-1.319
Saldo	-2.584	-1.847	-2.193	-2.355	-2.826	-2.615
Totale lasten	1.683	10.121	5.630	14.037	19.887	14.468
Totale baten	-115.110	-126.729	-127.439	-134.591	-140.738	-133.339
Totaal saldo	-113.427	-116.607	-121.810	-120.555	-120.853	-118.872

N.B. de tabel is exclusief de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Overhead

Inleiding

Naast de in de programma opgenomen kosten die betrekking hebben op het primaire proces worden de kosten van de Overhead begroot binnen Taakveld 0.4 Overhead. Deze splitsing moet bijdragen aan de interne sturing door de raad en een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten.

Om te kunnen vaststellen welke kosten gerekend kunnen worden tot de overhead, is een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces en is conform de BBV gedefinieerd en verwerkt in de programmabegroting. Naast de onderdelen afkomstig vanuit de BBV zijn onderstaande elementen nog toegevoegd.

- **Algemene huisvesting**
Het BBV schrijft voor om huisvesting toe te rekenen aan het taakveld/taakvelden waar het voor aangewend wordt. Omdat het verdelen van deze kosten, gezien de voorwaarden die daar aan gesteld worden, vanuit efficiency oogpunt buitengewoon onwenselijk is, is er voor gekozen om deze kosten onder de overhead te laten vallen.
- **Automatisering**
In principe schrijft het BBV voor om de automatiseringskosten te splitsen en de diverse componenten toe te rekenen aan het taakveld waarmee het samenhangt.
Het onderdeel ICT is samen met Inkoop en Personeelszaken ondergebracht in het ONS. De gemeente betaalt op basis van vastgestelde verdeelsleutels haar aandeel in de kosten van ONS. De nota die wij daarvoor krijgen is een totaalnota en geeft geen inzicht in de specifieke opbouw van het verschuldigde bedrag. Gekozen is voor eenvoud en dat betekent dat ook de Automatiseringskosten aan overhead worden toegerekend. (Zie Paragraaf Bedrijfsvoering voor een nadere toelichting op de onderdelen Dienstverlening en Informatieveiligheid.)
- **Tractie**
De aanwezige tractie wordt meestal voor 1 taakveld ingezet. De tractie is per cluster bekeken en aan één taakveld gekoppeld. Bijvoorbeeld: voertuigen voor Begraafplaatsen worden aan taakveld 7.5 Begraafplaatsen gekoppeld; voertuigen e.d. voor sportterreinen aan taakveld 5.2 Sportaccommodaties. Wanneer deze koppeling er niet is, valt de tractie onder overhead.

Doorrekening Overhead

Zoals genoemd wordt alle overhead in de begroting begroot op taakveld 0.4 Overhead. Toerekening van overhead aan de andere taakvelden is niet meer toegestaan, met uitzondering van het gedeelte dat betrekking heeft op het grondbedrijf en/of investeringen. Voor overheidstaken die maximaal een kostendekkend tarief mogen hebben worden de overheadkosten niet verantwoord op het product, maar maken ze wel onderdeel uit van de tariefstelling.

Uitkomst

De totale overhead bedraagt voor 2023 € 18.973.995. Hiervan wordt € 959.486 verrekend met de overheadkosten voor het grondbedrijf (€ 737.655) en investeringen (€ 221.831).

Voor de versleuteling van de overhead wordt het bedrag aan overhead gedeeld door het totaal aantal directe uren van de aan de taakvelden toe te rekenen teams. Het overheadtarief bedraagt (afgerond) € 40 per uur. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote lasten belooft de overhead 10,88% (begroot 2022: 12,48%).

Omdat een deel van de overhead rechtstreeks verrekend mag worden (Projecten, Investerings en Grondbedrijf), komen de overheadkosten in de onderstaande tabellen daardoor per saldo lager uit dan het hierboven genoemde bedrag. Naast de rechtstreekse doorberekening mag er bij de kostendekkende taken van de gemeente ook extra comptabel rekening gehouden worden met de overhead.

Overzicht lasten en baten per programma

Totale lasten en baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
10 Overhead						
Cluster 23						
Overhead						
Lasten	17.042	19.523	18.736	18.321	18.199	18.040
Baten	-483	-148	-148	-148	-148	-148
Saldo	16.559	19.375	18.588	18.173	18.051	17.892
Totale lasten	17.042	19.523	18.736	18.321	18.199	18.040
Totale baten	-483	-148	-148	-148	-148	-148
Totaal saldo	16.559	19.375	18.588	18.173	18.051	17.892

Personeelskosten

Loonkosten	Begroting 2022	Begroting 2023
Medewerkers vaste dienst	31.697.874	32.568.729
Raad, college, niet actief personeel	1.485.171	1.914.566
<i>Totaal</i>	<i>33.183.045</i>	<i>34.483.295</i>

Voor het jaar 2023 is rekening gehouden met een ontwikkeling van de loonkosten van 2,0% en een ontwikkeling van de premies pensioen en sociale lasten van 0,5%. In het bovenstaande overzicht is niet opgenomen de nieuw toe te voegen formatie voor de programmabegroting 2023.

Vennootschapsbelasting

Hierna volgt een korte toelichting op de Vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelastingplicht vanaf 2016

Als gevolg van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn met ingang van 2016 publiekrechtelijke rechtspersonen Vennootschapsbelasting (vpb) plichtig *indien en voor zover* zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming wanneer cumulatief voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- die deelneemt aan het economische verkeer;
- met het oogmerk om winst te behalen.

Op basis van een door de gemeente uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat er voor de volgende activiteiten met ingang van 2016 vennootschapsplicht is ontstaan:

- grondbedrijf (grondexploitaties);
- verkoop van (afval)grondstoffen;
- reclameopbrengsten.

De vennootschapsplicht voor reclameopbrengsten staat nog ter discussie. In overleg met de Belastingdienst zijn daarom proefprocedures opgestart om te komen tot een bindende uitspraak. Tegen reeds opgelegde belastingaanslagen zal daarom bezwaar worden aangetekend totdat er een bindende uitspraak is.

In 2022 is door de Rechtbank Gelderland een uitspraak gedaan waarbij reclameactiviteiten en het verstrekken van personeelsleningen als vennootschapsbelastingplichtige activiteiten worden gezien. Deze uitspraak kan worden gezien als de start van de procedure om tot een bindende uitspraak te komen.

Vaststellingsovereenkomst

In het kader van de vennootschapsbelastingplicht is door de gemeente een openingsbalans opgesteld en een jaarwinstberekeningsmethodiek uitgewerkt in lijn met de blauwdruk van de vaststellingsovereenkomst gemeentelijke grondbedrijven. Afstemming van de gekozen methodiek en openingsbalans met de Belastingdienst heeft plaatsgevonden en is vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

Ontwikkelingen belastingtarief 2023

Het volgende tarief voor de vennootschapsbelasting is naar verwachting voor 2023 e.v. van toepassing:

- belastbare winst tot € 200.000: 19% heffing (was € 395.000/15% in 2022)
- belastbare winst boven € 200.000: 25,8% heffing

Doorkijk heffing vennootschapsbelasting vanaf 2023

De vennootschapsbelasting voor de komende jaren is berekend aan de hand van de ramingen uit de herzieningen grondexploitaties per 1 januari 2022 en aannames voor inkomsten van afval en reclame.

De verwachte heffing van vennootschapsbelasting voor komende jaren is als volgt (na verliesverrekening):

2023	€	0
2024	€	656.486 te betalen
2025	€	645.043 te betalen
2026	€	729.662 te betalen
2027	€	608.169 te betalen
2028	€	167.390 te betalen
2029	€	22.519 te betalen
2030	€	8.595 te betalen

Bovengenoemde bedragen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

Belastingrente

Over verschuldigde vennootschapsbelasting is belastingrente verschuldigd gerekend vanaf 1 juli volgend op het belastingjaar en doorlopend tot 6 weken na de datum van de aanslag. De rente bedraagt voor 2023 e.v. 8%.

Om belastingrente te voorkomen vragen we voor de komende jaren indien van toepassing tijdig een voorlopige aanslag aan.

Reserves

In dit onderdeel laten wij samengevat en in totaal zien welke toevoegingen en onttrekkingen er aan de reserves zijn opgenomen. Deze mutaties zijn financieel verwerkt in de betreffende programma's. In de bijlagen treft u een totaal overzicht aan van de standen en mutaties per reserve en voorziening in de komende begrotingsjaren.

Mutaties Reserves 2023

Baten (= onttrekking aan de reserve)

- Algemene reserve : € 1,9 miljoen verrekening eenmalige budgetten uit vrijval 2022 (2e berap 2022)
 - Reserve bouwgrondexploitatie : € 0,5 miljoen bijdrage aan algemene dienst (tot en met 2027, hierna beëindigd)
 - Groot onderhoud gebouwen : € 0,1 miljoen extra dekking reserve groot onderhoud
 - Diverse reserves : € 0,5 miljoen diverse kleine mutaties
- Totaal onttrekking reserves : € 3,0 miljoen

Lasten (= dotatie c.q. toevoeging aan de reserve)

- Reserve civiele kunstwerken : € 0,5 miljoen storting in de reserve voor (toekomstig) onderhoud
 - Reserve bouwgrondexploitatie : € 0,4 miljoen rentevergoeding over de stand van de voorzieningen grondbedrijf
 - Reserve bouwgrondexploitatie : € -0.5 miljoen correctie structurele rentevergoeding grondbedrijf
 - Diverse reserves : € 0,1 miljoen diverse kleine mutaties
- Totaal toevoeging reserves : € 0,5 miljoen

Tabel: totale reserve mutaties

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onttrekking aan reserves	-7.308	-16.203	-2.969	-771	-5.214	-751
Storting in reserves	5.296	18.446	553	284	4.570	-862
Totaal reserve mutaties	-2.012	2.243	-2.417	-487	-644	-1.613

In de onderstaande tabel geven we inzicht in de reserve mutaties per programma. Deze mutaties maken geen onderdeel uit van de baten en lasten in de tabel bij het onderdeel "D. Wat gaat het kosten?" per programma.

Tabel: specificatie van de reserve mutaties per programma

Mutaties op de reserves per programma				
Voordeel (-), Nadeel (+) bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Storting in reserve				
00 Bestuur en ondersteuning				
01 Veiligheid				
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	675	675	675	675
03 Economie	121	121	121	121
04 Onderwijs				
05 Sport, cultuur en recreatie				
06 Sociaal domein				
07 Volksgezondheid en milieu				
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-633	-902	3.646	-1.786
09 Algemene dekkingsmiddelen	390	390	128	128
Totaal storting in reserve	553	284	4.570	-862
Onttrekking aan reserve				
00 Bestuur en ondersteuning	-92			
01 Veiligheid				
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	-2	-2	-2	-2
03 Economie	-242	-242	-4.604	-242
04 Onderwijs				
05 Sport, cultuur en recreatie	-7	-7	-7	-7
06 Sociaal domein				
07 Volksgezondheid en milieu	-50			
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
09 Algemene dekkingsmiddelen	-2.577	-520	-601	-500
Totaal onttrekking aan reserve	-2.970	-771	-5.214	-751
Totaal autonome bijstellingen	-2.417	-487	-644	-1.613

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Samenvatting

Lokale heffingen zijn belastingen, bestemmingsbelastingen c.q. -rechten en vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente. De begrote opbrengsten uit de lokale heffingen in 2023 bedragen afgerond € 27 miljoen.

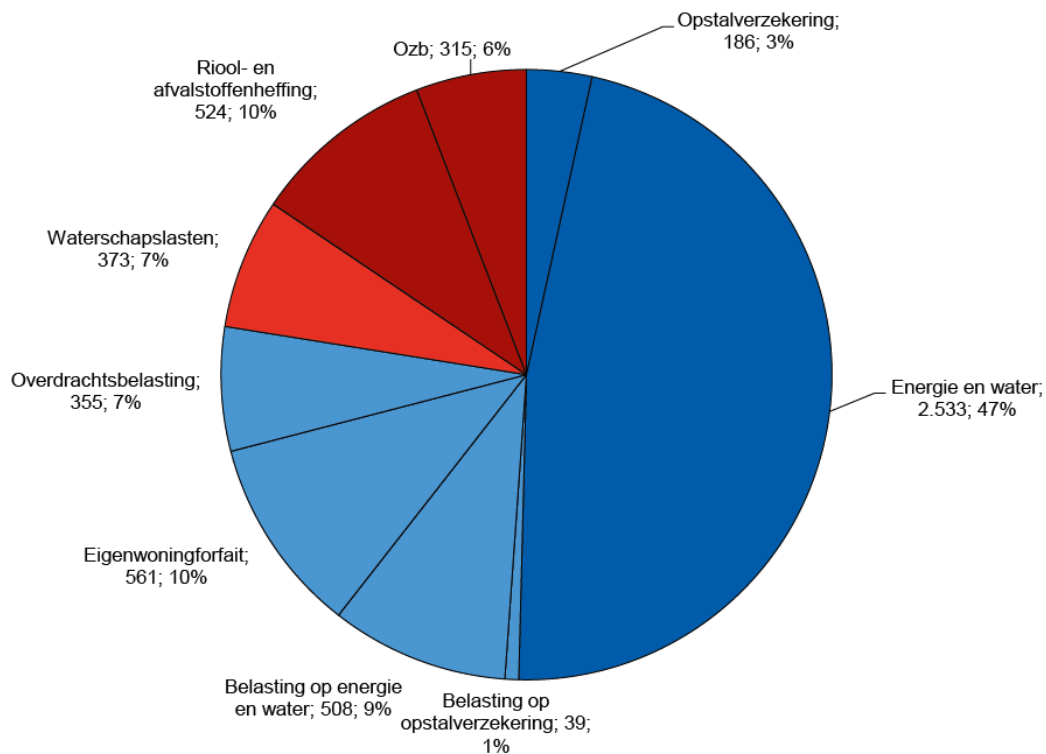
De tarieven voor riool- en afvalstoffenheffing blijven in 2023 gelijk ten opzichte van vorig jaar. De stijging van de woonlasten wordt hierdoor beperkt. Tevens zijn de tarieven van de hondenbelasting, reclamebelasting, toeristenbelasting en marktgelden gelijk gebleven en zijn de overige tarieven in 2023 trendmatig verhoogd met 2,7%.

Voor de OZB wordt het tarief gecorrigeerd met de verwachte waardeontwikkeling. De verwachting is dat de gemiddelde woonlasten - OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing - voor een eigenaar van een 'gemiddeld' huishouden stijgen van € 670 naar € 679. Dat is een stijging van 1,3%. Vanuit de (OZB) vergelijking van het landelijk gemiddelde over 2022 is de belastingdruk op bezitters van eigen woningen relatief hoog en de lastendruk op eigenaren en gebruikers van niet-woningen ligt net iets onder het gemiddelde.

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente, die vooral door de burger wordt betaald. De aandacht voor de lokale lastendruk neemt al jaren toe. Wanneer de lokale lastendruk wordt uitgedrukt in een % van het gezinsinkomen blijkt de invloed relatief beperkt. Van de bijkomende woonlasten (de woonlasten naast de hypotheeklasten) zoals belastingen op water, energie, het eigen woningforfait en de overdrachtsbelasting maken gemeentelijke belastingen 19% uit.

Fig.1 Samenstelling bijkomende woonlasten in euro's en procenten (Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2022).



Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk en de kostendekkendheid van die heffingen waar daar wettelijk een grens aan is gesteld. Tevens wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan. Hiermee is een integrale afweging mogelijk tussen enerzijds beleidsvoornemens en anderzijds inkomsten.

Overzicht van de lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit lokale heffingen totaal zijn geraamd als dekkingsmiddelen in de begroting. Ten opzichte van het jaar 2022 zullen deze inkomsten – behoudens bijzondere tariefmaatregelen – als gevolg van autonome ontwikkelingen en beleidswijzigingen in zijn algemeenheid met gemiddeld 2,7% stijgen. Het referentiekader 2022 betreft de ramingen na wijzigingen inclusief de 1^e Bestuursrapportage 2022 en separate advisering. Onderstaand overzicht bevat de opbrengst inclusief de in de perspectiefnota 2023-2026 voorgestelde trendmatige verhoging van 2,7%. De totaal geraamde opbrengst van lokale heffingen en belastingen is afgerond € 27 miljoen.

Taakveld	Omschrijving	Begroott 2022	trendmatig (2,7%)	autonoom (incl. bezuiniging)	Begroott 2023
0.61	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	7.350	198	75	7.623
0.62	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	3.261	88	10	3.359
0.62	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	1.935	52	7	1.994
0.63	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -onthefingen	1.911	35	-200	1.746
0.64	Hondenbelasting	339			339
0.64	Precariobelasting	148	4		152
0.64	Reclamebelasting	124			124
3.4	Toeristenbelasting	77	2		79
2.4	Economische havens en waterwegen	441	14		455
7.3	Afvalstoffenheffing	4.814		-20	4.794
7.2	Rioleringsrechten	3.142		128	3.270
7.5	Begraafrechten en afkoopsommen*	854		130	984
3.3	Marktgeden	53			53
divers	Leges Algemene dienstverlening (titel 1)	762	21		783
8.3	Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	1.194	32		1.225
	Totaal	26.405			26.980

N.B. de tabel is exclusief de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Opbrengst van de lokale belastingen, heffingen en retributies

Een belasting is een gedwongen betaling aan de overheid, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat en die krachtens algemene regels wordt geheven. De opbrengsten van de meeste belastingen gaan in de regel naar de algemene middelen van de gemeente.

De gemeente Kampen heft de navolgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen;
- parkeerbelastingen;
- hondenbelasting;
- precariobelasting;
- reclamebelasting;
- toeristenbelasting.

Taakveld	Omschrijving	Begroot 2023
061	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	7.623
062	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	3.359
062	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	1.994
063	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -onthefingen	1.746
064	Hondenbelasting	339
064	Precariobelasting	152
064	Reclamebelasting	124
3.4	Toeristenbelasting	79

N.B. de tabel is exclusief de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Onroerende zaakbelastingen

De WOZ- beschikkingen 2023 worden nagenoeg geheel gelijktijdig met de Combi- aanslag 2023 op 25 februari 2023 uitgevaardigd en voldoet daarmee binnen de wettelijke termijn van 8 weken. De aanslagoplegging onroerende- zaakbelastingen voor 2023 zal worden gebaseerd op de waarde per 1 januari 2022. Het daarvoor benodigde herwaarderingsproces loopt volop. Een indicatie voor de stijging van de waarde van woningen en de niet-woningen t.o.v. huidige waardepeildatum 01-01-2021 is op het moment van schrijven van deze paragraaf (september 2022) nog niet te geven. Wel zal de totale WOZ- waarde voor de woningen weer aanzienlijk stijgen. Ook is het de verwachting dat de waarden van de niet-woningen licht zullen stijgen. Voor de hoogte van de opbrengst OZB is de waardeontwikkeling relatief onbelangrijk aangezien een waardestijging of -daling gecompenseerd wordt in de tarieven. Per individuele situatie kan uiteraard wel sprake zijn van budgettaire effecten.

Parkeerbelasting

De trendmatige verhoging voor 2023 bedraagt 2,7%. De tarieven voor het betaald parkeren aan de automaat zijn in 2020 verhoogd. De verhoging voor 2022 was even als 2021 te gering om in de parkeerautomaten te kunnen verwerken. Voor 2023 worden deze wel verhoogd. Het streven is een autoluwe binnenstad met parkeren aan de rand. Mede hierdoor zijn er maatregelen genomen die invloed hebben op de parkeermogelijkheden voor bezoekers (o.a. verplaatsing zaterdagmarkt naar de Nieuwe Markt en vervallen bezoekers parkeren Voorstraat). We zien dat er sprake is van structureel lagere parkeerinkomsten.

Hondenbelasting

De hondenbelasting kent een, in vergelijking met omliggende gemeenten, hoog tarief. Dit is de reden om ook voor 2023 geen trendmatige verhoging door te voeren.

Precariobelasting

De gemeente Kampen heft precariobelasting over onder andere terrassen, uitstallingen en reclameborden. Precariobelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de algemene middelen. De trendmatige verhoging voor 2023 bedraagt 2,7%.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven ten bate van ondernemersfondsen in de Binnenstad, op het Melmerpark en de bedrijventerreinen Haatland en Spoorlanden. De kosten van de heffing van de gemeente worden op de opbrengsten in mindering gebracht.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is in 2013 ingevoerd gezien de gevoelde noodzaak de inkomsten van de gemeente te verhogen. Per 1 januari 2019 wordt de toeristenbelasting daadwerkelijk opgelegd. De heffing zal na afloop van het belastingjaar worden geheven.

In het kader van de bezuinigingen 2019 is besloten om het tarief met ingang van 2021 te verhogen van € 1,- naar € 1,50. Bij de invoering van de toeristenbelasting is toegezegd dat bij een eventuele verhoging van het tarief dit tijdig (jaar van te voren) wordt bekend gemaakt. Voor 2023 betekent dit geen verhoging van het tarief.

Ontwikkeling van bestemmingsbelasting en retributies

De opbrengst van bestemmingsbelasting dient ter dekking of financiering van specifieke uitgaven waar de heffingsplichtigen profijt van kunnen hebben, zoals de afvalstoffenheffing. Er is daarbij een verband tussen heffing en profijt voor de groep van heffingsplichtigen, maar niet noodzakelijkerwijs voor een ieder binnen die groep en eveneens niet voor een ieder binnen die groep in gelijke mate.

Retributies (of rechten) zijn betalingen aan de overheid waar een individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat. Een retributie zijn bijvoorbeeld haven- en kadegelden en leges. In tegenstelling tot belastingen is bij retributie sprake van een aanwijsbare tegenprestatie van overheidszijde.

Wettelijk geldt het algemene uitgangspunt dat de tarieven op maximaal kostendekkend niveau worden doorberekend.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies worden geheven van belanghebbenden aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die belanghebbende een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

In de gemeente Kampen kennen we de volgende bestemmingsbelastingen en retributies:

- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- bruggelden;
- haven- en kadegelden;
- leges;
- lijkbezorgingsrechten;
- marktgelden.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing bedoeld ter dekking van de kosten die de gemeente Kampen maakt bij het ophalen, het storten en verwerken van huishoudelijk afval. Het uitgangspunt in de gemeente is, dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Voor 2023 wordt er geen tariefsverhoging doorgevoerd. Het verwachte tekort zal worden gedekt door een onttrekking uit de voorziening huisvuil.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2023
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	3.963
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	1.056
Netto kosten taakveld	2.907
Toe te rekenen kosten	440
Overhead incl. (omslag)rente	957
BTW	588
Totale kosten	4.891
Opbrengsten heffingen (minus kwijtscheldingen)	4.794
Dekkingspercentage	98%

Rioolheffing

De jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van het rioolstelsel worden gedekt uit de opbrengsten van de rioolheffing. Hiermee kunnen aanslagen worden opgelegd voor het transport van afvalwater, hemelwater en grondwaterbeheer voor "woningen en "niet-woningen".

Kampen kent een rioolheffing die bestaat uit twee delen:

- een vast bedrag voor "woningen" en
- een percentage van de WOZ-waarde voor een "niet-woning".

Voor de rioolheffing is het uitgangspunt dat deze 100% kostendekkend is. Voor 2023 wordt er geen tariefsverhoging doorgevoerd. In 2023 bedraagt de kostendekkendheid 95%. Naar verwachting zullen de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten. Het verwachte tekort zal worden gedekt door een onttrekking uit de voorziening riolering.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing	2023
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	2.513
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	25
Netto kosten taakveld	2.488
Toe te rekenen kosten	144
Overhead incl. (omslag)rente	372
BTW	455
Totale kosten	3.459
Opbrengsten heffingen (minus kwijtscheldingen)	3.270
Dekkingspercentage	96%

Bruggelden

De gemeente Kampen heft rechten voor het van gemeentewege openen en geopend houden van de Stadsbrug (brug over de IJssel) ten behoeve van de doorvaart van vaartuigen voor zover dit betrekking heeft op het openen en geopend houden van de brug buiten de reguliere openingstijden. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Aan de wettelijke opbrengstlimiet wordt voldaan. Er wordt vrijwel geen gebruik gemaakt van diensten die onder deze verordening vallen, vandaar dat er geen kosten- en batenanalyse is.

Haven- en kadegelden

De gemeente Kampen heft rechten ter zake van het gebruik overeenkomstig de bestemming van de voor de openbare dienst bestemde gemeentewateren of van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, die in beheer of onderhoud zijn bij gemeente.

De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Op basis van de begrotingscijfers bedraagt de kostendekkendheid 100%. In deze berekening is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,7% (index) en met kosten voor toekomstig groot onderhoud (zoals baggeren). Het exploitatieoverschot wordt gestort in de reserve groot onderhoud havens zodat de (toekomstige) kosten voor groot onderhoud uit de reserve gedekt kunnen worden.

Er is op dit moment geen aanleiding de tarieven voor water en stroom met meer dan de trendmatige ontwikkeling van 2,7% te verhogen.

Berekening van kostendekkendheid haven- en kadegelden	2023
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	408
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	27
Netto kosten taakveld	381
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. (omslag)rente	74
BTW	
Totale kosten	455
Opbrengsten heffingen	455
Dekkingspercentage	100%

Leges

De gemeente Kampen heft rechten ter zake van het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. De kostendekkendheid wordt beoordeeld binnen de drie onderdelen van de tarieventabel (1. Algemene dienstverlening, 2. Dienstverlening fysieke leefomgeving en 3. Dienstverlening Europese dienstenrichtlijn). Het is niet toegestaan kosten en baten tussen deze drie onderdelen te verrekenen. Jaarlijks wordt de kostendekkendheid van de leges beoordeeld. Op grond hiervan zijn de tarieven voor 2023 vastgesteld. Deze voorzien in een kostendekkendheid die per onderdeel verschilt.

De besluitvorming over de Omgevingswet in de 1^e Kamer is op dit moment nog niet duidelijk. Als de 1^e Kamer instemt met de Omgevingswet zullen de leges voor de omgevingsvergunningen sterk wijzigen. Daarbij is het nu niet mogelijk goed in te schatten in hoeverre de vast te stellen tarieven van invloed zullen zijn op de kostendekkendheid. Hier bestaat dus een financieel risico. Hiervoor is een voorziening getroffen. In volgende jaren zal, met een toenemend inzicht van kosten en inkomsten, duidelijker worden hoe de kostendekkendheid zich ontwikkelt. Hiervoor kunnen dan extra tariefmaatregelen niet uitgesloten worden.

Bedragen x € 1.000	2023		
	Titel 1	Titel 2	Titel 3
Leges			
Baten	783	1.225	31
Lasten	991	2.011	59
Saldo	-208	-786	-28
Kostendekkendheid	79%	63%	53%

Titel 1: Algemene dienstverlening

Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Lijkbezorgingsrechten

De gemeente Kampen heft rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De kostendekkendheid mag maximaal 100% zijn. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 5%. De kostendekkendheid in 2023 bedraagt 85%. Dit wordt veroorzaakt door éénmalig groot onderhoud in 2023.

Berekening van kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	2023
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.006
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	78
Netto kosten taakveld	928
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. (omslag)rente	232
BTW	
Totale kosten	1.160
Opbrengsten heffingen	984
Dekkingspercentage	85%

Marktgeden

De gemeente Kampen heft marktgeld van degenen die een of meer standplaatsen op de markt innemen. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Aan de wettelijke opbrengstlimiet wordt voldaan in die zin dat de inkomsten niet hoger zijn dan de kosten. Verschillende maatregelen in het kader van de Covid-pandemie de afgelopen jaren hebben de inkomsten gedrukt waardoor de marktgeden niet kostendekkend zijn. Daarnaast lopen er een aantal ontwikkelingen die leiden tot het opschorten van tariefmaatregelen. Zodra over die ontwikkelingen duidelijkheid is zal de kostendekkendheid en daarmee het tarief voor de markt nader bepaald worden.

Berekening van kostendekkendheid marktgeden	2023
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	43
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	
Netto kosten taakveld	43
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. (omslag)rente	18
BTW	
Totale kosten	61
Opbrengsten heffingen	53
Dekkingspercentage	87%

Ontwikkeling van de woonlasten

Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen rond de hertaxaties in het kader van de Wet WOZ en het ophaalpatroon van afval per huishouden verschilt, is de ontwikkeling van de woonlasten moeilijk aan te geven. Voor de hieronder opgenomen tabel is het effect van de herwaardering budgettaire-neutraal verondersteld.

Op basis van:

- Een gemiddelde woningwaarde van € 268.931
- Tegen een in 2022 vastgesteld tarief van 0.1202%, welke in 2023 trendmatig stijgt met 2,7%
- de lasten voor het aanbieden een container van 240 liter bedraagt € 11,40 per keer;

- de lasten voor het aanbieden van een lediging van 40 liter via de ondergrondse container bedraagt € 1,90 (milieupas) en
 - het vastrecht bedraagt per huishouden € 182,76;
- d. een tarief rioolheffing voor 2023 van € 127,20

volgen onderstaande gemiddelde woonlasten in 2023:

Ontwikkeling van de woonlasten (in €)	2022	2023
Onroerende Zaak Belasting eigenaar	€ 320	€ 329
Diftar: Vastrecht	€ 183	€ 183
21 x gebruik milieupas 40 liter	€ 40	€ 40
Afvalstoffenheffing	€ 223	€ 223
Rioolheffing	€ 127	€ 127
Woonlast "gemiddeld" huishouden	€ 670	€ 679

Noot: benodigde gegevens van de hertaxatie voor 2023 zijn nog niet bekend waardoor uitgegaan is van de gemiddelde woningwaarde 2022. Omdat de waardemutatie van 2022 op 2023 wordt gecompenseerd in de tarieven ozb, heeft dit geen gevolg voor de berekening van de gemiddelde woonlasten 2023 in vergelijking met 2022

Gemeentelijke lastendruk in perspectief

Woonlasten is een relatief begrip. Voor de lokale heffingen is daarbij ook nog sprake van een directe relatie met het aangeboden voorzieningenniveau. Dat maakt dat onderlinge vergelijkingen altijd min of meer arbitrair zijn. Desalniettemin is de lastendruk in andere gemeenten op zijn minst een indicator of en zo ja tot welke omvang de "eigen gemeente" uit de pas loopt.

Voor de vergelijking van de lastendruk baseren wij ons op de gegevens van de laatst verschenen Atlas van de lokale lasten 2022 (uitgebracht door het Coelo). Die "Atlas" voor de lokale lasten geeft een duidelijke indicatie over onze lastendruk.

Vergelijking 2022 Landelijk / Kampen	Landelijk 2022	Kampen 2022	Afwijking gemiddeld
OZB percentage eigenaar woningen	0,0978	0,1202	+/+ 22%
OZB percentage tarief eigenaar + gebruiker niet woningen	0,5209	0,5054	-/- 3%
Afvalstoffenheffing *	317	239	-/- 33%
Rioolrechten	207	127	-/- 37%
Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden eigen woning	904	670	-/- 25%
Bruto woonlasten huurder	424	367	-/- 13%
Hondenbelasting voor één hond	40	87	+/+ 117%
Paspoort	75,69	75,80	+/+ 0,1%
Rijbewijs	41,49	41,60	+/+ 0,2%

* Het Coelo hanteert voor de berekening van de verschuldigde afvalstoffenheffing een andere rekenregel voor de vergelijking dan in ons eigen berekeningsoverzicht; hierdoor kunnen geringe afwijkingen ontstaan.

** Op het moment van schrijven van deze paragraaf is de WOZ- waarde landelijk indicatief (nog geen publicatie plaatsgevonden).

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens in de gemeente Kampen kunnen onder in de Invorderingswet bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding moet wettelijk zijn gebaseerd op minimaal 90% van de bijstandsnorm. De gemeenten zijn vrij hier naar boven van af te wijken naar bijvoorbeeld 95% of 100%. In Kampen is door de Raad in de Invorderingsleidraad vastgelegd dat kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm (100% is de wettelijke maximum) waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. Afhankelijk hiervan worden de rioolrechten en de afvalstoffenheffing geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden.

In de begroting 2023 wordt rekening gehouden met een totaalbedrag van circa € 272.500 kwijt te schelden aan lokale heffingen. Op het moment waarop deze paragraaf is samengesteld is het aantal verzoeken om kwijtschelding (inclusief automatische kwijtschelding) in 2022 iets lager dan geheel 2021 met nog een vol kwartaal te gaan. Voor 2023 kan op basis hiervan en rekening houdend met mogelijk na-ijlende effecten van de energiecrisis en de oorlog in Oekraïne, uitgegaan worden van een iets hoger aantal verzoeken om kwijtschelding. Daarnaast is in 2023 een verhoging van de vermogensnorm kwijtschelding mogelijk, waardoor wellicht meer mensen voor kwijtschelding in aanmerking komen c.q. dit gaan aanvragen.

Het betreft naar verwachting ruwweg 1000 individuele kwijtscheldingen.

Zo nodig zal hier bij de gelegenheid van de 1^e Berap 2023 op terug gekomen worden.

Dekking kwijtschelding

De dekking van de inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding vindt in de gemeente Kampen plaats via de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenvatting

Met het risicomanagement beogen wij het risicobewustzijn te versterken en daarmee de financiële weerbaarheid van de gemeente te vergroten. Daartoe wordt een organisatie brede inventarisatie uitgevoerd van alle bekende risico's. Wij zien dat het risicoprofiel van de gemeente Kampen in zijn totaliteit licht is gestegen ten opzichte van de situatie ten tijde van het opmaken van de begroting 2022. Vanwege schaarste op de woningmarkt en grondstoffenmarkten zien we een verhoogd risico op prijsstijgingen. Dit kan met name doorwerken in de projecten in het fysiek ruimtelijke domein en in het onderwijshuisvestingsplan. Andere risico's, zoals de gevolgen van de coronacrisis (ook op langere termijn) en de regelingen in het sociaal domein zijn nagenoeg ongewijzigd in de voorliggende begroting verwerkt. We blijven waakzaam op de risico's die het financieel herstel van onze gemeente kunnen bedreigen.

De weerstandsratio is 3,06. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien per ultimo 2022 tezamen een factor 3,06 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Volgens de normtabel is dat uitstekend.

Inleiding

In deze paragraaf schetsen we een actueel beeld van de risico's die we als gemeente onderkennen. Daarbij gaan we als gebruikelijk ook in op de beheersmaatregelen die we kunnen treffen en in hoeverre we in staat zijn om de resterende risico's (als deze zich voordoen) incidenteel op te kunnen vangen met de aanwezige financiële weerstandscapaciteit. Deze weerstandscapaciteit wordt gevormd door alle middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een bedrag.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente Kampen in staat is om de geïdentificeerde risico's financieel op te kunnen vangen. Dit wordt uitgedrukt in een kengetal: de weerstandsratio. Om het weerstandsvermogen te kunnen bepalen doorlopen we in deze paragraaf achtereenvolgens de volgende stappen:

1. Het inventariseren van de risico's (risicoprofiel)
2. Het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit
3. Het vaststellen van de beschikbare weerstandscapaciteit
4. Het vergelijken van benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Ook gaan we in deze paragraaf in op de financiële kengetallen. Deze geven een aanvullend inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid van de gemeente en hoeveel financiële ruimte er is om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken.

Inventarisatie van de risico's

In aanloop naar de begroting 2023 hebben we opnieuw een brede inventarisatie uitgevoerd van alle bekende risico's. In risicogesprekken per programma hebben we in beeld gebracht welke mogelijke risico's er spelen, hoe groot de kans is dat ze zich voordoen en wat het geschatte financiële effect daarvan is. Met het risicomanagement beogen wij het risicobewustzijn te versterken en daarmee de financiële weerbaarheid van de gemeente te vergroten.

Onderstaand lichten we de top 10 van de grootste risico's nader toe in volgorde van omvang van het risico (van hoog naar laag). De kleur van de risicoscore geeft de impact van het risico weer (kans x gevolg) en correspondeert met de kleur in de onderstaande risicokaart. De risico's voor de grondexploitatie zijn ook opgenomen in de paragraaf gemeentelijk grondbeleid.

Toelichting bij de top-10 risico's

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
1. Gevolgen Corona- en Oekraïne-crisis	I	75 %	€ 2.000.000	25

Wat is het risico?

Per saldo is de impact van de Coronacrisis op de financiële huishouding van de gemeente beperkt gebleven. Met de Oekraïne-crisis blijft er echter sprake van grote wereldwijde economische onzekerheid. In de eerste plaats is dat zichtbaar in een verdere stijging van de energieprijzen en van de rente op de wereldwijde kapitaalmarkten. Dit vertaalt zich inmiddels naar een aanhoudend hoge inflatie. Vanwege de grote afhankelijkheid van de Nederlandse economie van de wereldhandel houdt het CPB nog steeds rekening met een recessie.

Wat zijn de gevolgen?

De gevolgen van een eventuele economische recessie laten zich op meerdere niveaus gevoelen in de financiële huishouding van de gemeente Kampen. Er is nog steeds sprake van een forse stijging van energie- en brandstofprijzen, waardoor bestaande budgetten en kredieten niet meer toereikend zijn (zie ook het volgende risico in deze top-10). Als gevolg van de hoge inflatie komen veel huishoudens in financiële problemen. Dat kan op termijn effecten op de armoederegelingen. Nog onduidelijk is in hoeverre het Rijk dat gaan compenseren. Daarnaast zal een economische recessie leiden tot een stijging van de werkloosheid en – op termijn – ook tot een stijging van het aantal bijstandsccliënten. Voorts zal een economische recessie gevolgen hebben voor inkomsten uit verschillende heffingen (parkeergelden, OZB, havengelden e.d.). Daarnaast kan er ook sprake zijn van een dip op de woningmarkt, hoewel die gezien de grote woningschaarste naar verwachting een zeer tijdelijk karakter zal hebben.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Uit de Perspectiefnota 2023 en de voorliggende begroting blijft dat de gemeente er momenteel in financiële zin goed voorstaat. Er is voldoende weerstandscapaciteit en er is op de begroting ook een buffer om sterke prijsstijgingen die gevolgen hebben voor budgetten en kredieten op te kunnen vangen.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
2. aanbestedingsrisico's en risico op forse prijsstijgingen in budgetten en ruimtelijke projecten	I	70 %	€ 2.000.000	20

Wat is het risico?

Door aanhoudende schaarste en marktwerking bestaat nog steeds een groot risico dat werken na aanbesteding duurder blijken uit te vallen dan geraamd. Dit risico is door schaarste op de grondstoffenmarkten al hoger ingeschat in de begroting 2022. Inmiddels is door de Oekraïne-crisis dit risico nog verder toegenomen en deels ook al opgetreden. De stijgende energie- en grondstoffenprijzen worden door aannemers doorberekend in hun werken.

Wat zijn de gevolgen?

Projectbudgetten worden overschreden of projecten kunnen niet conform planning worden uitgevoerd. budgetten voor brandstofkosten van het gemeentelijk wagenpark zijn niet meer toereikend.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente indexeert jaarlijks de budgetten maar kredieten worden niet automatisch geïndexeerd. In de begroting 2023 is wel een buffer opgenomen om extra prijsstijgingen van exploitatiebudgetten en kredieten te kunnen compenseren

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
3. 5-jaarlijkse afrekening openbaar basisonderwijs	I	50 %	€ 1.600.000	15

Wat is het risico?

Op 28 maart 2017 heeft het college de vijfjaarlijkse afrekening openbaar basisonderwijs vastgesteld. Tegen dit besluit is (administratief) beroep ingesteld bij gedeputeerde staten. Tegen de beslissing van de provincie is vervolgens beroep ingesteld bij de rechtbank Overijssel. De (voortgezette) behandeling van dit beroep heeft op 6 maart 2020 plaatsgevonden. De rechtbank heeft inmiddels uitspraak gedaan en is van oordeel is dat de kosten van het openbaar onderwijs over de genoemde periode moeten worden verhoogd.

Wat zijn de gevolgen?

Als het oordeel van de rechtbank in beroep in stand blijft leidt dat voor de gemeente Kampen tot een doorbetalingsverplichting aan het bijzonder basisonderwijs.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente heeft tegen het oordeel van de rechtbank beroep aangetekend bij de Raad van State. De behandeling van dit beroep heeft nog niet plaatsgevonden. De uitspraak van de Raad is nog te verwachten waardoor nog niet duidelijk is wat de afloop is van dit risico gaat zijn.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
4. Kosten integraal huisvestingsplan duurzame schoolgebouwen	I	60 %	€ 1.200.000	20

Wat is het risico?

Door schaarste op de grondstoffenmarkt en in de capaciteit van aannemers dreigt de situatie dat de bouwkosten sneller stijgen dan de normvergoeding die het Rijk via het Gemeentefonds beschikbaar stelt. Daarnaast stelt het programma van eisen Frisse Scholen normen ten aanzien van ventilatie van de gebouwen. Voor de nieuwbouw van scholen is dat een gemeentelijke taak. Datzelfde geldt voor de verduurzaming van de schoolgebouwen.

Wat zijn de gevolgen?

De werkelijke kosten van de nieuwbouw van scholen en de aanpassing en verduurzaming van bestaande scholen kunnen door de genoemde schaarste aanzienlijk hoger uitvallen.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente overlegt met de schoolbesturen over de plannen met betrekking van de onderwijshuisvesting. Soms zijn aanpassingen mogelijk in het ontwerp. De marges zijn echter smal omdat onderwijshuisvesting een wettelijke taak is van de gemeente.

Een verlaging van de energielasten die het gevolg is van verduurzaming van schoolgebouwen kan gedeeltelijk weer terug vloeien naar de gemeente. Tenslotte heeft het Rijk ook een subsidieregeling ingesteld voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed waar de gemeente een beroep op kan doen.

Omschrijving risico	I/S	Kans	Financieel maximum	risicoscore
5. Vertraging bouwproductie en de gevolgen van het Didam-arrest	I	50 %	€ 1.200.000	15

Wat is het risico?

Voor de lopende grondexploitaties is medio 2022 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomst daarvan is toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het betreft hier met name algemene risico's, zoals de vertraging van gronduitgiften, project specifieke risico's (planschade e.d.) en waarderingsrisico's van gronden. Daarnaast is rekening gehouden met een financieringsrisico van de sluis Reeve en een nabetalingsrisico op de gronden van Reeve 2.

Daarnaast bepaalde de Hoge Raad in het Didam-arrest (uitspraak d.d. 26 november 2021) dat overheden de verkoop (en verhuur) van onroerend goed – dus ook grond – niet langer via één-op-één transacties met een marktpartij mogen afwickelen. Dat betekent dat de verkoop van grond altijd via openbare verkoopprocedures moet plaatsvinden, zodat ook andere gegadigden moeten kunnen meedingen. Een uitzondering op deze regeling vormen de transacties waarbij het evident is dat er geen andere serieuze gegadigde is of waarbij sprake is van harde toezeggingen uit het verleden.

Wat zijn de gevolgen?

De risico's in het grondbedrijf zijn toegelicht en gekwantificeerd in de paragraaf Grondbeleid. Per saldo is het totale risicoprofiel ten opzichte van de stand in de jaarrekening 2021 licht gestegen. Tegenover het risicoprofiel van het Grondbedrijf wordt de reserve Grondexploitaties als buffer aangehouden. Een mogelijke vertraging van de bouwproductie leidt echter ook tot hogere kosten van ambtelijke capaciteit in de bouwprojecten en dit risico wordt gedekt uit de Algemene reserve. De Algemene reserve dient als bovendien als achtervang voor overige risico's in het grondbedrijf.

De gemeente Kampen heeft in opvolging van het Didam-arrest de in het verleden toegezegde huidige bouwclaims en recente grondtransacties tegen het licht gehouden en de inschatting is dat het risico beperkt is. Conform de uitspraak van de Hoge Raad zijn alle voorgenomen grondtransacties vooraf gepubliceerd in het Gemeentebblad. Dit heeft tot nu toe niet geleid tot bezwaren dan wel gerechtelijke procedures van derden.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Er is nog steeds sprake van schaarste op de woningmarkt. Het afzetrisico, en daarmee het risico op vertraging van de bouwgrondexploitaties, is naar verwachting van tijdelijke aard. Het financiële risico wordt opgevangen in onvoorzien, de reserve Bouwgrondexploitatie en de Algemene reserve. Daarnaast kunnen eventueel keuzes worden gemaakt in de programmering en de kwaliteit van de bouwproductie.

Als gevolg van het Didam-arrest stellen we een nieuwe gronduitgiftebeleid op waarin de gevolgen van dit arrest zijn verwerkt. In het kader van risicomangement is het beleid om bij iedere verkoop stil staan bij de uitvoering en gevolgen van het Didam arrest en zo nodig juridisch advies in te winnen bij de huisadvocaat. Als wordt gekozen voor een “een-op een” transactie zal het voornemen daartoe altijd vooraf worden kenbaar gemaakt in het Gemeentebblad met bijbehorende motivering. Daarmee wordt voorkomen dat derden achteraf de transactie kunnen aanvechten.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
6. Stijgend aantal deelnemers WMO	S	50 %	€ 800.000	12

Wat is het risico?

Er is sprake van een trendmatige stijging in het aantal cliënten met een Wmo-voorziening. Dit is met name een gevolg van de 'dubbele vergrijzing' en door het langer thuis wonen van de doelgroepen. Bij de woningaanpassingen is sprake van een toenemend risico: door de huisvesting van statushouders en de algemene woningschaarste zijn er minder woningen beschikbaar en moeten meer bestaande woningen worden aangepast. Daarnaast heeft de forse inflatie ook gevolgen voor de kosten per woningaanpassing die aanzienlijk hoger komen te liggen.

Wat zijn de gevolgen?

Het risico blijft bestaan dat deze ontwikkelingen zich ook in 2022 en 2023 doorzetten en dat daarmee het beschikbare budget voor de uitvoering van de Wmo in de begroting word overschreden. Daarnaast zijn door corona de mantelzorgers onder grotere druk komen te staan. Dat kan ook leiden tot een extra vraag naar Wmo-voorzieningen, zoals huishoudelijke hulp en dagbesteding.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Tijdens het zgn. keukentafelgesprek wordt ingezet op de mogelijkheden van eigen kracht/zelfredzaamheid van de inwoner. Daarbij blijft de compensatieplicht van toepassing, waarbij een voorziening nodig kan zijn om langer thuis te kunnen wonen en/of te kunnen participeren. In de meerjarenraming is een extra buffer opgenomen om eventuele verdere volumegroei beter te kunnen opvangen. Deze buffer is bedoeld voor zowel de Jeugdzorg als de Wmo.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
7. Bodemdaling door droogte	S	75 %	€ 500.000	15

Wat is het risico?

Bodemdaling door droogte; in droge periodes zien we aanvullende bodemdaling, met name in het veenweidegebied.

Wat zijn de gevolgen?

Door ongelijkmatige bodemdaling en boomwortelopdruk ontstaat schade aan wegen en voetpaden waardoor mogelijk ook ongevallen ontstaan.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Er staan veel rehabilitaties van wegen op de rol voor aanzienlijke bedragen. Soms kan het wegdek van een weg worden vervangen door beton in plaats van asfalt als beheermaatregel.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
8. Impact van klimaatverandering en extreme weersomstandigheden	S	25 %	€ 1.500.000	10

Wat is het risico?

Door meer en langduriger periodes van weersextremen (hitte, droogte, hevige regenval en storm) ontstaat schade in de openbare ruimte.

Wat zijn de gevolgen?

De afwatering van tuinen, sportvelden e.d. wordt belemmerd en er ontstaat schade aan beplanting. Het aanpassen van de afwatering in de openbare ruimte en het herstel van schade kan aanzienlijke kosten met zich mee brengen. Daarnaast kunnen windhozen en stormen ook aanzienlijke schade toebrengen

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente kan bij het onderhoud en de aanleg van infrastructuur gebruik maken van meer klimaatbestendige inrichting, beplanting en materialen.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
9. Woonrijp maken openbare ruimte de Buitenwaarden Grafhorst	I	75 %	€ 400.000	15

Wat is het risico?

De gemeente heeft een projectontwikkelaar een realisatieovereenkomst afgesloten m.b.t. de ontwikkeling van de Buitenwaarden te Grafhorst. Door het faillissement van de ontwikkelaar wordt deze overeenkomst niet uitgevoerd. De inrichting van de openbare ruimte (woonrijp maken) moet nog afgerond. Er is een maatschappelijke wens dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt voor een oplossing.

Wat zijn de gevolgen?

Naar verwachting zal een executieverkoop van percelen, waarop de gemeente beslag heeft gelegd, niet voldoende opbrengen om de openbare ruimte van het gebied in te kunnen richten. Nu de gemeente zelf overgaat tot een definitieve inrichting van het de openbare ruimte, zullen de kosten daarvan voor rekening komen van de gemeente. .

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente zal de afweging moeten maken of het juridisch mogelijk is om een deel van de uitvoeringskosten te verhalen op de ontwikkelaar. Een onderdeel daarvan is het in gang zetten van een openbare verkoop van de percelen, waarop door de gemeente beslag is gelegd. Vanwege de complexiteit zal een en ander worden uitgevoerd als de baten opwegen tegen de kosten.

Omschrijving risico	I/S	kans	Financieel maximum	risicoscore
10. inbraak op het ICT netwerk	I	10 %	€ 2.500.000	5

Wat is het risico?

De gemeente wordt slachtoffer van een vorm van cybercrime, hacking en/of ransomware.

Wat zijn de gevolgen?

Het netwerk is niet meer benaderbaar. Data zijn ontoegankelijk of gaan verloren. Criminelen kunnen buit gemaakte persoonsgegevens te koop aanbieden en/of een losprijs van de gemeente eisen om het systeem weer toegankelijk te maken. Daarnaast komt de dienstverlening aan inwoners en bedrijven in de gevaar.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente investeert voortdurend in bewustwording van de eigen medewerkers om op een veilige manier met data en systemen om te gaan. Bovendien nemen we zoveel mogelijk preventieve maatregelen om het risico op een aanval te verkleinen, waarvoor ook forse investeringen moeten worden gedaan. Ook wordt jaarlijks door SSC ONS een Penetratietest of Pentest uitgevoerd op het netwerk. Hiermee worden alle computersystemen getoetst op kwetsbaarheden. Ethische hackers onderzoeken of er van buitenaf ingebroken kan worden op onze systemen. Aan de hand van de uitkomsten van deze test worden de nodige maatregelen genomen om kwetsbaarheden die aan het licht komen op te lossen.

Overige risico's

Behalve de boven beschreven top-10 van risico's zijn er nog 55 andere actieve risico's bekend, waaronder ook de risico's van oplopende kosten in de Jeugdzorg en in de uitvoering van de Participatiewet. Bij de Jeugdzorg zien we dat met ingang van het tweede kwartaal van 2022 weer sprake is van een stijgende vraag. Daarnaast trekt het kabinet de komende vier jaar (vanaf 2023) in totaal 40 miljoen euro extra uit voor de instellingen die jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden. Daarbij heeft het Rijk de gemeenten verzocht eenzelfde bedrag vrij te maken voor deze zogeheten gecertificeerde instellingen (GI's). Hiermee kunnen meer jeugdbeschermers worden aangetrokken en de werkdruk van jeugdbeschermers worden verlaagd. Hoe dit ingevuld gaat worden is op dit moment nog niet bekend maar mogelijk moet hiervoor een beroep worden gedaan op de extra middelen voor Jeugdhulp die het Rijk in de loop van 2022 aan de gemeenten beschikbaar heeft gesteld.

Inmiddels heeft het Rijk plannen bekend gemaakt om het minimumloon vanaf 1 januari 2023 in één keer met 10% te verhogen. Deze stijging heeft een directe invloed op de loongerelateerde uitkeringen zoals de bijstand. Het is ook mogelijk dat deze effecten worden doorgetrokken op de Wet Sociale Werkvoorziening. Deze ontwikkeling is nog niet financieel vertaald in de begroting vanwege de onzekerheid daaromheen. Het is ook nog zeer wel denkbaar dat het Rijk gemeenten (deels) financieel zal compenseren voor de extra kosten o.a. via het BUIG-budget.

Benodigde weerstandscapaciteit

Risicomatrix

In de onderstaande risicokaart zijn de risico's uitgezet naar financiële impact maal de kans dat het risico zich voordoet.

Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met de risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht.

Figuur 1: Risicomatrix (kans x gevolg = risicoscore)

Financieel	Inschatting				
	10%	30%	50%	70%	90%
5: $x > € 1.000.000$	5	1	3	2	1
4: $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	2		1		
3: $€ 100.000 < x < € 500.000$	13	8	4	1	3
2: $€ 10.000 < x < € 100.000$	12	3	1		2
1: $x < € 10.000$	1		1		1
Geen financiële gevolgen	24				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%
schaal	1	2	3	4	5

In het risicoprofiel in deze jaarrekening bevinden zich 3 risico's in het rode gebied, namelijk de mogelijke financiële gevolgen van de Oekraïne-crisis, het risico op blijvend hoge inflatie en grote prijsstijgingen op de grondstoffenmarkten en het risico dat er de kosten van het huisvestingsplan duurzame schoolgebouwen aanzienlijk hoger gaat uitvallen. De risico's zijn ook als eerste opgenomen in boven beschreven top-10.

Benodigde weerstandscapaciteit

Na de inventarisatie van alle in de organisatie bekende risico's blijkt dat er op dit moment 65 actieve risico's bekend zijn. Deze hebben een totaal geldgevolg van bijna € 35 miljoen. Risico's doen zich echter in de praktijk nooit allemaal tegelijk en in dezelfde omvang voor. een risicosimulatie geeft inzicht in mogelijke scenario's waarin de geïnterpreteerde risico's zich kunnen voordoen en het totale financiële gevolg daarvan.

De omvang van het risicoprofiel is voor het laatst bepaald in de jaarrekening 2021 met een zekerheidsmarge van 95 % op een bedrag van € 17,4 miljoen. Dat betekent dat in 95 % van de gevallen een weerstandsvermogen van € 17,4 miljoen voldoende is om de financiële gevolgen van alle mogelijke zich voordoende risico's op te kunnen vangen. Daarbij zijn alle bekende risico's van de gemeente Kampen meegenomen, inclusief de risico's in het grondbedrijf

Benodigde weerstandscapaciteit

bedragen x € 1 miljoen	
risico's bouwgrondexploitaties	9,8
overige risico's	7,6
Totaal benodigd	17,4

Mutaties ten opzichte van de risicoparagraaf in de jaarrekening 2021

Het totale risicoprofiel is t.o.v. de jaarrekening 2021 gestegen van € 15,6 naar € 17,4 miljoen. De risico's in de grondexploitaties zijn gestegen m.n. vanwege de forse prijsstijgingen op de grondstoffen- en energiemarkten en de schaarste bij aannemers. Dit kan ertoe leiden dat de kosten van het woon- en bouwrijp maken van bouwgronden hoger gaan uitvallen. Ook in het sociaal domein is er, na enkele jaren van dalen risico's, nu weer sprake van een stijging. We zien in het 2^e kwartaal van 2022 een toenemend beroep op de jeugdzorg. Mogelijk is hier na de Coronacrisis toch sprake van een inhaaleffect maar het is nog te vroeg om dat te kunnen beoordelen. Ook bij de WMO zien we dat de stijging van het aantal cliënten fors doorzet. Daarbij komt de schaarste aan woningen, waardoor meer bestaande woningen moeten worden aangepast, die bovendien duurder uitvallen vanwege de forse prijsstijgingen. Daarnaast is er ook sprake van een stijging van het risico op hogere kosten bij de verduurzaming van schoolgebouwen. Ook hier zijn de forse bouwkostenstijgingen de voornaamste achterliggende oorzaak. Er is ook sprake van enkele risico's waarvan de omvang is afgenomen. Bij enkele verbonden partijen is de begroting inmiddels aangepast, waardoor het risico op een budgetoverschrijding is afgenomen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Kampen bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

bedragen x € 1 miljoen	stand	verwachte
	reserves ult. 2021	reserves ult. 2022
risico's bouwgrondexploitaties	14,2	12,5
overige risico's	36,0	40,7
post onvoorzien	0,2	0,2
totaal	50,4	53,2

Relatie tussen de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van de berekening vormt de ratio weerstandsvermogen. Dat is de verhouding tussen de omvang van de risico's en de beschikbare reserves om die risico's o' te vangen. De ratio geeft een indicatie of de gemeente voldoende in staat is om de aanwezige risico's *incidenteel* op te kunnen vangen.

De ratio ziet er volgt uit:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 53,2 \text{ mln}}{€ 17,4 \text{ mln}} = 3,06$$

Om de ratio kwalitatief te kunnen beoordelen is een normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende

De weerstandsratio is 3,06. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien per ultimo 2022 tezamen een factor 3,06 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Volgens de normtabel is dat uitstekend.

Financiële kengetallen

In de wet is voorgeschreven welke kengetallen in de begroting opgenomen en berekend moeten worden. De kengetallen moeten enerzijds inzicht geven in de financiële positie van de gemeente en anderzijds in de ontwikkeling over de jaren heen.

In onderstaande kengetallen is een prognose opgenomen van de verwachte standen voor de komende begrotingsjaren. Daarbij is vooral naar de ontwikkelingen in de afgelopen jaren gekeken. Door de vele onzekerheden die er spelen is het puur een inschatting die globaal richting geeft aan de ontwikkeling over de jaren heen en waar geen harde conclusies aan verbonden kunnen worden.

Voor de onderstaande kengetallen is geen (verplichte) landelijk te hanteren normering opgesteld, in het algemeen kunnen de volgende richtlijnen gehanteerd worden voor de beoordeling.

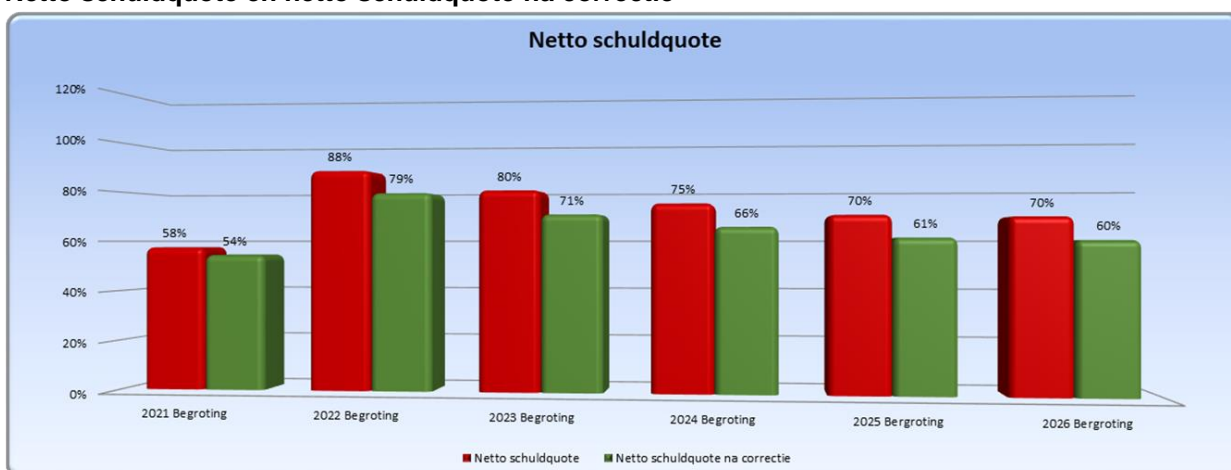
Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote			
- zonder correctie	<90%	90-130%	> 130%
- zonder met correctie	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte begroting	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Tabel: meerjaren balans

ACTIVA	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
VASTE ACTIVA								
immaterieel	18.153	17.586	16.855	16.375	15.922	15.097	15.107	13.820
materieel	116.429	132.780	126.995	163.780	166.059	160.605	154.527	148.521
financieel	6.219	6.768	6.437	16.699	16.548	16.392	16.230	16.063
VLOTTENDE ACTIVA								
voorraden								
grond- en hulpstof	21.638	10.504	10.504	10.504	11.447	11.447	11.447	11.447
IEG	21.068	24.186	5.799	9.236	1.065	2.885	2.998	2.679
overig	13	5	5	5	5	5	5	5
uitzettingen < 1 jaar								
vorderingen op openbare lichamen	6.722	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
overige vorderingen	7.414	5.593	5.593	5.593	5.593	5.593	5.593	5.594
liquide middelen	1.466	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
overlopende activa	4.658	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
	203.780	209.422	184.188	234.192	228.639	224.024	217.907	210.129

PASSIVA	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
VASTE PASSIVA								
reserves	32.493	26.588	40.265	41.938	61.368	61.035	60.808	59.611
voorzieningen	14.700	19.634	17.488	17.199	16.773	16.176	15.533	14.768
vaste schulden > 1 jaar	120.193	125.568	115.194	120.820	120.498	112.004	116.566	110.750
VLOTTENDE PASSIVA								
kasgeldlening	8.000	12.632	13.759	29.235	5.000	8.833	-	-
overige schulden	8.732	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
liquide middelen	7.632	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
overlopende passiva	12.030	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	203.780	209.422	184.188	234.192	228.639	223.048	217.907	210.129

Netto schuldquote en netto schuldquote na correctie



Toelichting netto schuldquote:

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote is nagenoeg gelijk gebleven.

Toelichting netto schuldquote na correctie:

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in bovenstaand overzicht exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier wordt het aandeel van de verstrekte leningen voor de schuldenlast zichtbaar gemaakt. Deze bedraagt zo'n 10%.

Normaal bevindt de netto schuldquote zich tussen de 0-100%. Voor een gemeente geldt dat als de netto schuldquote uitkomt boven de 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Boven de 100% is er weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De begrote ontwikkelingen van de schuldquotes in de toekomstige jaren is dus gunstig te beschouwen.

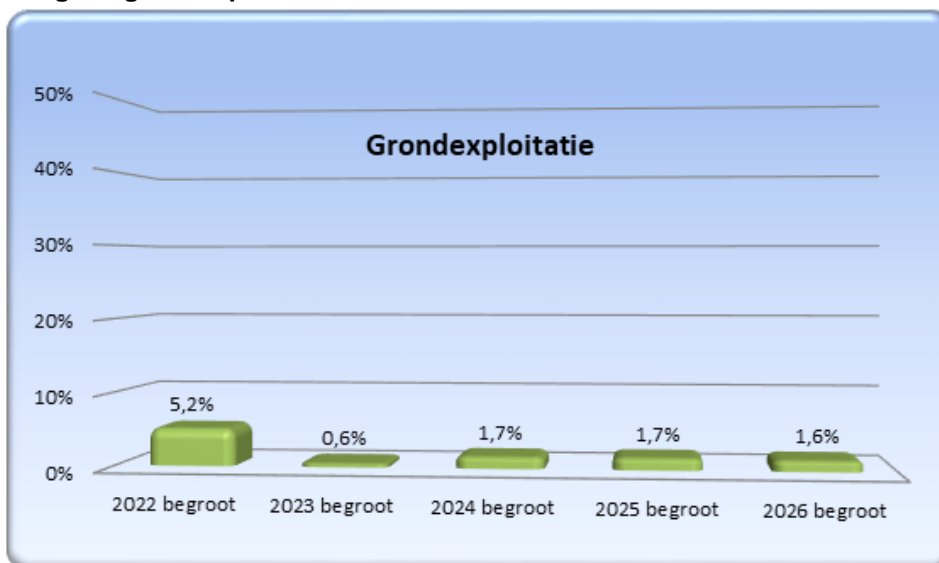
Solvabiliteitsratio



Toelichting solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Algemeen wordt een solvabiliteit tussen de 25-40% als gezond ervaren. Vanaf het jaar 2023 is een verbetering te zien en zal er naar verwachting sprake zijn van een gezondere solvabiliteitsratio.

Kengetal grondexploitatie



Toelichting kengetal grondexploitatie:

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Dus een dalende trend geeft een gunstige ontwikkeling weer.

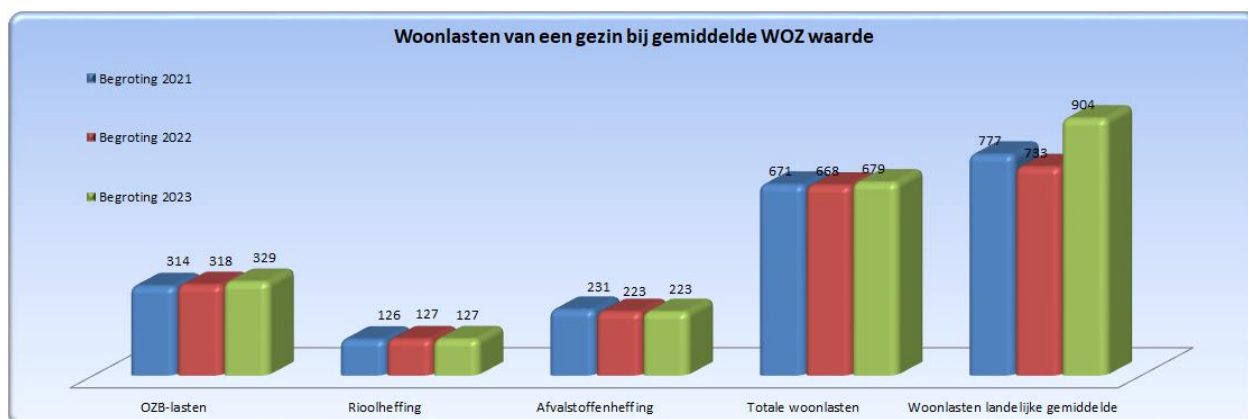
Structurele exploitatieruimte:

Onderdelen/jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Totale structurelelasten	146.225	154.529	161.916	164.409	168.542
Totale structurele baten	151.040	161.317	170.795	176.150	168.800
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.313	163			
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	301	301	426	1.290	1.290
Totale baten	178.340	165.631	171.291	176.367	169.809
Structurele exploitatieruimte	2,1%	4,2%	5,4%	7,4%	0,9%

Toelichting structurele exploitatieruimte:

Dit kengetal geeft een indicatie van hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten in vergelijking met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Woonlasten meerpersoonshuishouden



Toelichting woonlasten:

Bij de berekende woonlasten meerpersoonshuishouden wordt de totale woonlast gedeeld door de landelijke gemiddelde woonlasten van het jaar ervoor. In de paragraaf Lokale heffingen wordt de woonlast voor het begrotingsjaar afgezet tegen de woonlast van het vorige begrotingsjaar. Het Coelo publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten. Deze publicatie is de basis voor de berekening van dit kengetal. De woonlasten in onze gemeente zijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud

Kapitaalgoederen

Samenvatting

Ook in 2023 zullen wij diverse onderhoudswerkzaamheden uitvoeren aan onze wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en gebouwen. Voor het regulier onderhoud van deze kapitaalgoederen is in 2023 voldoende budget beschikbaar.

Inleiding

Deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn duurzame productiemiddelen die nodig zijn om onze diensten te kunnen leveren. Zij vergen investeringen en onderhoud.

Wij gaan in op onze belangrijkste kapitaalgoederen: wegen, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en gebouwen. Wij geven van elk kapitaalgoed de omvang, het beleid, de wijze van onderhoud, de onderhoudsstaat, de kosten en een financiële beschouwing.

De hier gegeven onderhoudsbudgetten zijn de beschikbare financiële middelen om in te zetten voor het vervangen, onderhouden, renoveren en aanpassen van de kapitaalgoederen, exclusief interne uren (kosten eigen personeel), exclusief kapitaalslasten en exclusief vaste lasten als belastingen en verzekeringen.

Kapitaalgoederen

Wegen

Product	Onder het product wegen vallen alle wegen binnen en buiten de bebouwde kom. Het betreft de wegen in eigendom van de gemeente, maar ook de wegen van Kampereiland Vastgoed NV. Het gaat om 320 ha verharding, waarvan 130 ha asfalt.
Doel	Goed ingerichte en veilige wegen.
Beleid	Voor alle wegen (verhardingen) hanteren wij onderhoudsniveau basis. Dat is een rapportcijfer 6 of 7 (Raad 26 mei 2005).
Uitvoering	Wij laten alle onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door derden. Dit gebeurt met aanbestedingen.
Kwaliteit	De verzorging en technische staat van onze wegen laten wij periodiek objectief schouwen door een extern bureau. De beoordeling van de verhardingen bij de schouw in 2021 was een 7,0. De verharding voldeed daarmee aan onze basisnorm.
Planning	We maken een vierjarenplanning met de resultaten uit de wegeninspecties (jaar 1 en 2) en met de gegevens uit ons beheersysteem (jaar 3 en 4). Vervolgens voeren wij een maatregelentoets uit voor de wegen uit jaar 1 en 2. Tenslotte stemmen wij af met de andere beheerproducten (riolering, groen, verlichting, civiele kunstwerken), met bewoners

	en met externe partijen. Grote werken in 2023 zijn rehabilitatie (complete vervanging) van Kamperzeedijk en Kamperwetering, definitieve bestrating woonwijk Buitenwaarden, groot onderhoud Bisschopswetering en herinrichting Meeuwenplein.
Budget	Wij hebben in onze begroting voor wegen een budget voor regulier onderhoud. Dit budget wordt jaarlijks normatief verhoogd. In 2023 is het werkbudget voor regulier onderhoud € 2.140.330. Daarnaast zijn er investeringskredieten beschikbaar gesteld voor rehabilitaties.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget voor wegen is toereikend om de wegen op basisniveau te houden.
Toekomst	Onderwerpen als rehabilitaties, klimaatverandering (droogte) en klimaatadaptatie (minder steen, meer groen) blijven prominente aandacht krijgen.
Conclusie	De wegen voldoen aan het onderhoudsniveau basis en het werkbudget is in 2023 voldoende om deze kwaliteit te behouden.

Openbare verlichting

Product	Onder het product openbare verlichting vallen de verlichting van de gemeente (12.000 lichtmasten en 11.675 armaturen), inclusief de armaturen van woningcorporatie deltaWonen (200 aansluitingen) en het aanlichten van monumentale objecten (50 stuks).
Doel	Een goed ingerichte en veilige openbare ruimte.
Beleid	Ons onderhoudsniveau is in de gehele gemeente basis (Raad 26 mei 2005), ofwel een rapportcijfer 6 of 7.
Uitvoering	Wij laten onze lichtmasten onderhouden door een extern bedrijf.
Kwaliteit	De kwaliteit van onze openbare verlichting voldoet aan onderhoudsniveau basis. Wij laten haar periodiek schouwen door een extern bureau. Bij de laatste schouw in 2021 was de kwaliteit een 7,0.
Planning	Basis voor de meerjarenplanning is de theoretische planning met een cyclus van 30 jaar voor armaturen en van 50 jaar voor lichtmasten. Met de uitkomst van inspecties, eigen waarnemingen in het veld, waarnemingen van het onderhoudsbedrijf en meldingen van burgers verfijnen wij de theoretische planning. Vervolgens wordt in afstemming met de planning van wegen, riolering en openbaar groen een planning voor openbare verlichting gemaakt. Onderhoudswerken in 2023 zijn onder andere Wilhelminalaan, Horstsingel, Thomas Seerattstraat, Beekmanstraat, Constructieweg, Loswalweg, Terts, Symfonielaan en Heultjesweg en De Zande.
Budget	Het werkbudget voor onderhoud en vervanging van openbare verlichting in 2023, exclusief de aanlichting van monumentale objecten, is € 502.990. Dit budget wordt jaarlijks normatief verhoogd. Het budget voor aanlichting van monumentale objecten is € 15.000. Verder is er in 2023 een eenmalig budget van € 50.000 beschikbaar voor de aanlichting van monumentale panden.
Confrontatie	De aanwezige budgetten zijn in de komende vier jaar toereikend.
Toekomst	In de komende jaren versnellen wij de vervanging van conventionele lampen door LED-lampen. Het is goed voor het milieu en het verlaagt de elektriciteitskosten. Vanaf 2024 stellen wij hier € 50.000 euro extra budget voor beschikbaar.
Conclusie	De openbare verlichting voldoet aan het onderhoudsniveau basis en het onderhoudsbudget is voldoende om deze kwaliteit te behouden.

Civiele kunstwerken

Product	Onder civiele kunstwerken vallen objecten als bruggen, damwanden, kademuuren, tunnels, steigers en sluisdeuren. Het gaat het om ongeveer 260 objecten. Grote objecten zijn de Stadsbrug en de Nieuwendijkbrug.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008). Dat is een rapportcijfer 6 of 7.
Uitvoering	Wij laten het onderhoudswerk aan onze kunstwerken uitvoeren door derden.
Kwaliteit	De kunstwerken voldoen aan de eisen van niveau basis. Bij de laatste schouw in 2021 scoorde de technische staat van de onze bruggen een 7,7.
Planning	Wij laten alle objecten eens in de vijf jaar inspecteren. Houten bruggen inspecteren wij eens in de drie jaar. De technische levensduur, aangevuld met de inspectiegegevens en eigen waarnemingen, leiden tot een meerjarenplanning voor onderhoud en vervangingen. Belangrijk onderhoudswerk in 2023 is de conservering van enkele bruggen.
Budget	Wij bekijken de onderhoudskosten voor de drie producten Stadsbrug, overige bruggen en recreatieve havens gezamenlijk. In 2023 is het werkbudget € 686.394. Daarnaast hebben wij voor deze drie producten sinds 1 januari 2020 een reserve. Jaarlijks wordt € 508.000 aan de reserve toegevoegd. Op basis van de onderhoudsplanning zal jaarlijks bekeken worden welke bedragen er aan de reserve toegevoegd of onttrokken moeten worden. In 2023 zijn investeringskredieten beschikbaar voor de vervanging van de loopsteiger aan de IJsselkade, vervanging van de bolders aan de IJsselkade en vervanging van twee houten bruggen.
Confrontatie	De budgetten sluiten aan op onze meerjarenplanning.
Toekomst	Wij hebben in het onderhoud van onze kunstwerken geen achterstanden meer.
Conclusie	Onze civiele kunstwerken zijn veilig en voldoen aan het onderhoudsniveau basis.

Binnenhavens

Product	Onder het product binnenhavens vallen de Haatlandhaven, Zuiderzeehaven, de aanlegplaatsen voor de beroepsbinnenvaart, de vier aanlegsteigers bij het Berkpad, de elektriciteitskasten aan de IJsselkade en de scheepvaartbebording.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008). Dat is een rapportcijfer 6 of 7.
Uitvoering	Wij laten het onderhoudswerk aan onze binnenhavens uitvoeren door derden.
Kwaliteit	De algemene onderhoudsstaat is redelijk tot goed. De diverse onderdelen van de binnenhavens voldoen aan de eisen van niveau basis.
Planning	Wij laten de diverse onderdelen van de binnenhavens eens in de vijf jaar inspecteren. De technische levensduur, aangevuld met de inspectiegegevens, leiden tot de jaarplanning. Daarnaast meten wij de dikte van de sliblaag in de havens eens in de twee jaar. Onderhoudswerkzaamheden in 2023 zijn onder meer de vernieuwing van de loopsteiger aan de IJsselkade (benedenstrooms) en de vervanging van de bolders aan de IJsselkade.
Budget	In de begroting voor 2023 is voor regulier onderhoud binnenhavens een werkbudget van € 109.042 begroot. Sinds 2019 is onze begroting van binnenhavens een gesloten huishouding. Via de reserve groot onderhoud havens vereffenen wij het verschil tussen de inkomsten (havengelden) en uitgaven.

Confrontatie	Het budget sluit aan op onze meerjarenplanning.
Toekomst	De grondslag van de tarieven van de drie partners van Port of Zwolle (de gemeenten Meppel, Kampen en Zwolle) worden vanaf 2023 gelijkgetrokken.
Conclusie	Onze binnenhavens zijn redelijk tot goed onderhouden.

Openbaar groen

Product	Wij onderhouden 400 ha openbaar groen, waaronder 28.000 bomen, 620 banken en tafels, 244 ha ecologische bermen en 83 ha gazons.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Ons groenbeleid is vastgelegd in de Groenstructuurvisie 2012 (Raad 4 oktober 2012). Het onderhoudsniveau voor het openbaar groen is basis (Raad 15 november 2012). Voor de binnenstad van Kampen hanteren wij sinds 2019 weer een hoog onderhoudsniveau (Raad 14 november 2018).
Uitvoering	Wij onderhouden het openbaar groen met eigen personeel, aangevuld met inhuurkrachten (aannemers en sociale werkvoorziening IMPact). Het onderhoud van het groen op de bedrijvenparken "Zuiderzeehaven" en "Rijksweg 50" regelen de ondernemers zelf tegen een vergoeding (parkmanagement). Het groen in Zalk wordt onderhouden door de inwoners.
Kwaliteit	De verzorging en technische staat van het openbaar groen laten wij periodiek schouwen. De score bij de laatste schouw in 2021 was een 7,1 voor de binnenstad en een 6,7 voor het overig groen in onze gemeente.
Planning	Het onderhoud doorloopt veelal een jaarlijkse cyclus. Herinrichtingen worden zo veel mogelijk gekoppeld aan onderhoudswerkzaamheden voor wegen. In 2023 zetten wij de overgang van intensief maaien naar extensief maaien voort, voor meer biodiversiteit.
Budget	Het werkbudget voor 2023 is € 2.181.659. Daarnaast zijn voor 2023 enkele eenmalige budgetten beschikbaar voor inrichten openbare ruimtes (€ 37.000) en achterstallig bomenonderhoud (€ 75.000).
Confrontatie	Bij ongewijzigd beheer begint het beschikbare budget tekort te schieten. Wij zetten nu onder andere in op meer ecologisch beheer en op omvormingen (minder heesters).
Toekomst	Het onderhoudsbudget was voor de komende vier jaar op orde. De bezuiniging met behoud van kwaliteit geeft een nieuwe situatie. Tot nu toe weten wij het onderhoud op niveau te houden.
Conclusie	Ons openbaar groen is goed onderhouden.

Speelplaatsen

Product	Onder het product speelplaatsen vallen alle speelvoorzieningen voor de jeugd. Het gaat om 189 locaties met totaal 1.700 objecten en ondergronden om te onderhouden (speeltoestellen, maar ook speelaanleidingen, valondergronden, hekwerken, etc.). Onder het product vallen ook de bovenwijkse voorzieningen (kunstgrasvelden, skatevoorzieningen en een rolstoeltoegankelijk speeltoestel).
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige speelruimte.
Beleid	In 2021 kozen wij voor een nieuwe benadering van spelen in de openbare ruimte. De informele ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten wordt leidend. Het formele speelaanbod brengen wij terug tot een kleiner aantal centraal gelegen speelplaatsen.

Uitvoering	Eigen medewerkers inspecteren alle speelplaatsen driemaal per jaar op gebreken (visuele inspectie). Ieder voorjaar laten wij een externe firma alle speeltoestellen inspecteren op veiligheid. Gebreken pakken wij direct aan. Wij onderhouden de toestellen met eigen medewerkers. Gespecialiseerd werk laten wij doen door derden.
Kwaliteit	De technische staat van speeltoestellen nemen wij mee in de periodieke schouw openbare ruimte door een extern bureau. Bij de laatste schouw in 2021 was de beoordeling van speeltoestellen een 7,6.
Planning	In najaar 2021 werkten wij onze nieuwe lijn voor spelen in de openbare ruimte uit in een plan van aanpak. In 2022 zijn wij als pilot in de wijken Hagenbroek en centrum IJsselmuiden begonnen met de omvorming van de speelruimte. In 2023 volgen de wijken Flevowijk en Zuid-Bovenbroek.
Budget	Het werkbudget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen en ondergronden in 2023 is € 440.730. Daarnaast is in 2023 eenmalig budget beschikbaar voor de omvorming van de speelruimte en het aanbrengen van rubberen flappen rond kunststoftrapvelden. Voor de vervanging van het Prisma Court is in 2023 een krediet van € 50.000 beschikbaar.
Confrontatie	Op dit moment is ons onderhoudsbudget ontoereikend om alle speelplaatsen duurzaam in stand te houden. Alle speelplaatsen worden goed onderhouden en zijn veilig, maar vervangingen vinden beperkt plaats.
Toekomst	Onder het nieuwe beleid is het aanwezige onderhoudsbudget leidend voor de inrichting van de openbare speelruimte. Er komt een balans tussen kosten en budget. Om daar te komen, zullen wij veel speelplaatsen een andere inrichting geven of opheffen. Hiervoor is voor de periode 2022-2027 een budget van in totaal € 406.000 beschikbaar gesteld.
Conclusie	De speelplaatsen zijn momenteel goed onderhouden.

Riolering

Product	Onder het product riolering valt de riolering met bijbehorende voorzieningen als pompen en gemalen. Het omvat onder andere 298 km vrijvervalriolering, 175 km drukriolering, 24 km persleiding, 19.000 straatkolken en 23.000 huis- en bedrijfsaansluitingen.
Doel	Bijdragen aan een veilig en schoon milieu en goede volksgezondheid.
Beleid	Wij hebben ons beleid vastgelegd in het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2016-2020, verlengd tot 2023, in afwachting van de invoering van de Omgevingswet. Op dit moment wordt gewerkt aan een actualisatie van het GRP.
Uitvoering	Wij zorgen dat het rioolsysteem goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast bezorgt. Gedeelten van het werk laten wij doen door gespecialiseerde bedrijven. Bij de inrichting van het rioelstelsel houden wij rekening met de klimaatverandering. Wij hebben aandacht voor het scheiden van hemelwater en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptatie.
Kwaliteit	Wij beheren ons rioelstelsel conform de wetgeving. Het stelsel voldoet aan de geldende richtlijnen.
Planning	Op basis van de uitkomsten van de rioolinspecties en rekening houdend met de wegenplanning maken wij een jaarlijkse planning.
Budget	Het product riolering heeft een gesloten huishouding en een voorziening. De jaarlijkse kosten van het onderhoud van het rioelstelsel dekken wij uit de opbrengsten van de rioolheffing. Voor de rioolheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. In 2023 bedraagt de kostendekkendheid 95%. Dit is van ons een bewuste keuze. In de komende

	jaren verminderen wij de voorziening. Het onderhoudsbudget voor riolering voor 2023 is € 872.050.
Confrontatie	Het budget is voldoende voor de uitvoering van het GRP.
Toekomst	Er zijn stresstesten uitgevoerd voor wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen. Over de uitkomsten van deze stresstesten wordt nog een risicodialoog uitgevoerd. Uit deze risicodialoog zal naar voren komen of maatregelen nodig zijn om de openbare ruimte klimaat adaptief in te richten en welke consequenties dit heeft voor de riolering.
Conclusie	Wij kunnen onze zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater met het beschikbare budget goed uitvoeren.

Gebouwen

Product	Onderhoud en gebruik van gemeentelijke gebouwen. Het gaat om ongeveer 120 panden.
Doel	Zorgen voor een goede en adequate huisvesting.
Beleid	<p>Het beleid is vastgelegd in het accommodatieplan "Kiezen voor Kracht" (Raad 5 maart 2015). In 2021 is een actualisatie van het accommodatieplan opgestart. Uitgangspunten in het huidige accommodatieplan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beheer op basis van een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP), waarin de benodigde investeringen planmatig zijn vastgelegd; • een actieve verkoopstrategie, waarbij vrijkomende panden die niet meer nodig zijn voor maatschappelijke activiteiten, in principe worden afgestoten; • voor de langere termijn toewerken naar de in het accommodatieplan geschetste eindbeeld per woonservicegebied.
Uitvoering	Het onderhoud aan onze gebouwen besteden wij geheel uit aan derden.
Kwaliteit	<p>De onderhoudsniveaus zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoog voor representatieve- en historische gebouwen (stadhuis, museum en poorten); • gemiddeld voor niet representatieve gebouwen als kantoren en sportgebouwen; • laag voor gebruiksgebouwen en op korte termijn af te stoten gebouwen (opslag- en stallingsgebouwen en dergelijke). <p>Het onderhoud aan onze gebouwen gebeurt planmatig op basis van het MJOP 2014 – 2019. Dit is in 2020 herzien, maar implementatie hiervan volgt na actualisatie van het accommodatieplan.</p>
Planning	Geplande onderhoudswerken voor 2023 zijn onder andere renovatie van de aula in Kampen, vervangen installaties sporthallen en diverse werkzaamheden in cultuur gebouwen.
Budget	Het voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen benodigde budget is vastgesteld op basis van het oude MJOP. De financiële consequenties van het nieuwe MJOP worden vastgesteld na actualisatie van het accommodatieplan. Op basis van het oude MJOP is het onderhoudsbudget voor 2023 € 488.300.
Toekomst	In het nieuwe MJOP is verduurzaming uitdrukkelijk een onderwerp. Dit houdt in dat wij bij het onderhoud ook zaken meenemen als energiebesparing, levensduur en milieuaspecten. Eenvoudige verduurzamingsaanpassingen worden opgenomen in de nieuwe meerjarenbegroting. De kosten van grootschalige verduurzaming wordt per gebouw separaat gebudgetteerd.
Conclusie	De staat van onderhoud van de gemeentelijke gebouwen voldoet aan het vastgestelde onderhoudsniveau.

Paragraaf 4 Financiering

Samenvatting

In 2023 gaan wij uit van een verwachte "ruimte onder de renterisiconorm" van € 25,2 miljoen. Dit betekent dat er ruimte is voor het aantrekken van relatief goedkope kasgeldleningen. Het verwachte renteresultaat op taakveld Treasury is € 323.551 voordelig. Dit is mede een gevolg van de daling van het gemiddelde rentepercentage op de langlopende geldleningen. Onze portefeuille van de langlopende geldleningen neemt in 2023 af met een bedrag van ca. € 9,6 miljoen als gevolg van aflossingen.

Inleiding

Deze paragraaf gaat over hoe de gemeente omgaat met het financieren van zijn activiteiten en projecten en de wijze waarop het zijn liquiditeiten beheert. In de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn de kaders gesteld en verplicht het de overheden tot het transparant en inzichtelijk maken van het lokale treasurybeheer. In het kader van deze wet is in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een paragraaf "financiering" verplicht gesteld voor de begroting en de jaarrekening van de gemeente.

Conform de in de wet voorgeschreven verplichte onderdelen behorende bij deze paragraaf worden behandeld:

- De beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.
- De financieringsbehoefte.
- De rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Kasgeldlimiet

Een van de uitgangspunten van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet Fido een wettelijk toegestane norm (de kasgeldlimiet) opgenomen. Deze wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar te vermenigvuldigen met een in de Wet Fido vastgesteld percentage, dit percentage is voor 2023 8,5%. De kasgeldlimiet voor 2023 wordt bepaald op € 14.223.985.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan het in de Wet Fido vastgelegde percentage voor gemeenten van 20% van het begrotingstotaal.

Uit de volgende tabel is af te leiden dat onze gemeente voor de komende jaren ruimschoots binnen de gestelde renterisiconorm blijft. Voor 2023 wordt met kasgeldleningen gewerkt tot de maximale bovengrens van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	9.634	8.842	7.651	8.401
Renterisico	9.634	8.842	7.651	8.401
Renterisiconorm	33.736	34.412	36.316	34.112
Ruimte onder renterisiconorm	24.102	25.570	28.665	25.711
Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	168.680	172.062	181.581	170.560
Percentage	20	20	20	20
Renterisiconorm	33.736	34.412	36.316	34.112

Schatkistbankieren

Sinds de invoering van het schatkistbankieren in 2013 dienen alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën in plaats van bij een bank. Doel van het schatkistbankieren is het verlagen van de EMU- schuld. Het huidige saldo uitstaand in de schatkist is € 18,41 miljoen.

Rentetoerekening

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven hoe wij de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslagpercentage dient op een éénduidige wijze berekend te worden door alle gemeenten, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Hieronder is het schema opgenomen dat inzicht verschaft tussen de rentekosten en rentedekking

Schema rentetoerekening (Bedragen x € 1.000)	Begroot
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.851
De externe rentebaten	111
Totaal door te rekenen externe rente	2.739
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	1.040
De rente van projectfinanciering* die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend:	-
	1.040
Saldo door te rekenen externe rente	1.700
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	750
De aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen	2.450
De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2.773

*) De gemeente kent geen vorm van projectfinanciering, gemiddelde rentevoet van toepassing.

Langlopende leningen

In onderstaande tabel staat het verwachte verloop van de langlopende vaste geldleningen waarbij tevens rekening is gehouden met herfinanciering en het aantrekken van leningen in 2024 en 2026.

(bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1	Aflossing	Aantrekking	Stand per 31-12
2023	104.481	9.634		94.847
2024	94.847	8.842	15.000	101.004
2025	101.004	7.651		93.353
2026	93.353	8.401	15.000	99.952

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Samenvatting

De paragraaf Bedrijfsvoering gaat organisatiebreed in op de ondersteuning van bestuurlijke en ambtelijke taken. We richten ons in 2023 op de volgende belangrijke zaken:

- Met het management de strategische koers praktisch vertalen naar de werkzaamheden en gedrag.
- Ondersteunen van de invulling van het versterken van de ambtelijke capaciteit.
- Blijvende alertheid op informatieveiligheid en privacy
- Implementatie van de wet openbare overheid.
- Actualisatie van en (voorbereiden) van de implementatie van de financiële verordening en afgeleide (beleid)verordeningen en overige nota's.
- Het uitvoeren van interne controle waarmee we in onze organisatie leren en verbeteren. Daarnaast realiseren van het onderzoeksprogramma 2023 zodat we transparant zijn in ons handelen en zelf inzicht krijgen in de status van doelmatigheid en doeltreffendheid.

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de diverse bedrijfsvoeringsaspecten in onze organisatie.

Bedrijfsvoering gaat over de manier hoe we zaken organiseren met daarbij afspraken over uitvoering en gedrag. We gaan eerst in op de ontwikkelingen binnen organisatie en personeel daarna lichten we de speerpunten 2023 van diverse bedrijfsvoeringstaken toe.

Organisatieontwikkeling

De samenleving verandert voortdurend. Dat vraagt een andere manier van werken van ons als gemeente: meer dienstverlenend, opgave- en omgevingsgericht. We moeten als organisatie wendbaar en innovatief zijn om bij de ontwikkelingen in de samenleving aan te sluiten. Meer samenwerken met inwoners en bewust kunnen wisselen van rol om maatwerk te leveren is hierbij van belang. In onze organisatie staat de medewerker centraal, is er ruimte voor zelforganisatie en voor het tonen van eigenaarschap. Leren en ontwikkelen binnen de organisatie is het kader, waarbij medewerkers de ruimte en omstandigheden vinden om te kunnen leren en experimenteren.

Personeel

Als gemeente krijgen we regelmatig nieuwe taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegewezen vanuit het Rijk. Tegelijkertijd willen we waar mogelijk kosten besparen en de kwaliteit van de dienstverlening naar inwoners en bedrijven verhogen. Ontwikkelingen daarbij zijn: eigen kracht en regie van de inwoner, innovatie van werkprocessen, toepassing van digitale technologische oplossingen, eigen verantwoordelijkheid en regie over het werk door de medewerkers. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op het HR-beleid.

De basis voor ons HR-beleid wordt gevormd door de visie en de doelstellingen van Kampen Merkbaar Beter en het coalitieakkoord en is in lijn met de ontwikkeling van onze organisatie.

Actuele thema's van het HR-beleid zijn:

- strategisch personeelsmanagement;
- talentmanagement: inzetten op de dingen waar medewerkers goed in zijn;
- continue leren en ontwikkelen als onderdeel van het dagelijkse werk;
- diversiteit/inclusie;
- arbeidsmarktbeleid/-communicatie;
- wendbare en compacte organisatie;
- duurzame inzetbaarheid (inzetbaarheid, werkvermogen en vitaliteit).

Zeker met het oog op de huidige krappe arbeidsmarkt is duurzame inzetbaarheid in 2023 een speerpunt van beleid. We willen medewerkers gericht stimuleren om in beweging te komen en zich te blijven ontwikkelen, zodat ze gezond, met plezier en productief aan het werk zijn en blijven. Dit onder meer ook via ons Arbo/vitaliteitsbeleid.

Per 1 januari 2023 is er sprake van een forse toename van de formatie met 31 fte ter versterking van de ambtelijke capaciteit. Hiermee is een eerste stap gezet om hiermee o.a. de bestaande werkdruk en ziekteverzuim omlaag te brengen.

Versterken ambtelijke organisatie

Inleiding

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2023-2026 is het voorstel besproken om de basis van de ambtelijke organisatie te versterken. Versterking is nodig om de huidige taken en werkzaamheden goed en kwalitatief uit te kunnen blijven voeren. Hiervoor is in de Perspectiefnota 2023 budgetruimte gevraagd van € 2,375 miljoen. Oorspronkelijk was het primaire bedrag € 1 miljoen hoger, namelijk € 3,375 miljoen. Toegezegd is om in deze programmabegroting toe te lichten tot welke investeringskeuze is gekomen. En tevens inzichtelijk maken wat mogelijke effecten/risico's zijn waar niet of onvoldoende capaciteit ingezet kan worden.

Toelichting op de inzet van de middelen

Door het managementteam is de inrichting en invulling van de versterking van de organisatie voortvarend opgepakt. Voor het zomerreces zijn keuzes gemaakt in het oorspronkelijk overzicht van benodigde functies ter versterking van de organisatie. Hierbij is scherp gekeken naar wat de organisatie in breedte op korte termijn nodig heeft. Bij alle afdelingen van de organisatie is versterking nu nodig. Daarbij is onder meer als prioriteit gesteld om kwetsbare posities, bijvoorbeeld functies waar maar één persoon op zit, te versterken. Voorbeelden zijn informatieveiligheid, informatie architectuur en ondernemerscontact. Ook is voorrang gegeven aan functies die van groot belang zijn om substantiële risico's te voorkomen. Denk aan de business controller in het fysiek domein, de strategisch adviseur OOV en de consultants Jeugd. Ook is door het management besloten om bij bepaalde functies waar meerdere fte's zijn gevraagd, deze nu (nog) niet volledig in te vullen. Zo is op de functies beleidsmedewerker inkoop en financieel adviseur niet de volledige aanvraag gehonoreerd van twee fte's, maar voor elke functie één. Ook voor de functioneel beheerders en technisch uitvoerders is besloten 2 fte's in te vullen in plaats van de gevraagde 3 fte's. Ondanks de afschaling in het aantal fte's kunnen we alsnog de gewenste eerste stappen zetten op de werkerreinen zoals financieel advies, gemeentewerken en functioneel beheer.

Toelichting op effecten en risico's

Tot slot is besloten om bepaalde gevraagde functies nu (nog) niet in te vullen. Het gaat om de medewerker online communicatie, de beleidsmedewerker facilitair en de beleidsmedewerker cultureel erfgoed. Betreffende taken worden dus niet of in beperkte zin opgepakt. De afweging daarbij is dat hier het minste afbreukrisico wordt verwacht. Wel monitoren we hoe dit in de praktijk gaat verlopen.

Samengevat

Gesteld kan worden, dat we met het bedrag van € 2,375 miljoen een groot deel van de gevraagde functies kunnen invullen om zodoende de organisatie in de basis te versterken. In de zomerperiode zijn we gestart om de juiste en competente medewerkers te werven en aan te stellen. Dit doen we, mede gelet op de krappe arbeidsmarkt, met een gerichte wervingscampagne en recruiters. De eerste functies zijn vervuld en deze mensen zijn inmiddels begonnen bij onze ambtelijke organisatie. Het doel is om voor het eind van dit jaar alle functies waarvoor we extra middelen hebben gekregen zoveel als mogelijk ingevuld te hebben.

Informatieveiligheid

Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten.

Gemeenten hebben een belangrijke rol als het gaat om de omgang met privacygevoelige informatie. Onze organisatie wil een betrouwbare partner zijn die vertrouwelijk omgaat met gegevens en de privacy van haar inwoners en ondernemers respecteert. Wij gebruiken hiervoor veilige, betrouwbare toepassingen en zorgen voor iBewust gedrag.

Niettemin nemen de dreigingen in het digitale domein toe, met mogelijk verstrekende gevolgen voor de samenleving. Naast informatiebeveiliging – de basis op orde – krijgen we als gemeente ook te maken met hacks, cybercrime, desinformatie en online aangejaagde verstoringen van de openbare orde.

Het is van groot belang dat informatieveiligheid ook op de bestuurlijke agenda staat.

Gemeentebestuurders dragen zorg voor de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening, bedrijfsvoering en informatiebeveiliging. De gemeente moet dus weerbaar zijn en haar “basis op orde” hebben. Bestuurders worden geconfronteerd met incidenten in de openbare ruimte die voortvloeien uit digitale ontwrichting. Verantwoordelijkheid voor het handhaven van de openbare orde en veiligheid betreft ook het digitale domein. Dit geldt tevens voor de bestrijding van digitale criminaliteit, een groeiende zorg binnen het veiligheidsbeleid.

De VNG heeft de doelen uit de Agenda Digitale Veiligheid herijkt en omgezet naar een praktisch programmaplan 2022-2026. In dit programmaplan staat duidelijk beschreven welke activiteiten de VNG, IBD, ENSIA en de verschillende stakeholders ontplooiën om de digitale veiligheid binnen gemeenten te verhogen. De actielijnen zijn:

1. Eigen huis op orde
2. Voorbereiding op digitale ontwrichting, incidenten en crisis
3. Versterken weerbaarheid inwoners en ondernemers
4. Leiderschap: bestuurlijk gesprek en professionalisering
5. Europa en digitale veiligheid

Wij volgen deze activiteiten uit het programmaplan Digitale Veiligheid. In 2023 ligt de focus vooral op de voorbereiding op digitale ontwrichting. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met SSC ONS en de partners. En zeker als een cyberaanval onze inwoners en bedrijven raakt vindt samenwerking plaats met Openbare Orde en Veiligheid en de Veiligheidsregio.

Naast aandacht voor het programma Digitale Veiligheid is er in 2023 opnieuw volop aandacht voor bewustwording en training van de medewerkers van onze gemeente om iBewust gedrag van medewerkers, managers en bestuurders te vergroten.

Privacy

We zien toe op een juist en correct gebruik van de persoonsgegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) om de privacy van onze inwoners te beschermen. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de Privacybeheerder ondersteunen en controleren de organisatie daarbij. Het verwerkingenregister wordt periodiek geactualiseerd en besproken met de proceseigenaren. Het onderdeel privacy nemen we mee in de jaarlijkse kwaliteitscyclus op het gebied van informatiebeveiliging.

Wet Open Overheid (WOO)

Komend jaar zullen we aansluiten op het landelijke Platform Open Overheid als dat beschikbaar is voor het openbaar maken van de wettelijk verplichte informatie. We zullen hier de informatie uit de wettelijk verplichte categorieën openbaar maken. Welke categorieën dat zijn, staat nu nog niet vast.

Financiën

Het uitgangspunt is realistisch begroten en we blijven werken aan een duurzaam sluitende begroting. We steken energie in het beter monitoren van budgetten en de voorspelbaarheid in o.a. de bestuursrapportages en jaarrekening.

In samenspraak met de raad (commissies) en het college vindt actualisatie plaats van (financieel) gerelateerde nota's en verordeningen. Hierbij worden ook mogelijke wensen of verdere verbetering van de planning & control cyclus of producten meegenomen. Het digitaal toegankelijk maken van P&C producten is vanwege een tekort aan capaciteit blijven liggen maar willen we wel oppakken.

Beleidsinventarisatie

In het najaar van 2022 is een beleidsinventarisatie uitgevoerd. Alle geldende beleidsdocumenten zijn getoetst op actualiteit, wettelijke verplichting en gepland nieuw beleid. We zien weinig beleid waarvan de termijn is afgelopen en waarvoor geen nieuw beleid is gepland. Wel zijn er veel beleidsdocumenten actueel die niet per definitie wettelijk verplicht zijn. Deze bestuursperiode gaan we, samen met de gemeenteraad, onderzoeken of al deze documenten nog nodig zijn of dat we beleid kunnen integreren. Dit gebeurt momenteel ook al veel in relatie tot bijvoorbeeld de Omgevingsvisie 2.0. De uitkomsten van de strategische koersbepaling 'Wat voor gemeente/gemeenschap wil Kampen zijn?' zullen ook bijdragen aan een betere samenhang tussen nieuw beleid op de verschillende domeinen.

Administratieve Organisatie en Interne Controle

De gemeente Kampen wil haar interne controle verder door ontwikkelen waarbij de focus niet meer ligt op het jaarlijks uitvoeren van rechtmatigheidscontroles, deelwaarnemingen en interne controles ten behoeve van de accountant maar waarbij de interne controle primair is gericht op het onderkennen en toetsen van de risico's en beheersingsmaatregelen in de processen en het jaarlijks toetsen van deze beheersingsmaatregelen die waarborgen dat de procesrisico's zijn afgedekt. De interne controles doen we vooral voor ons zelf. Enerzijds om te borgen dat de processen in control zijn, maar ook om van de uitkomsten van de interne controles te leren en de interne beheersing in de processen te verbeteren.

De daadwerkelijke invoering van de geplande wetwijziging over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten vraagt ook om deze doorontwikkeling van de interne controle functie. Door deze wijziging zal het college met ingang van het verslagjaar 2023 in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Het college zal deze rechtmatigheidsverklaring niet "blind" en "ongefundeerd" afgeven. De ambtelijke organisatie zal het college hier maximaal in moeten ondersteunen. De uitkomsten van de uitgevoerde verbijzonderde controles (zoals opgenomen in het "Intern controleplan 2022-2023") vormen voor het college de basis om hun oordeel over de financiële rechtmatigheid te baseren. Verbijzonderde interne controle is het buiten de afdeling (onafhankelijk) vaststellen of de interne controle maatregelen (controles 'in de lijn') zijn uitgevoerd, hebben gewerkt en zijn vastgelegd. Met behulp van de verbijzonderde interne controle wordt op een onafhankelijke wijze de naleving van interne controlemaatregelen door de afdelingen getoetst. Controlebevindingen worden vastgelegd in controlememoranda en afgestemd met de betrokkenen en proceseigenaren. Vervolgens worden verbeterplannen opgesteld en wordt de voortgang daarvan gemonitord.

Onderzoeksprogramma

Het jaarlijkse onderzoeksprogramma bestaat uit: peilingen onder het burgerpanel van de gemeente Kampen, een aantal landelijke benchmarks/monitors en onderzoeken uitgevoerd in het kader van art. 213a Gemeentewet (doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken). In de bestuursrapportage wordt gerapporteerd over de uitkomsten en follow-up van de aanbevelingen van de uitgevoerde onderzoeken uit het onderzoeksprogramma. In deze rapportage is ook de follow-up naar aanleiding van aanbevelingen uit uitgevoerde onderzoeken door de rekenkamercommissie meegenomen.

Het concept onderzoeksprogramma 2023 omvat onderstaande uit te voeren onderzoeken:

Gepland onderzoek 2023	
Monitors	Economisch inzicht Kampen
	Schouw openbare ruimte
	Veiligheidsmonitor
Burgeronderzoeken	Nog in te vullen.
Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken	Cliëntervaringsonderzoeken Sociaal domein
	Dienstverlening

De komende periode wordt het onderzoeksprogramma verder ingevuld. Daarbij wordt ook afstemming gezocht met de rekenkamercommissie. Eind 2022 zal het definitieve onderzoeksprogramma 2023 door het college vastgesteld worden.

Door de uitvoering van de onderzoeken uit het onderzoeksprogramma worden de volgende doelen beoogd:

- doelmatiger en doeltreffender werken (de wettelijke plicht van periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid versterkt de mogelijkheid om systematischer onderzoek in te zetten voor de besturing van de organisatie);
- de transparantie van gemeentelijk handelen richting zowel de raad als de inwoners vergroten;
- de publieke verantwoording vergroten (de onderzoeken beschouwd als instrument om het lerend vermogen van het bestuur en de organisatie en het werken aan continue verbetering te versterken).

Inkoop & aanbesteding

De aanbevelingen en actiepunten uit het VIC ten aanzien van rechtmatig inkopen zijn uitgewerkt in een projectplan met een doorlooptijd tot eind 2023. Doelstellingen hierbij zijn de inkoopfunctie anders te positioneren binnen de organisatie en de decentrale inkoop met minder inkopers en vakspecialisten uit te voeren om de inkoopfunctie verder te professionaliseren.

Tevens richten wij ons op het verbeteren van de doelmatigheid en rechtmatigheid van inkopen door alle inkoop- en aanbestedingsprocessen uniform in te richten en processen en rollen vast te leggen. Tot slot willen wij deze processen automatiseren, vastleggen van lopende contracten en aanbestedingstrajecten en koppelingen met financiële traject.

Optimalisatie werkprocessen

Door het continue leren en verbeteren werken we toe naar optimale processen, ter bevordering van onze dienstverlening. Dit is geen statisch einddoel want het blijft nodig om ons telkens aan te passen aan veranderende omstandigheden. In de afgelopen 2 jaren zijn al diverse voorbeelden genoemd van processen die zijn geoptimaliseerd. We zijn tot conclusie gekomen dat het lastig is om bijbehorende financiële resultaten direct aan een proces te koppelen. Daarom kiezen we er voor om de taakstelling (2023 aanvullend € 100.000) van procesoptimalisaties via de loonsom te verdelen.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Samenvatting

Het uitgangspunt voor deelname is dat de verbonden partij een bijdrage levert aan de gemeentelijke doelstelling en het openbaar belang. De verbonden partijen van de gemeente Kampen zijn werkzaam in de energiesector (nutsbedrijven), bancaire sector, afvalverwerking of vermogensbeheer. Een nieuwe ontwikkeling vindt plaats op het gebied van grondexploitaties die in een samenwerkingsverband met marktpartijen worden uitgevoerd. Samenwerking met andere gemeenten wordt vormgegeven in gemeenschappelijke regelingen met als doelstelling het behalen van efficiency-financieel- of economisch voordeel.

De beschikbare informatie per verbonden partij is voor de begroting 2023 voor zover mogelijk geactualiseerd. De financiële gegevens zijn conform de laatst bekende jaarcijfers opgenomen. Voor 2023 verwachten we geen mutaties in het aantal verbonden partijen.

Inleiding

Algemeen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen. Onder verbonden partijen vallen:

(participaties in) deelnemingen; gemeenschappelijke regelingen of stichtingen en verenigingen.

In het geval er formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar er wel sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht) én een bestuurlijk belang, dan kan deze organisatie gezien het maatschappelijk of algemeen belang opgenomen worden in deze paragraaf. Voor deze organisaties zal een aparte categorie 'organisaties met een bestuurlijk en een maatschappelijk of algemeen belang' worden opgenomen.

Rechtsvorm	Programma	Risico
Besloten Vennootschap		
Publiek Belang Elektriciteitsproductie	Algemene dekkingsmiddelen	●
Claim Staat Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen	●
Coöperatie		
Port of Zwolle	Economie	●
Gastvrije Randmeren	Economie	●
Gemeenschappelijk regeling		
GGD IJsselland	Volksgezondheid en milieu	●
Veiligheidsregio IJsselland	Veiligheid	●
Regionale Sociale Recherche	Sociaal domein	●
Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten	Sociaal Domein	●
Archeologie Kampen - Zwolle	Sport, cultuur en recreatie	●
ONS (Shared Service Centrum Bedrijfsvoering)	Overhead	●
Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd	Sociaal domein	●
Omgevingsdienst IJsselland	Volksgezondheid en milieu	●

Naamloze Vennootschap

Kampereiland Vastgoed N.V.	Algemene dekkingsmiddelen	●
Kampereiland N.V.	Algemene dekkingsmiddelen	●
Enexis Holding	Algemene dekkingsmiddelen	●
Vitens	Algemene dekkingsmiddelen	●
Wadinko	Algemene dekkingsmiddelen	●
NV ROVA	Algemene dekkingsmiddelen	●
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Algemene dekkingsmiddelen	●

Overige vennootschappen

Vof Reeve Kampen	Volkshuisvesting	●
------------------	------------------	---

Stichting

Stichting Stadtoezicht Kampen	Veiligheid	●
-------------------------------	------------	---

Deelname in vennootschappen

Kampereiland Vastgoed N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
In de statuten is het doel van Kampereiland Vastgoed N.V. vastgelegd, te weten:			
1. De van de gemeente Kampen in eigendom verkregen onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstallen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, te beleggen in de zin van artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 met toepassing van het beginsel van risicospreiding teneinde de aandeelhouders in de opbrengst van de beleggingen te doen delen, alsmede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.			
2. De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:			
<ul style="list-style-type: none">de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan;al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.			
Deelnemende partijen	Geen		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Kampereiland Vastgoed NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een raad van commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Eelerwoude BV. Het toezicht op het bestuur van de Vastgoed NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	45		
Aandelen Kampen	45		
Aandelen kapitaal	€ 45.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€ 856.199		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 103.668	€ 103.371	
Vreemd vermogen	€ 167	€ 255	
Resultaat			€ 1.489
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
De gemeente Kampen is volledig eigenaar van Kampereiland Vastgoed NV. Uit hoofde daarvan ontvangt de gemeente jaarlijks een dividenduitkering. Belangrijkste risico is wijziging in de Pachtwetgeving, waardoor de exploitatie negatief wordt beïnvloed. Een tegenvallende exploitatie kan leiden tot een lagere dividenduitkering. Deze pachtprizen zijn uiteindelijk sterk afhankelijk van de wereldmarktprijzen voor melk en grondstoffen en van de uitwerking van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Daarnaast zijn de waterschapslasten een grote post op de begroting van de NV. Deze worden van overheidswege vastgesteld. De waterschapslasten zijn de laatste jaren relatief stabiel. Dit kan eveneens invloed hebben op de dividenduitkering. De kosten voor wat betreft het onderhoud (inclusief groenbeheer) laten de afgelopen jaren een stijging zien. De komende jaren kunnen deze kosten mogelijk verder stijgen, wat van invloed kan zijn op de dividenduitkering.			
Ontwikkelingen			

Markontwikkeling melkveehouderij

Er komt veel op het landelijk gebied af. Het landelijk gebied is in transitie naar een vitaal gebied. De landbouw moet verduurzamen. Ook op het gebied van klimaat, energietransitie en rondom natuur en waterbeheer ligt er een aanzienlijke opgave om verbeteringen door te voeren.

Stikstofproblematiek

De opgave voor de stikstofreductiedoelen voor de landbouw is groot. De agrarisch ondernemers zullen versneld de transitie naar kringlooplandbouw (een manier van produceren en ondernemen die meer in evenwicht is met de natuur) door moeten maken.

De Provincie Overijssel houdt vooralsnog vast aan haar aanpak om de uitstoot van stikstof te beperken. Voor onder meer de gemeente Kampen is er een gebiedstafel opgericht die werkt aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van stikstofruimte, maatregelen die snel uitgevoerd kunnen worden en het opstellen van een gebiedsagenda. Natuur- en stikstofopgaven worden in beeld gebracht en er wordt een maatregelenpakket opgesteld om de opgaven te realiseren.

Pachtbeleid

Een landelijke ontwikkeling is dat veel grondeigenaren duurzaamheidseisen opnemen in het pachtcontract. Het pachtrecht en met name de grondkamers welke als taak hebben de overeenkomst te toetsen op onredelijk bezwarende bepalingen zijn hier nog niet op ingesteld. Het is de verwachting dat de Rijksoverheid in het kader van de herziening van het pachtstelsel hiertoe mee mogelijkheden zal scheppen. Het kabinet is aan zet om de pachtprijsherziening vorm te geven.

Pachtprijsbesluit

In juni 2022 is het nieuwe Pachtprijsbesluit vastgesteld, met als gevolg dat de pachtprizen in het Noordelijk Weidegebied waar Kampereiland onder valt, met 1% dalen. Deze daling heeft effect op het resultaat van de NV waardoor er naar verwachting in de komende jaren een lagere dividenduitkering te verwachten is. De verlaging van het dividend voor 2023 wordt geraamd op ca. € 91000-.

Beleidsvisie De Stadserven.

In 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de beleidsvisie. Hierin worden de lange termijn-ontwikkelingen in beeld gebracht die belangrijk zijn voor het Kampereiland en worden er kernpunten geformuleerd die de Stadserven vanuit haar verantwoordelijkheid als verpachter zal voeren om haar doelstellingen duurzaam te kunnen blijven realiseren. Er wordt door de directie gewerkt aan een implementatieplan van de beleidsvisie.

Vof Reeve Kampen

Burg Berghuisplein Overige vennootschappen 1,8261 DD Kampen

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Realiseren van een nieuw dorp aan het Reevediep en het Drontermeer. BPD en de Gemeente handelen ter uitvoering van de "Samenwerkingsovereenkomst Reeve", ten behoeve van een gezamenlijke grondexploitatie in een VOF" d.d. 8 maart 2018, die ten doel heeft om voor rekening en risico van een vennootschap onder firma een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. Partijen hebben met deze overeenkomst tot doel om binnen de kaders van de Grondexploitatie voor fase 1 van het Plangebied voor gezamenlijke rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren met betrekking tot in totaal 600 woningen en de N50 congreslocatie, middels onderlinge samenwerking in de vorm van een vennootschap onder firma.

Deelnemende partijen

BPD Ontwikkeling B.V. en de gemeente Kampen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Wethouder grondzaken, plaatsvervanger Wethouder financiën zijn vennoten namens de gemeente in de Vof Reeve-Kampen. In het vennotenoverleg worden de besluiten genomen die zijn voorbereid door de projectgroep en goedgekeurd door het DT, van de vof. Voorafgaand aan het vennotenoverleg heeft het college de vertegenwoordigende vennoot gemachtigd tot het nemen van de besluiten in het vennotenoverleg, middels een collegebesluit.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	n.v.t.
Aandelen Kampen	n.v.t.
Aandelen kapitaal	€ 50.000 vennootschapskapitaal/50%
Leningen / garantiestellingen	€ 10.475.701
Jaarlijks dividend	N.v.t.

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 62	-€ 87	
Vreemd vermogen	€ 7.203	€ 21.487	
Resultaat			-€ 149

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De VOF Reeve - Kampen heeft tot doel om voor rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. De gebiedsontwikkeling betreft de eerste fase, van 600 woningen en de ontwikkeling van de N50 congreslocatie en de omliggende boerderijen. De gebiedsontwikkeling is een bijzonder waterrijk woonmilieu voor de regio Zwolle. Het betreft verschillende woonmilieus die op verschillende manieren de verbinding met het water aangaan (clusterwoningen op de klimaatdijk, woningen aan het water (boot direct achter de kavel) en het wonen in de dorpskern op en aan de dijk. Het financieel risico is voor nu het aanbestedingsrisico voor de aanleg van de grote infrastructurele werken (sluis en de beweegbare bruggen) en het afname tempo van de bouw kavels. Het laatste risico wordt als beperkt ingeschat, door de grote druk op de woningmarkt en de grote geregistreerde belangstelling.

Vertraging is opgetreden bij de ontwikkeling van de projectmatige woningen. De redenen hiervoor zijn, stijgende bouwkosten, personele krapte bij o.a. aannemers met als gevolg een langere ontwikkeltijd.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling van het dorp Reeve

De eerste bewoners hebben zich in het dorp Reeve gevestigd. Particuliere kavels en projectgebonden woningen op het 1e Eiland zijn verkocht en nieuwe woningen voor het zuidelijk deel van de Dorpskern (55 stuks) en de Klimaatdijk (28 woningen) staan in de planning voor de verkoop. Het stedenbouwkundig plan voor de vervolgfases wordt in 2022 afgerond en beeldkwaliteitsplannen voor deelgebieden worden ter vaststelling aan de raad voorgelegd. In het kader van de Versnelling Woningbouw wordt het groot grondwerk voor de volgende fasen (de werkvelden 3, 4, 5 en 12) in een bestek op de markt gezet, zodat kan worden geanticipeerd op de vraag naar woningen. De aanbesteding van de sluis en bruggen is afgerond en gegund aan Strukton. Er wordt gewerkt met een bouwteam, waarin aannemer en opdrachtgever (VOF Reeve en gemeente Kampen) nauw samenwerken.

Vof Reeve-Kampen

De VOF Reeve voert de volledige financiële administratie voor het project Reeve I. Het is de verwachting dat dit jaar de laatste tranche gronden door de gemeente wordt geleverd aan de VOF Reeve.

Kampereiland N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
In de statuten is het doel van Kampereiland N.V. vastgelegd, te weten:			
1. De vennootschap heeft ten doel de onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstallen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, welke in eigendom toebehoren aan de te Kampen gevestigde naamloze vennootschap: Kampereiland Vastgoed N.V., ingeschreven in het handelsregister onder nummer 05086997, als ongedeeld erfgoed te behouden en te bewaren, zodanig dat een redelijk rendement wordt verkregen op de bezittingen van de vennootschap, zorg wordt gedragen voor natuur en landschap en het pachtbeleid Kampereiland wordt gevoerd, en voorts het verkrijgen, vervreemden, beheren en exploiteren van andere onroerende zaken die in hoofdzaak een landschappelijke of recreatieve functie hebben.			
2. De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:			
<ul style="list-style-type: none"> • uitvoering te geven aan de kaderstellende beleidsregels zoals deze thans door de gemeenteraad van de gemeente Kampen zijn vastgesteld dan wel zoals deze beleidsregels te eniger tijd zullen luiden; • de bedrijfsstructuur van de pachtbedrijven op Kampereiland en omstreken te verbeteren middels schaalvergroting en verbreding van de inkomstenbronnen van deze bedrijven; • activiteiten te ontplooiën of te stimuleren op het gebied van landbouw, natuur, landschap, recreatie en alle overige ontwikkeling met betrekking tot de in het eerste lid van dit artikel genoemde onroerende zaken; • de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan; • al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. 			
Deelnemende partijen	Geen		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Kampereiland NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een raad van commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Eelerwoude BV. Het toezicht op het bestuur van de Kampereiland NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	46		
Aandelen Kampen	46		
Aandelen kapitaal	€ 46.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	-€ 112	-€ 54	
Vreemd vermogen	€ 483	€ 1.236	
Resultaat			-€ 100
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Jaarlijks wordt binnen de NV een begroting vastgesteld dat het kader vormt voor de uitvoering van de activiteiten die vallen buiten het traditionele beheer (te denken valt daarbij aan natuurbeheer, waterveiligheid en structuurverbetering). Uitvoering van de activiteiten binnen Kampereiland NV leiden tot een verliesgevende exploitatie. De gemeente Kampen dekt deze verliezen jaarlijks af door middel van een kapitaalstorting die afkomstig is uit het ontvangen dividend vanuit Kampereiland Vastgoed NV.			

Ontwikkelingen

Beleidsvisie De Stadserven

Om de verbetering van de agrarische structuur op Kampereiland te stimuleren, moet de grondmobiliteit op gang worden gebracht worden. De melkveehouders met perspectief die willen groeien/verbreden dienen daarvoor de ruimte te krijgen. Ook de melkveehouders die willen stoppen, dienen daarbij ondersteund te worden. De Stadserven zal daarbij een actieve rol spelen. Dit is in de beleidsvisie beschreven. De directie is in samenspraak met de pachters een bezig de implementatie van de beleidsvisie verder vorm te geven. Zo lang de implementatie van de beleidsvisie nog niet afgerond is, wordt aan de slag gegaan met zaken die al wel uitgevoerd kunnen worden. Zo wordt gestart ruilverkaveling gefaciliteerd. De uitvoering van het voorgestelde beleid gaat gepaard met kosten. De jaarlijkse bijdrage van de gemeente in het kader van de beleidsvisie, bedraagt € 230.000,- per jaar.

Enexis Holding 's-Hertogenbosch Naamloze Vennootschap

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De vennootschap heeft ten doel:

- het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie;
- het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.
- De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met distributie en transport van energie.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	149.682.196
Aandelen Kampen	42.621
Aandelen kapitaal	€ 149.682.196
Leningen / garantiestellingen	€ 142.372
Jaarlijks dividend	€ 20.000

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 4.241.000	€ 4.231.000	
Vreemd vermogen	€ 5.154.000	€ 5.234.000	
Resultaat			€ 89.000

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het netwerkbedrijf (NWB). Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2.:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Voor Kampen betekent dit een risico van € 42.621.

Ontwikkelingen

Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis Holding verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Kampen hierin bedraagt € 142.372. Deze lening is op 30 november 2020 verstrekt. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.

Publiek Belang 's-Hertogenbosch Besloten Vennootschap Elektriciteitsproductie

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ (Electriciteits Productiemaatschappij Zuid Nederland) alsnog geleverd aan RWE.

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicles), vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.

Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	149.682.196		
Aandelen Kampen	100		
Aandelen kapitaal	€ 1.496.822		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 1.569	€ 1.532	
Vreemd vermogen	€ 20	€ 7	
Resultaat			-€ 37

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.821,96), art 2.:81 BW.

Ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Claim Staat Vennootschap 's-Hertogenbosch Besloten Vennootschap

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

1. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON (procedure beëindigd na uitspraak Hoge Raad 26 juni 2015);
2. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland) (In 2020 is een tweede en finale compromis bereikt rondom deze procedure en heeft een afwikkeling met de aandeelhouders plaatsgevonden);
3. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	2.000.000
Aandelen Kampen	864
Aandelen kapitaal	€ 20.000
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 393	€ 312	
Vreemd vermogen	€ 27	€ 23	
Resultaat			-€ 43

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW). Voor Kampen betekent dit een risico van € 8,64.

Ontwikkelingen

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.

Vitens Utrecht Naamloze Vennootschap

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Vitens is ontstaan uit de fusie van Waterleiding Maatschappij Overijssel NV met NV Waterbedrijf Gelderland en NV Nuon Water. De deelneming van de gemeente is gelegen in het behartigen als aandeelhouder van het publieke belang van een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de distributie van drinkwater.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	5.777.247
Aandelen Kampen	50.961
Aandelen kapitaal	€ 5.777.247
Leningen / garantiestellingen	0
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 559.200	€ 600.300	
Vreemd vermogen	€ 1.340.100	€ 1.387.800	
Resultaat			€ 41.300

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Voor Vitens geldt grotendeels een vergelijkbaar verhaal als voor Essent. Voor de gemeente Kampen bestaat, net als bij deelname in de andere vennootschappen, formeel het risico van het verliezen van het geïnvesteerde kapitaal. Dit risico wordt overigens als verwaarloosbaar gekwantificeerd. Daarnaast is het belangrijkste risico op dit moment lagere dividenduitkeringen.

Ontwikkelingen

N.v.t.

Wadinko Zwolle Naamloze Vennootschap

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Wadinko NV is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko heeft een dertigtal participaties in Kampen en in de wijde regio.

De rol van Wadinko is:

- evalueren van ca 100 proposities per jaar (op ondernemerschap, financiële positie en perspectief duurzaamheid);
- participeren in 36 ondernemingen (in situaties van opvolging, snelle groei of incidentele problemen);
- stimuleren groei bij bestaande participaties;
- klankbord voor directies en
- verkopen van participaties in een nieuwe aandeelhouder tegen een faire prijs.

Deelnemende partijen Provincie Overijssel, 20 Overijsselse gemeenten waaronder Kampen, twee Drentse gemeenten en twee Flevolandse gemeenten.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft aandelen.

De wethouder economie vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	2389
Aandelen Kampen	40
Aandelen kapitaal	€ 238.900
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€ 20.000

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 65.496	€ 74.147	
Vreemd vermogen	€ 5.454	€ 6.923	
Resultaat			€ 8.651

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Gelet op het financiële belang (€ 20.000) dat de gemeente heeft in combinatie met de zeggenschap (1,67%) is het risico van deze deelname verwaarloosbaar.

Ontwikkelingen

De bedrijven waar Wadinko bij voorkeur in participeert, behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Omdat deze bedrijven veel aandacht besteden aan diverse vormen van innovatie hebben ze ontwikkelingsmogelijkheden en groeipotentie. Daarmee dragen ze in belangrijke mate bij aan de bevordering van de regionale economische structuur.

NV ROVA Zwolle Naamloze Vennootschap

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Voor de gemeente Kampen verzorgt ROVA de inzameling van glas en kca, de (diftar-)registratie van de inzameling van restafval, gft, pmd en oud papier, de vermarkting en transport van afval- en grondstoffen en het contract met Recycling Kampen waar de gemeentelijke milieustraat sinds 1 januari 2014 is ondergebracht.

Deelnemende partijen NV ROVA heeft 23 deelnemende gemeenten

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente heeft aandelen in ROVA. De wethouder Civiele Werken is de vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergaderingen en is gemandateerd om te stemmen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	11681 / 7023 geplaatste aandelen A
Aandelen Kampen	Aandelen A 322
Aandelen kapitaal	€ 1325209
Leningen / garantiestellingen	achtergesteld € 563.447
Jaarlijks dividend	€ 80.500

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 38.966	€ 40.320	
Vreemd vermogen	€ 53.383	€ 58.840	
Resultaat			€ 5.133

Risico's (maatschappelijk en financieel)

ROVA voert op basis van een dienstverleningsovereenkomst genoemde taken uit. Er wordt jaarlijks, genormeerd, dividend uitgekeerd van € 250/aandeel A. Als de winst hoger is, wordt het dividend hoger. Als de winst lager is dan genormeerd, zou de dividenduitkering lager kunnen zijn. Dat is al meer dan 10 jaar niet voorgekomen. De achtergestelde lening levert jaarlijks 8% rente op: € 45.076.

Ontwikkelingen

Aan nieuwe deelnemers worden geen aandelen A uitgegeven. Wijzigingen in de dienstverlening worden vastgelegd in de dvo door middel van een dvo-wijzigingsformulier. In 2021 zijn er ondergrondse textielcontainers verplaatst en is een glasbak ondergronds gebracht. Daarnaast worden er nu geen personen meer gedetacheerd bij Recycling Kampen.

NV Bank Nederlandse Gemeenten Den Haag**Naamloze Vennootschap****Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling**

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Deelnemende partijen De Staat, gemeenten, provincies en een waterschap.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Vertegenwoordiger Algemene Vergadering van Aandeelhouders: B. van den Belt.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	(geplaatste) 55.690.720
Aandelen Kampen	100.893
Aandelen kapitaal	(geplaatst) € 139.226.800
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€ 182.616

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 5.097.000	€ 5.062.000	
Vreemd vermogen	€ 155.262.000	€ 143.995.000	
Resultaat			€ 236.000

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Risico voor de gemeente Kampen is gering.

Ontwikkelingen

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

Port of Zwolle

-

Coöperatie**Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling**

Het havenbedrijf Port of Zwolle heeft als doel het versterken van het vestigingsklimaat voor het havenbedrijfsleven, de industrie en logistieke bedrijven. In de samenwerking binnen Port of Zwolle creëren we voor de havenregio voldoende kritische massa om interessant te zijn voor de mainports. Port of Zwolle zet onze havenregio op de kaart en richt zich op verbetering van de dienstverlening aan ondernemers

Deelnemende partijen Zwolle, Meppel en Kampen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente Kampen wordt in de algemene ledenvergadering vertegenwoordigd door wethouder A.B. Wonink

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	3
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 131	€ 183	
Vreemd vermogen	€ 253	€ 132	
Resultaat			€ 52

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het financiële risico is beperkt tot de ingebrachte gelden tot dan toe. Zodra besloten wordt om het toezicht en opleggen van de havengelden ook onder te brengen in Port of Zwolle neemt het risico toe. De gemeentelijke bijdrage bedraagt structureel € 75.000 per jaar.

Vanaf 2022 is PoZ verantwoordelijk voor de (digitale) inning van havengelden.

Ontwikkelingen

Eind 2015 werd er gestart met de oprichting van de entiteit en is de propositie vertaald in marketingcommunicatie instrumenten, onder andere de website. Port of Zwolle is in maart 2016 officieel ingeschreven als coöperatie. De 1e fase is uitvoering, marketing en acquisitie.

Het het imago van Port of Zwolle is zodanig goed dat het havenbedrijf gesprekspartner is van en namens zeer veel ondernemers. PoZ heeft een prominente plek in het internationale netwerk van havens, politiek en overheden op alle niveaus.

In 2021 is een nieuwe havenvisie en een bedrijfsplan afgerond. Het palet aan havendiensten is nu goed georganiseerd.

De havens en het havenbedrijf hebben deze regio goed door de coronacrisis geholpen.

Voor de direct betrokken gemeenten is PoZ een belangrijke uitvoerende en adviserende partner.

Deelname verbonden partijen

Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Coöperatie
---------------------	------------	------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De coöperatie Gastvrije Randmeren heeft tot doel:

1. het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren;
2. het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren;
3. het bewaren en bevorderen van het natuur-en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren;
4. het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren.

Deelnemende partijen

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De twee Waterschappen Vallei & Veluwe en Zuiderzeeland en Rijkswaterstaat Midden-Nederland zijn adviseur van de coöperatie.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Het dagelijks bestuur bestaat uit max. 5 leden (2 leden vanuit 10 gemeentes vml. GR, 1 lid van 6 gemeentes Gooi/Eemmeer en (op termijn) 2 leden vanuit watersportsector.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	44
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 13.274	€ 12.949	
Vreemd vermogen	€ 731	€ 710	
Resultaat			€ 153

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Gelet op het beperkte aandeel van de gemeente Kampen en het feit dat elke 4 jaar heroverweging van deelname aan de coöperatie plaatsvindt, zijn de risico's zowel bestuurlijk als financieel verwaarloosbaar. De Gastvrije Randmeren werkt met een defensief beleggingsprofiel.

Ontwikkelingen

Gastvrije Randmeren wil de recreatieve ontwikkeling van het gebied de komende jaren een krachtige impuls geven. Dit start met het op orde brengen van de recreatieve basisinfrastructuur en voorzieningen. Die vormen de basis voor een kwalitatief hoogwaardig, groot en gevarieerd recreatiegebied waarin het goed toeven is en waarin veilig en gezond kan worden gerecreëerd.

Wethouder A. Holtland is op 24 september 2020 bestuurslid van de Gastvrije Randmeren geworden. Tijdens de ledenvergadering op 30 september 2021 is er een statutenwijziging voorgesteld. Daarbij zal een voorstel uitgewerkt worden omtrent bestuurssamenstelling en verwerkt worden dat de Gastvrije Randmeren werkt met beleggingen. Op 31 maart 2022 heeft de statutenwijziging plaats gevonden.

Tijdens de ledenvergadering op 29 september 2022 zal er decharge worden verleend aan de huidige bestuursleden, waaronder voormalig wethouder Holtland. Half september 2022 zal er een voorstel komen voor een nieuw bestuur.

GGD IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling		
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling				
Het bewaken, beschermen en bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners. Herstel en versteviging van de publieke gezondheid, verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag en het realiseren van een robuuste crisisorganisatie. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners.				
GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland. GGD IJsselland voert de taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen, zoals Jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidsbeleid gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen.				
Deelnemende partijen	Gemeenten Zwolle, Deventer, Steenwijkerland, Kampen, Zwartewaterland, Hardenberg, Ommen, Raalte, Dalfsen, Olst-Wijhe en Staphorst			
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging				
In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD IJsselland. Elke gemeente heeft 1 stem.				
De gemeente Kampen heeft zeggenschap over de gemeenschappelijke regeling doordat een wethouder van de gemeente Kampen een plaats inneemt in het Algemeen Bestuur van de GGD.				
Financieel belang				
Totaal aantal aandelen	11			
Aandelen Kampen	1			
Aandelen kapitaal	€ 25.248			
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.			
Jaarlijks dividend	€			
Financiële positie				
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021	
Eigen vermogen	€ 2.916	€ 2.546		
Vreemd vermogen	€ 17.477	€ 18.302		
Resultaat			-€ 368	
Risico's (maatschappelijk en financieel)				
Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie.				
Additionele producten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele additionele taken (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor additionele producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Als de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten - naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. GGD IJsselland heeft een risicooverzicht gemaakt met beheersmaatregelen (bij urgente risico's), waardoor de GGD in control is. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de gemeente Kampen klein.				
Uitbraak infectieziekte en krapte arbeidsmarkt				
Infectieziektebestrijding heeft een personele formatie die voldoende is voor de dagelijkse taken. Bij een eventuele grote uitbraak van een infectieziekte is een sterk verhoogde personele inzet noodzakelijk. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt zijn bepaalde functies moeilijk aan te vullen. Dat brengt (onvoorziene) kosten met zich mee. Tevens heeft dit invloed op de dagelijkse taken van de GGD.				
Ontwikkelingen				
Agenda Publieke Gezondheid 2023-2026				
Vanaf 2018 voert GGD IJsselland samen met gemeente het programma 'Beweging vanuit eigen regie' uit. Dit programma komt voort uit de bestuurlijke agenda 'Beweging vanuit eigen regie' van de 11 gemeenten. In vijf programmalijnen wordt gewerkt aan het versterken van preventie, publieke gezondheid en eigen regie van inwoners vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Dit gebeurde naast alle andere inspanningen die de GGD levert op het terrein van publieke gezondheid.				
De opbrengst laat zien dat we op de goede weg zijn. Op voorhand was duidelijk dat de doelen uit de agenda niet in vier jaar bereikt kunnen worden. In de huidige bestuursperiode willen we daarom voortbouwen op de ingeslagen weg. Het nieuwe bestuur zal voor de komende jaren haar eigen koers bepalen en gaat daar in het najaar van 2022 mee aan de slag. Aan de hand van deze koers wordt het uitvoerende programma verder ingericht.				
Ontwikkelingen				
GGD IJsselland heeft afgelopen jaren laten zien dat zij financieel in control is. GGD IJsselland voert als gemeenschappelijke regeling in overleg met haar algemeen bestuur een strak financieel beleid en vaart financieel 'scherp aan de wind', waarbij autonome ontwikkelingen met financiële impact dus ook direct leiden tot een vraag naar extra financiële middelen. Onderdeel van het strakke financiële beleid is dat eerst kritisch is gekeken welke ontwikkelingen binnen de bestaande begroting kunnen worden opgevangen.				
De coronacrisis heeft het belang van publieke gezondheid meer dan ooit aangetoond. Met alle 25 GGD-en en hun besturen is landelijk aandacht gevraagd voor de noodzakelijke financiële investering in de basis van de GGD-en. Het gaat daarbij om versteviging van onder andere de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, gezondheidsbevordering en informatiemanagement. De komende tijd zal blijken wat de uitkomst is van die lobby en of het kabinet hiervoor geld beschikbaar stelt. Wanneer er komende jaren extra middelen uit het Rijk komen, worden deze zo veel mogelijk ingezet als compensatie voor de verhoging van de inwonersbijdrage.				

Veiligheidsregio IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De Veiligheidsregio behartigt de belangen van deelnemende gemeenten op het gebied van risicobeheersing, grootschalige brandweerbijstand, bevolkingszorg, geneeskundige hulpverlening en beheersing en bestrijding van rampen en crises. Daartoe behoort in het bijzonder ook een doelmatige en slagvaardige hulpverlening en samenwerking als één organisatie bij rampen en crises mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.			
Deelnemende partijen	Gemeente Kampen, Zwolle, Deventer, Staphorst, Olst-Wijhe, Ommen, Hardenberg, Zwartewaterland, Steenwijkerland, Dalfsen, Raalte		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Gemeente Kampen heeft zeggenschap over de VR, doordat de burgemeester van Kampen een plaats inneemt in het Dagelijks,- en Algemeen Bestuur van de VR. Stemverhouding: 1/11e			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	11		
Aandelen Kampen	1		
Aandelen kapitaal	8,54%		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 7.324	€ 5.887	
Vreemd vermogen	€ 32.545	€ 34.692	
Resultaat			€ 3.071
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid en complexiteit Europese aanbestedingen.			
Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. Uit de rapportage van risicomangement blijkt dat, op basis van een zekerheidspercentage van 90%, het weerstandsvermogen 1,18 miljoen euro zou moeten bedragen. De benodigde weerstandscapaciteit ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren.			
Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2021 een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden.			
Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve afspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's.			
De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort, zie bovenstaand percentage.			
De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectiverde methodiek, te weten het gemeentefonds.			
Ontwikkelingen			
Nieuw voor oud			
Financieel uitgangspunt is dat we voor nieuw beleid geen extra middelen vragen. Hier hanteren wij het principe 'nieuw voor oud'. Een aantal ontwikkelingen leidt echter mogelijk tot kosten die niet uit de begroting gefinancierd kunnen worden. Mocht dit het geval zijn, dan zullen keuzes hierover aan het bestuur worden voorgelegd.			
Taakstellingen			
Veiligheidsregio IJsselland heeft nog een resterend bedrag van € 65.000 (van in totaal € 1.100.000) aan structurele taakstellingen (bestuurlijke afspraak 2014) te verwerken in de begroting. Dit vanwege een nog oplopend btw-nadeel op de vervangingsinvesteringen. Dit restant is in 2024 structureel verwerkt in de begroting.			
Vorming nieuwe Meldkamer Oost Nederland			
De vorming staat gepland in het eerste kwartaal van 2023. De definitieve personeels- en bedrijfsvoeringsbegroting wordt in de loop van 2022 vastgesteld. In het AB van 8 december 2021 is besloten de verwachte meerkosten van € 150.000 structureel te verwerken in de begroting 2023 en deze te verrekenen met de structureel in de begroting te verwerken bijdrage aan het financieel perspectief gemeenten van € 516.000.			

Bijdrage financieel perspectief gemeenten

Conform AB-besluit van 8 december 2021 wordt de € 516.000 incidentele bijdrage financieel perspectief gemeenten van 2021 en 2022 structureel verwerkt in de begroting 2023. Onder de verrekening van de verwachte € 150.000 meerkosten vorming meldkamer Oost Nederland komt de structurele korting uit op € 366.000.

Het structureel maken van deze bijdrage is gebaseerd op het uitgangspunt dat het rijk de meerkosten financiert van de taakdifferentiatie bouwsteen 1 bij de brandweer.

Herijking gemeentelijke bijdragen

Conform AB-besluit van 8 december 2021 wordt de gemeentelijke bijdrage berekend op basis van 50 procent historische bijdrage en 50 procent op basis uitkering gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. De nadeel gemeentes worden van 2023 tot en met 2025 aflopend gecompenseerd om in te groeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage.

Regionale Sociale Recherche	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling		
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling				
Samenwerking op het terrein van het voorkomen en opsporen van fraude op het gebied van de inkomensregelingen, uitgevoerd door gemeenten. Door misbruik tegen te gaan komt geld daar waar het nodig is.				
Deelnemende partijen	8 gemeenten: Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Zwartewaterland en Zwolle			
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging				
Er is een bestuurlijk belang. De gemeente Kampen wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder.				
Financieel belang				
Totaal aantal aandelen	n.v.t.			
Aandelen Kampen	n.v.t.			
Aandelen kapitaal	n.v.t.			
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.			
Jaarlijks dividend	€			
Financiële positie				
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021	
Eigen vermogen				
Vreemd vermogen				
Resultaat				
Risico's (maatschappelijk en financieel)				
De Regionale Sociale Recherche wordt jaarlijks gefinancierd door de deelnemende gemeenten op basis van het aantal cliënten op 31 december van het voorgaande jaar. Jaarlijks wordt een begroting en een rekening voorgelegd. Het opsporen en voorkomen van fraude heeft tot gevolg dat mensen uitstromen uit de uitkering en dat zodoende bespaard wordt op uitkeringsgelden. Fraudepreventie is rendabel maar moeilijk om goed te kwantificeren.				
Ontwikkelingen				
Sinds enkele jaren werkt de Sociale Recherche ook voor enkele andere gemeenten die niet in de GR deelnemen, en voor DUO. Dit past ook binnen het beleidskader van het bestuur waarin aandacht is voor het verkrijgen van inkomsten. Om zo efficiënt mogelijk te functioneren, probeert de SR zoveel mogelijk opbrengst te genereren en richt zij zich op methodieken die het meeste rendement hebben. Daarbij richt de SR zich op het voorkomen van fraudesoorten die de meeste financiële schade veroorzaken voor de samenleving.				
De laatste jaren zijn er vanuit de SR voor de gemeente Kampen minder uren dan begroot ingezet. Ambtelijk zijn er afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat Kampen in de toekomst beter gebruik kan maken van de diensten van de SR.				
Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten	Kampen	Gemeenschappelijk regeling		
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling				
De gemeente heeft de taak om te zorgen dat inwoners worden ondersteund om te participeren in de samenleving. Het liefste via regulier werk en anders via een andere prestatie. Het Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten (de Gemeenschappelijke Regeling) heeft stichting Impact aangewezen als uitvoeringsorganisatie voor de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Daarnaast voert Impact op verzoek van de gemeente in toenemende mate taken uit die voortvloeien uit de Participatiewet.				
Deelnemende partijen	De gemeente Kampen is samen met de gemeente Dronten bestuurlijk verantwoordelijk en heeft via portefeuillehouders invloed en verantwoordelijkheid.			
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging				
Het bestuur van het werkvoorzieningschap heeft invloed op de gang van zaken bij de stichting Impact door de benoemings- en ontslagmogelijkheid van de bestuurder/directeur van de stichting Impact. Ook moet Impact belangrijke beslissingen eerst voorleggen aan het bestuur van de GR voor instemming. Daarnaast behoeven, op grond van de statuten van de stichting, verschillende financiële bestuursbesluiten van de stichting de goedkeuring van het bestuur van de GR.				
Financieel belang				
Totaal aantal aandelen	N.v.t.			
Aandelen Kampen	N.v.t.			
Aandelen kapitaal	N.v.t.			
Leningen / garantiestellingen	140			

Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 260	€ 260	
Vreemd vermogen	€ 528	€ 947	
Resultaat			€

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 is de toegang tot de Wet Sociale Werkvoorziening afgesloten. Door natuurlijk verloop daalt het aantal SW-medewerkers. Hierdoor daalt de (fictieve) rijksbijdrage WSW binnen het Participatiebudget. De bijdrage per SW-medewerker schommelt de laatste jaren. De uitgaven dalen, maar niet in lijn met de inkomsten. Gevolg is dat afgelopen jaren het tekort op de uitgaven WSW is opgelopen. Voor de komende jaren is de verwachting dat er een tekort blijft, maar dit wel minder wordt vanwege een snellere landelijke daling van de SW-medewerkers. Desalniettemin heeft het bestuur van de GR de doelstelling om het blijvende tekort voor een deel te compenseren door positieve bedrijfsresultaten bij andere onderdelen van de stichting Impact.

De gemeenten zijn formeel en praktisch risicodragers voor eventuele tekorten bij het Werkvoorzieningschap: Dronten voor 25% en Kampen voor 75%. Om een liquiditeitsprobleem te voorkomen wordt het geraamde tekort door beide gemeenten via een periodieke bevoorschotting gerepareerd.

De geprognosticeerde omzetstijging van Impact is mede afhankelijk van de trajecten die de gemeente Kampen en de gemeente Dronten uitzetten bij Impact. Het financieel resultaat van Impact is daardoor gekoppeld aan het aantal aanmeldingen voor trajecten vanuit de gemeente. Eventuele schommelingen in het aantal aangemelde trajecten zijn hierdoor direct zichtbaar in het jaarresultaat van Impact. Dit vormt een risico op het moment dat het aantal aangemelde trajecten van de gemeente Kampen (te) laag is, mede door de krapte op de arbeidsmarkt.

Vanuit het in 2022 gestarte projectplan 'naar een strategie 22-26' komt in 2023 een advies over de herbezinning van de samenwerking met Impact en gemeente Dronten. Dit kan aanleiding zijn tot eventuele aanpassing van de invulling van de samenwerking, wat gevolgen op inhoudelijk, juridisch en financieel vlak kan hebben.

Ontwikkelingen

Onderdeel van het Actieprogramma sociaal domein was nauwere samenwerking tussen de gemeente en stichting Impact. Dit bestond onder andere uit het bundelen van de re-integratieactiviteiten van beide organisaties op een locatie in een mobiliteitscentrum, genaamd Werkcafé. In 2022 is het Werkcafé geopend. In 2023 wordt er verder gegaan met het versterken van de samenwerking en verder vormgeven en doorontwikkelen van het Werkcafé.

Gemeente Kampen, gemeente Dronten en stichting Impact zijn in gesprek met betrekking tot een herbezinning op de organisatievorm en de verhouding met alle partijen. In 2022 is hiervoor gestart met het projectplan 'naar een strategie 22-26'. Momenteel wordt in verschillende werkgroepen gewerkt aan een advies dat naar verwachting in het eerste half jaar van 2023 gereed is. Daarnaast wordt door Impact gewerkt aan een nieuw ondernemingsplan waarin de strategie voor de komende jaren is beschreven. Deze ontwikkelingen kunnen onder andere effect hebben op inhoudelijk, juridisch en financieel vlak.

Archeologie Kampen - Zwolle	Kampen en Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De regeling maakt inzet van archeologische opgravingsexpertise van de gemeente Zwolle mogelijk in de gemeente Kampen. Door opgravingen en onderzoek aan de hierbij gevonden objecten wordt bijgedragen aan het vergroten van inzicht in de regionale archeologische informatie en in de samenhangende bewoningsgeschiedenis van het gemeentelijk gebied			
Deelnemende partijen	Gemeente Kampen; Gemeente Zwolle		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
De overeenkomst is een 'lichte gemeenschappelijke regeling', zonder een openbaar lichaam, een eigen bestuur of bestuurlijk overleg.			
De gemeente Kampen behoudt de volledige beleidstaak en voert tevens zelfstandig depotbeheer. De gemeente Kampen houdt dus de regie over het onderzoek dat de archeologische dienst van de gemeente Zwolle uitvoert op het grondgebied van de gemeente Kampen. Verder vindt de opslag van documentatie en objecten in het eigen depot plaats.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	n.v.t.		
Aandelen Kampen	n.v.t.		
Aandelen kapitaal	n.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Risico's (maatschappelijk en financieel)			

Wanneer de dienst van de gemeente Zwolle de onderzoeken uitvoert, vindt bekostiging plaats vanuit projectfinanciering op dezelfde manier als archeologiebedrijven worden betaald. Er zijn voor de gemeente Kampen geen financiële of maatschappelijke risico's verbonden aan de uitvoering van de WGR.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Archeologie Kampen - Zwolle is in september 2012 opgericht na toestemming daartoe van de gemeenteraden van beide gemeenten (Kampen 13 september, Zwolle 24 september).

ONS (Shared Service Centrum Bedrijfsvoering) Zwolle Gemeenschappelijk regeling

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Het Shared Service Centrum (SSC) ONS levert aan de partners dienstverlening op het gebied van ICT, Inkoop&Contractmanagement en Personeels-&Salarisadministratie. De oprichters van het Shared Service Centrum (SSC), de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel, hebben bij de oprichting van het SSC ONS de ambitie uitgesproken dat zij met behoud van eigen autonomie en identiteit willen focussen op hun kerntaken, dat wil zeggen de primaire dienstverlening en daarvoor bedrijfsvoeringstaken willen concentreren in het SSC ONS.

Deelnemende partijen Gemeente Kampen; Gemeente Zwolle; Provincie Overijssel, Gemeente Dalfsen en Westerveld

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	6
Aandelen Kampen	1/6
Aandelen kapitaal	N.v.t.
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	-€ 37	€ 495	
Vreemd vermogen	€ 17.795	€ 13.023	
Resultaat			€ 257

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Ons beschikt om niet begrote financiële tegenvallers, incidenteel of structureel, op te vangen. De algemene reserve bedraagt € 200.000,- op 31 december 2019, en € 230.000,- op 31 december 2020. In de afgelopen jaren heeft het bestuur van Ons ingestemd met het verrekenen van nadelige resultaten en dus niet ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee blijft het weerstandsvermogen op peil en worden de nieuwe partners niet met een tekort uit een voorgaand jaar geconfronteerd.

Ontwikkelingen

Uitgangspunten voor de komende jaren zijn continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. Daarnaast heeft ONS de ambitie om verder te groeien, zowel in taken als in deelnemers.

Personeel

In 2020 is gemeente Zwartewaterland als partner bij Ons aangesloten en daarmee dus ook voor de HR Service-dienstverlening. Daarnaast neemt Gemeente Ommen vanaf 2021 de HR Dienstverlening af. Daarmee komt het aantal verloningen op 10, inclusief de verloning voor de werkgeverinstelling Kampermuider voor de banenpool. Voor 2021 heeft HR Service als speerpunten: evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst, verdere professionalisering van HR-compliance, noodzakelijke verbeteringen van HR-systemen, te weten onderzoek naar schaalbaarheid, verder uitrollen van cloud-strategie en ontwikkeling van IAM. Daarnaast wordt ingezet op meer onderlinge samenwerking tussen partners en uniformering van regelingen en standaardisatie van ondersteunende processen.

ICT

In 2020 zijn we geconfronteerd met de gevolgen van COVID. Hierdoor heeft ONS-ICT versneld Microsoft Teams geïmplementeerd om digitaal werken en vergaderen te faciliteren. Daarnaast heeft ONS-ICT in 2020 ook veel activiteiten gedaan rondom informatieveiligheid. Om veilig te kunnen werken, zijn continu aanpassingen en verbeteringen van de ICT omgeving noodzakelijk.

Inkoop & Contractmanagement

ONS Inkoop & Contractmanagement heeft zich het afgelopen jaar doorontwikkeld op gebied van de energie transitie, het opbouwen van kennis over circulariteit, ondersteuning van innovatie via specifieke inkoopmethoden en resultaatsturing. Het contractmanagement ICT heeft in 2020 zowel voor alle partners als binnen ONS-ICT mooie resultaten opgeleverd. Kwalitatief door beter inzicht in prestaties van onze toeleveranciers en daardoor meer mogelijkheden tot sturing van de resultaten. En ook kwantitatief door grip op de kosten waarbij we expliciet kijken naar mogelijkheden voor besparing en kostenvermindering."

Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland Zwolle Gemeenschappelijk regeling

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) verzorgt voor de 11 deelnemende gemeenten de gezamenlijke inkoop van (specialistische) jeugdhulp. De RSJ sluit hier overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders voor af en verzorgt het contractmanagement, de (financiële) administratie en de monitoring.

Deelnemende partijen De 11 gemeenten die de Regio IJsselland vormen: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Bestuur bestaat uit 11 bestuurders/wethouders van de deelnemende partijen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	N.v.t.
Aandelen Kampen	N.v.t.
Aandelen kapitaal	N.v.t.
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€	€	
Vreemd vermogen	€ 2.713	€ 2.065	
Resultaat			€

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het regionaal Inkoopmodel is doorontwikkeld en er is een inkooptraject gestart. In het najaar van 2022 vindt de implementatie plaats zodat er per 1-1-2023 gestart kan worden. De (financiële) gevolgen hiervan voor Kampen zijn berekend en een impactanalyse geeft aan dat het gaat om ongeveer 400.000,- extra bij een gelijkblijvende productie.

Naast de inkoop van jeugdhulp zijn er ook nieuwe subsidieafspraken met de gecertificeerde instellingen gemaakt. Met een hoger tarief conform CAO stijgingen, indexering en onderzoek naar caseloadnormering.

Ook deze ontwikkeling heeft impact op de gemeentelijke budgetten en is meegenomen in de gemeentelijke begroting.

Ontwikkelingen

Het RSJ IJsselland is nu eigen werkgever en is in 2022 aan de slag gegaan met het bouwen van een organisatie met personeel in eigen dienst. Gezien de lastige arbeidsmarkt is dit een uitdaging.

Daarnaast is er een traject gestart om de samenwerking binnen het gremium gemeenten en RSJ als organisatie te evalueren en te verbeteren waar nodig. In 2017 is er een governance afgesproken en de vraag is of de gewenste effecten heeft gehad en resultaten zijn bereikt.

Hierin wordt de onderliggende structuur van bestuurlijk- managers en ambtelijk overleg onder de loep genomen. En de opdracht van gemeenten aan het RSJ geherijkt. De regionale samenwerking staat niet ter discussie maar wel op welke wijze we dit willen doen. En bij welke thema's ligt er een opdracht voor het RSJ en welke willen we op andere wijze vorm geven. Belangrijke inhoudelijke leidraad is de regionale visie op jeugdhulp die is opgesteld. En een belangrijk thema waar wij als gemeenten voor staan is de hervormingsagenda Jeugd waaraan momenteel wordt gewerkt en waar uitvoering aan gegeven moet worden.

Omgevingsdienst IJsselland Zwolle Gemeenschappelijk regeling

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ) is per 01-01-2018 operationeel en is de opvolger van de netwerk-RUD IJsselland, een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODIJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Deelnemende partijen De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle, Provincie Overijssel en Veiligheidsregio IJsselland

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft zeggenschap over de Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ) met een stemverhouding van 1/12^e. Namens de gemeente Kampen neemt dhr. A.J. Boddeus plaats in het algemeen bestuur van de ODIJ Kampen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	12
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	9%
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen	€ 640	€ 424	
Vreemd vermogen	€ 1.409	€ 3.076	
Resultaat			€ 108

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In juni 2018 stelde het Algemeen Bestuur de documenten nota 'Kaders weerstandsvermogen' en nota 'Weerstandsvermogen' vast. De laatstgenoemde nota gaat vooral in op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd. Deze financiële vertaling vormt de basis voor de hoogte van de algemene reserve. De risicoinventarisatie zoals deze nu is vastgesteld, resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van 311.000 euro en bedraagt hiermee ongeveer 3% van de begroting.

Risicogestuurd toezicht

OD IJsselland zet zich in om de leefomgeving te beschermen en de bedrijven te versterken. Om dit te kunnen doen, houden we onder meer toezicht op naleving van de milieuregels. Dit gebeurt programmatisch op basis van een (verouderde) gemeenschappelijke toezichtmatrix. Een werkgroep is inmiddels, onder leiding van een bestuurlijk en een ambtelijk trekker vanuit de gemeentelijke organisaties, hard aan het werk met opdrachtformulering voor een modelrisicoanalyse VTH voor heel Overijssel. De afronding hiervan vindt plaats in 2021. Naar verwachting leidt de nieuwe risicoanalyse tot een herijking van de verdeling van de werkvoorraad. Er moet dan ook rekening worden gehouden met een andere verdeling van de gelden over de partners. Vanzelfsprekend is dit ook afhankelijk van de groei van de bedrijven per partner. Dit zal onderdeel uitmaken Plan van Aanpak waarin het proces naar outcomesturing een plek heeft gekregen.

Ontwikkelingen

De OD IJsselland heeft in de eerste drie jaar van haar bestaan veel gedaan om de uitvoering van de VTH-taken in de regio IJsselland verder te professionaliseren. De OD draait inhoudelijk goed en er zijn geen financiële tekorten. Wel loopt de omgevingsdienst aan tegen de grenzen van haar kunnen gelet op een aantal externe ontwikkelingen, zoals de toename van het aantal bedrijven en nieuwe wetgeving, als ook de interne bedrijfsvoering, zoals extra kosten voor onder andere ICT. Alvorens voorstellen hierover te doen, acht het bestuur van de OD IJsselland het gewenst onderzoek te doen naar noodzakelijke en gewenste doorontwikkeling van de organisatie. Dat blijkt ook uit een reflectie van een onafhankelijke extern bureau, zoals begin 2021 uitgevoerd door Seinstra & Partners. Dit bureau merkt op dat de begroting kwetsbaar is en er beperkt grip is op de bedrijfsvoering. Mede daarom wordt aanbevolen de uitgangspunten en de opzet van de financiering te herzien. Er zijn mogelijkheden tot verbetering van de efficiency van de uitvoering, zowel aan de kant van de organisatie als aan de kant van de eigenaren van de OD IJsselland. Tot slot constateert Seinstra & Partners dat er meer rendement te halen valt uit de programmering.

Daarom is een Plan van Aanpak uitgewerkt langs vijf sporen:

1. BOOST; Bedrijfsvoering Op Orde Samen Toekomstbestendig;
2. Naar een duurzame begroting;
3. Herijking uitgangspunten en grondslagen financiering;
4. Interne en externe efficiencyverbeteringen;
5. Meer rendement uit de programmering.

Met de uitvoering van dit Plan van Aanpak willen het volgende bereiken:

- a. grip op de bedrijfsvoering: actuele en valide informatie over uren, productie en financiën;
- b. een professioneel bedrijfsbureau met daarin alle ondersteunende functies;
- c. een duurzame begroting behorend bij een uitvoeringsdienst in ontwikkeling;
- d. een beeld van het potentieel en een set van maatregelen om efficiency te verbeteren binnen de dienst en in het verkeer tussen deelnemers en de dienst;
- e. een transparante en op objectieve grondslagen gebaseerde opzet van de financiering, die als dat bestuurlijk nodig is kan worden aangepast aan veranderende ambities of veranderingen in taken;
- f. een gezamenlijk deels regionaal en deels lokaal programma waarin het maximale uit de samenwerking tussen de deelnemers wordt gehaald.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de uitwerking van dit Plan van Aanpak uiteindelijk structurele consequenties heeft voor de reguliere begroting. Spoor 2 gaat daar in principe ook over. Maar de uitkomsten van spoor 1 (BOOST) en ook de uitkomsten van sporen 3 (financieringssysteem) en 4 (efficiency) zullen naar verwachting ook een doorwerking hebben (zowel positief als negatief) op de begroting. Deze consequenties volgen uit het doorlopen van de sporen en zijn vanzelfsprekend nu op voorhand nog niet in beeld. Mogelijke financiële consequenties zullen worden meegenomen in de reguliere begroting op het moment dat deze zich aandienen (naar verwachting die van 2023), waarbij het uitgangspunt is om deze zoveel mogelijk gebundeld aan u voor te leggen en u in de gelegenheid te stellen uw zienswijze daarover naar voren te brengen.

Deelname in stichtingen / verenigingen

Stichting	Stadtoezicht Kampen	Kampen	Stichting
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De Stichting Stadtoezicht Kampen is op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) (mede) verantwoordelijk voor een aantal taken van de gemeente Kampen. De taken betreffen onder andere toezicht op straat (m.n. surveillance binnenstad), oog- en oorfunctie, gastheer/gastvrouw zijn van de gemeente, controle precario en hondenbelasting, uitgeven van parkeervergunningen, beheren verloren voorwerpen, verkeer regelen bij evenementen en toezicht op verzoek, beheer bollards, een rol bij het ordentelijk houden van de stations in Kampen, live uitkijken camera's binnenstad op zaterdagavond.			
Deelnemende partijen	gemeente Kampen, politie regio Oost Nederland, IJsselland Noord		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
-			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	N.v.t.		
Aandelen Kampen	N.v.t.		

Aandelen kapitaal	N.v.t.			
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.			
Jaarlijks dividend	€			
Financiële positie				
(x € 1.000)		01-01-2021	31-12-2021	2021
Eigen vermogen		€ 105	€	
Vreemd vermogen		€ 92	€ 92	
Resultaat				€

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De Stichting is op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) (mede) verantwoordelijk voor een aantal taken van de gemeente waarvoor zij een vergoeding krijgt.

Ontwikkelingen

Sinds 2015 is Stichting Stadtoezicht Kampen financieel verzelfstandigd. Ten tijde van dit schrijven vindt een heroriëntatie over het takenpakket en de uitvoering daarvan plaats.

Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid

Samenvatting

Het grondbeleid van de gemeente Kampen is er op gericht om in samenwerking met andere partijen de ruimtelijke doelen van de gemeente te realiseren. Op dit moment zijn er verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onder handen of in voorraad. De kosten, opbrengsten en risico's van de grondexploitaties worden jaarlijks herzien. De eerst volgende herziening vindt weer plaats per 1 januari 2023. Om een zo actueel mogelijk beeld van de stand van de reserve bouwgrondexploitatie en het benodigde weerstandscapaciteit te hebben, hebben wij voor de begroting 2023 de grondexploitaties globaal beoordeeld en de risicoanalyses geactualiseerd. De grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties en worden getoetst op marktconformiteit en door het college vastgesteld in de nota grondprijzen.

Op het moment van schrijven van deze paragraaf hebben we 16 lopende grondexploitaties (tabel 1). De gemeente Kampen heeft naast de lopende grondexploitaties ook op diverse locaties grond in eigendom. In totaal is dit circa 312 hectare. In de komende jaren zijn nog in ontwikkeling: bedrijfsterreinen (12,15 hectare waarvan 75% in optie uitgegeven), bijzondere doeleinden (0,68 hectare), glastuinbouw (25,5 hectare waarvan alle hectares zijn vastgelegd in verkoopovereenkomsten of waarvoor overeenstemming is bereikt), woningbouw (4.050 woningen in de komende 10 jaar), kantoren, groen en nutsbedrijven en overige gronden (5,5 hectare).

Ten opzichte van het gepresenteerde beeld in de paragraaf grondbeleid bij de jaarrekening 2021 is de financiële positie van het grondbedrijf licht verbeterd. Dit heeft met name te maken met hogere verkopen in een tweetal lopende grondexploitaties dan was voorzien bij de laatste herzieningen in januari 2022. In de jaarrekening 2021 hadden wij op basis van de medio 2021 opgestelde risicoanalyses, de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 8,7 miljoen. Voor de begroting 2023 hebben wij de risico's opnieuw ingeschat. Op basis van de nieuwe risicoanalyse van zowel de grondexploitaties als de voorraad-gronden schatten wij in dat we voor onze eigen grondposities en grondexploitaties een weerstandscapaciteit nodig hebben van € 9,5 miljoen voor de komende jaren (zie onderdeel 7.5.3). De stand van Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf (zie onderdeel 7.5.3) is naar verwachting de komende jaren ruim voldoende om deze risico's op te kunnen vangen (zie tabel 3). De algemene reserve van de gemeente Kampen is in tweede instantie ook beschikbaar om risico's in de bouwgrondexploitaties op te vangen, maar naar de huidige inzichten zal dit de komende jaren niet nodig zijn.

7.2 Inleiding

De paragraaf Gemeentelijk grondbeleid is een verplichting die volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Vanwege de complexiteit rondom grondbeleid en grondexploitaties heeft de Commissie BBV in 2016 de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" opgesteld. In deze notitie, die in 2019 is geactualiseerd, worden richtlijnen gegeven voor een juiste toepassing van het BBV. Het gemeentelijk grondbeleid wordt uitgevoerd met inachtneming van de financiële kaders uit het BBV en de financiële verordening ex. Art 212 van de Gemeentewet.

In deze paragraaf geven wij een inzicht in de verwachte ontwikkelingen van de woningbouw en bedrijvenlocaties. De grondexploitaties zijn hiervoor herzien per 1-1-2022 (tabel 1) en vastgesteld bij de besluitvorming over de jaarrekening 2021. Tevens zijn de actuele ontwikkelingen van de afgelopen maanden besproken en dit heeft geleid tot mutaties in de complexen Koekoekspolder en Stationskwartier. Ook geven wij een actueel inzicht in de risico's van deze grondexploitatieportefeuille. Op basis hiervan is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald (tabel 3).

De geactualiseerde grondexploitaties en de recente risicoanalyses laten ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit een lichte verbetering zien van ten opzichte van de jaarrekening 2021.

De beleidsmatige grondslag voor het gemeentelijke grondbeleid is onder meer vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2015 en de jaarlijks te actualiseren Nota Grondprijzen.

In 2021 zijn wij gestart met een nieuwe nota grondbeleid. Als gevolg van de ontwikkelingen n.a.v. het Didam arrest is de besluitvorming uitgesteld. Onderzocht wordt in hoeverre in de nieuwe nota grondbeleid de consequenties van het Didam arrest moeten worden verwerkt. Wij verwachten in het najaar van 2022 de nieuwe nota grondbeleid ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. Tevens zullen wij gaan onderzoeken of het (mede door de grote ontwikkeling in Reevedelta) zinvol is om voor de gemeente Kampen een nota bovenwijkse voorzieningen op te gaan stellen. Een dergelijke nota is nodig om kostenverhaal mogelijk te maken.

De voorliggende paragraaf grondbeleid bevat de volgende onderdelen:

- Paragraaf 7.3. Grondbeleid algemeen
- Paragraaf 7.4. Stand van zaken ontwikkellocaties
- Paragraaf 7.5. Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties en samenhangende begrotingsonderdelen

7.3. Grondbeleid algemeen

In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op:

- 7.3.1. Beleidsuitgangspunten
- 7.3.2. Uitvoering grondbeleid
- 7.3.3. Financieel beheer
- 7.3.4. Gronduitgifte conform de nota grondprijzen

7.3.1 Beleidsuitgangspunten

Het ruimtelijk beleid draagt bij aan de realisatie van maatschappelijke doelen, voor bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, wonen, natuur en milieu. Het gemeentelijk grondbeleid is hiervoor een instrument.

Kort samengevat komt het grondbeleid op het volgende neer:

- **Het grondbeleid van de gemeente Kampen is maatwerk.** Per project maken we een expliciete keuze voor de rol en het grondbeleidsinstrumentarium dat we willen hanteren, voor de wijze waarop we de grondexploitatie willen (laten) voeren en voor de samenwerkingsvorm die daarbij het meest geschikt is. We kiezen – binnen de mogelijkheden die er in Kampen zijn – bij voorkeur voor een faciliterende en uitnodigende rol, maar pakken waar noodzakelijk en verantwoord een regisserende of actieve rol.
- **Risico's worden beperkt en beheerst.** Ongeacht welke samenwerkingsvorm wordt gekozen, willen we de risico's die uit onze keuze naar voren komen zoveel mogelijk beperken en beheersen via risicomanagement.

7.3.2. Uitvoering van grondbeleid in Kampen

De gemeente is grondeigenaar.

Als grondeigenaar willen we - binnen de mogelijkheden die er in Kampen zijn - partijen uitnodigen om met goede initiatieven te komen die bijdragen aan het realiseren van de gestelde ruimtelijke doelen. Al naar gelang een locatie of ontwikkeling een hogere prioriteit heeft, wordt er meer ambtelijke energie ingezet (geld, tijd en capaciteit) in het actief uitnodigen en stimuleren.

De rol van de gemeente kan hierbij meer regisserend of actief zijn. De keuze voor de in te nemen rol wordt mede bepaald door:

- Interesse van de markt om een gewenste ontwikkeling op te pakken;

- De prioriteit van de gewenste ontwikkeling vanwege maatschappelijke belangen van de opgave of de strategische ligging van de locatie;

Een keuze voor een actieve rol wordt uiteraard afgezet tegenover de benodigde financiële ruimte, de verdienmogelijkheden en de risico's die de gemeente Kampen wil en kan nemen. Voor complexe en/of omvangrijke projecten met een hoog risicoprofiel is een partnerschap met marktpartijen denkbaar. De raad beslist over de rol en het deelnemen in een eventueel samenwerkingsverband.

De gemeente is geen grondeigenaar.

Als we geen grondeigenaar zijn, faciliteren we alleen die initiatieven van derden die passen binnen de gemeentelijke beleidskaders.

7.3.3. Financieel beheer

Op dit moment hebben we verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onder handen of in voorraad. Om inzicht te hebben in de risico's en onzekerheden die dit met zich meebrengt, worden de grondexploitaties eenmaal per jaar herzien. Op basis van de gekwantificeerde risico's wordt de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf bepaald. Het managen van de risico's vormt gedurende de hele planperiode een vast onderdeel in de realisatie en beheersing van de gebiedsontwikkelingen.

7.3.4. Gronduitgifte conform nota grondprijzen

De hoogte van de grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties. Deze grondprijzen worden jaarlijks door ons getoetst op hun marktconformiteit en vastgesteld in de nota grondprijzen. Het gronduitgiftebeleid en de bijbehorende marktconforme verkoopvoorwaarden vormen een belangrijk uitgangspunt voor het gemeentelijke beleid en de actualisatie van de grondexploitaties.

7.4. Stand van zaken ontwikkellocaties (stand medio 2022)

In de komende jaren zijn de volgende locaties in ontwikkeling:

Bedrijfsterreinen

- In de komende jaren zal de uitgifte zich voor de bedrijfsterreinen concentreren in de Zuiderzeehaven (circa 5,9 hectare is nog niet verkocht. (Wij zijn bezit met de ontwikkeling van de uitgiftecriteria. Voor deze locatie is veel belangstelling), Bedrijvenpark Rijksweg 50 (circa 1,95 hectare nog uit te geven, maar waarvan voor alle kavels of een koopovereenkomst is gesloten of een optie is verleend).
- Op het agro-gerelateerde bedrijventerrein in de Koekoek is nog 4,3 hectare te koop (waarvan 1,5 hectare in optie uitgegeven).

Bijzondere doeleinden

- In het Stationskwartier is nog circa 0,23 hectare grond voor bijzondere doeleinden te koop c.q. uit te geven
- Op de locatie Oosterholt Noord is nog circa 0,45 hectare grond te koop c.q. uit te geven voor woningbouw/bijzondere doeleinden. Op dit moment worden de mogelijkheden onderzocht voor de ontwikkeling van deze gehele locatie.

Glastuinbouw

- In de Koekoek is circa 25,5 hectare glastuinbouw in de grondexploitatie opgenomen, waarvan alle hectares zijn vastgelegd in verkoopovereenkomsten of waarvoor overeenstemming is bereikt.

Woningbouw

- De komende jaren wordt uitgifte voor woningbouw voorzien in het Onderdijks, Wilsum, Zalk, Zuideinderhof, Stationskwartier, Slenke Es, Sonnenbergkwartier, diverse inbreidingslocaties in IJsselmuiden, De Bakkerij en Hanzewijk (totaal circa 1.550 woningen). Voor de woningbouw is de beleidsnotitie "De woningmarkt van Kampen in balans" bepalend. Deze nota wordt regelmatig herzien en wordt vervolgens verwerkt in de diverse grondexploitaties.
- De ontwikkeling van het dorp Reeve met een woningbouwprogramma van 600 woningen, is vanaf het moment van de positieve uitspraak Raad van State een samenwerking tussen de

gemeente Kampen en BPD. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de oprichting van de VOF Reeve-Kampen, waarin beide partijen voor 50% deelnemen.

- Voor de ontwikkeling van Reeve fase 2 en een deel van Kampen-Zuid/west zijn circa 1.900 woningen voorzien.

In totaal worden naar verwachting de komende 10 jaar ruim 4.000 woningen gerealiseerd.

Kantoren

- De uitgifte voor kantoren kan plaatsvinden in Flevopoort-Zuid en Melmerpark. Groen en nutsbedrijven
Binnen de diverse plannen vindt gronduitgifte plaats voor nutsvoorzieningen en openbaar groen.

Overige

- In de Koekoek is nog circa 5,5 hectare weidegrond uit te geven.

7.5. Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties en relevante begrotingsonderdelen

Het team vastgoed beheert naast de grondexploitaties ook de voorraadgronden die (nog) geen onderdeel uitmaken van een gebiedsontwikkeling/grondexploitatie. Financiële mutaties in de grondexploitaties en de voorraadgronden zijn van invloed op de verliesvoorzieningen en de reserve bouwgrondexploitatie.

Achtereenvolgens wordt in deze paragraaf ingegaan op:

- 7.5.1. Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties (incl boekwaarde, winstneming en verliesvoorziening)
- 7.5.2. Financiële stand van zaken voorraad grond-hulpstoffen
- 7.5.3. Reserve bouwgrondexploitatie Grondbedrijf en meerjarenperspectief

7.5.1 Financiële stand van zaken lopende grondexploitaties

Voor ruimtelijke ontwikkelingen dient de financiële haalbaarheid te worden aangetoond. De bestemmingsplannen worden daartoe financieel vertaald in grondexploitaties. Een grondexploitatie is een hulpmiddel bij de besluitvorming. Met een grondexploitatie kan men:

- De haalbaarheid (of juist de onhaalbaarheid) van een project aantonen;
- Aangeven hoe de financiële dekking wordt verzorgd;
- Een keuze tussen alternatieven onderbouwen;
- Afwegingen maken hoe een plangebied ingevuld zal worden, zoals de verhouding tussen de diverse opbrengstcategorieën: woningen in de sociale sector, woningen in de marktsector, kantoren etc.;
- Deze tijdens de uitvoeringsfase van de projecten als financieel sturingsmiddel laten dienen. Een risicoparagraaf maakt onderdeel uit van de grondexploitatie.

In 2023 verwachten we 11 lopende grondexploitaties te hebben. In de onderstaande tabel zijn deze grondexploitaties weergegeven. De onderstaande bedragen zijn gebaseerd op de per 1-1-2022 geactualiseerde grondexploitaties en de actuele saldi van Koekoekspolder en Stationskwartier gemeentelijk.

Tabel 1: Verwachte boekwaarde bouwgronden in exploitatie 2023

Verwachte boekwaarde bouwgronden in exploitatie 2023						
nr	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2023	Kosten in 2023	Opbrengsten in 2023	Verwacht resultaat 2023	Boekwaarde 31-12-2023
13	Het Onderdijs fase 3	688.492-	580.113	-	-	108.379-
17	Beltweg (wordt in 2022 afgesloten)	0	-	-	-	0
18	Het Meer (wordt in 2022 afgesloten)	0	-	-	-	0
20	Sonnenbergkwartier	1.775.441	282.156	1.929.553	-	128.044
26	Wilsom - Thijslocatie 2e fase	662.720	105.003	661.740	-	105.983
29	Zalk	4.230.380	370.243	942.417	-	3.658.206
33	Zuideinde West 2e fase	325.308	62.377	196.970	-	190.715
34	Zuideinde West 1e fase (wordt in 2022 afgesloten)	0	-	-	-	0
35	Heerenbroek De Kandelaar (wordt in 2022 afgesloten)	0	-	-	-	0
50	Bedrijventerrein N50	170.580-	283.740	1.331.989	733.000	485.829-
55	Zuiderzeehaven	1.984.238	92.350	2.233.082	100.000	56.494-
56	Koekoek	10.626.678	525.331	3.639.140	-	7.512.869
59	Spoorlanden (wordt afgesloten in 2022)	0	-	-	-	0
74	Stationskwartier Gemeentelijk	211.956-	267.520	195.048	100.000	39.484-
80	Stationskwartier Gezamenlijk	371.252	2.449.786	3.042.007	220.000	969-
87	Hanzewijk	8.353.263	691.211	1.164.764	-	7.879.710
	Totaal	27.258.252	5.709.830	15.336.710	1.153.000	18.784.372

Toelichting op tabel 1:*Afname van de boekwaarde in 2023*

In bovenstaande tabel is het verloop van de nog lopende grondexploitaties (bouwgronden in exploitatie (BIE)) weergegeven. De boekwaarde van de BIE zal in 2023 met € 8,4 miljoen afnemen. Een lagere boekwaarde betekent ook een lager risico. De 8,4 miljoen is het gevolg van hogere opbrengsten (€ 15,3 miljoen) ten opzichte van de kosten (€ 5,7 miljoen) en de verwachte winstnemingen van € 1,2 miljoen in 2023. De verwachte winstnemingen zijn conform de verwachting zoals opgenomen in de herzieningen van 2022.

In onderstaand overzicht is de verwachte stand van de voorzieningen grondexploitatie (BIE) weergegeven:

Tabel 2: verwachte voorzieningen 2023

Verwachte voorzieningen 2023			
nr	Voorzieningen	Stand 2022	Stand 2023
13	Het Onderdijs fase 3	228.232-	228.232-
20	Sonnenbergkwartier	1.100.000-	1.100.000-
29	Zalk	3.772.836-	3.772.836-
56	Koekoek	6.110.216-	4.710.216-
59	Spoorlanden (wordt in 2022 afgesloten)	2.334.828-	-
87	Hanzewijk	7.908.454-	7.908.454-
	Totaal	21.454.566-	17.719.738-

Toelichting op tabel 2:

Voor grondexploitaties met een negatieve eindwaarde moet een voorziening getroffen worden. In bovenstaande tabel is de verwachte stand voor 2023 van deze voorzieningen weergegeven. Ten opzichte van 2022 verwachten wij voor 2023 een daling van de stand van de voorzieningen. Dit heeft te maken met de verbetering van de Koekoek ten opzichte van de jaarrekening 2021 en het afsluiten van Spoorlanden. Met uitzondering van de verbetering van de Koekoek was deze ontwikkeling bij de jaarrekening 2021 al voorzien.

Winstneming lopende grondexploitaties

Het resultaat op de grondexploitaties bestaat uit twee onderdelen, te weten:

1. Winstnemingen (tussentijds en bij afsluiten van een grondexploitatie) of
 2. Verliesvoorzieningen
-
1. Het geraamde positieve resultaat bij de grondexploitaties (zie tabel 1, kolom 'verwacht resultaat 2023') betreft de te verwachten winstnemingen in 2023 op basis van de POC methode (Percentage Of Completion). Bij de grondcomplexen dient er op grond van BBV regelgeving winst te worden genomen naar rato van de voortgang van kosten en opbrengsten voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
 - De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
 - De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).
 2. Het geraamde negatieve resultaat (zie tabel 2) betreft het te verwachten verlies op de einddatum van de grondexploitatie. Bij een grondexploitatie die sluit met een negatief eindresultaat is de voorziening gelijk aan de netto contante waarde van het negatieve eindresultaat. De disconteringsvoet voor de netto contante waarde is bij de laatste herziening per 1-1-2022 gesteld conform BBV regelgeving op 2%.

Beheersmaatregelen lopende grondexploitaties

Om de geprognosticeerde saldi van de actuele grondexploitaties en mogelijke winstneming te realiseren zal de gemeente de komende 10 jaar ruim 4.000 woningen realiseren en circa 12,15 hectare bedrijventerrein in ontwikkeling nemen. Deze ontwikkelingen vinden veelal plaats in samenwerking met marktpartijen. Soms in een vorm van samenwerking en soms door gronduitgifte. Ter beheersing van de kansen en risico's worden jaarlijks de risico's geïnventariseerd van de lopende projecten en de voorraad gronden en van beheersmaatregelen voorzien. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

7.5.2. Materiële vaste activa en voorraad grond- en hulpstoffen

De gemeente Kampen heeft naast de 11 grondexploitaties ook op diverse locaties grond in eigendom. Deze gronden zijn deels aan te merken als potentiële bouwgronden (materiële vaste activa) en deels als voorraad grond- en hulpstoffen (strategische voorraad). Zolang deze gronden niet zijn opgenomen in nieuwe planontwikkelingen moeten deze worden getaxeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In totaal is dit circa 312 hectare.

7.5.3. Reserves Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf en Meerjarenperspectief

De reserve bouwgrondexploitatie is ingesteld om risico's en tegenvallers in de grondexploitaties en grondposities van het grondbedrijf op te vangen. De omvang van de reserve is de beschikbare weerstandscapaciteit.

Om te bepalen of de omvang van de reserve bouwgrondexploitatie toereikend is wordt jaarlijks in de jaarrekening en in de programmabegroting het meerjarenperspectief van de reserve gepresenteerd en geconfronteerd met de omvang van de risico's. In dit meerjarenperspectief (zie tabel 3) is de benodigde weerstandscapaciteit, i.c. de omvang van de risico's (zie hieronder), afgezet tegen de meerjarige ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit (i.c. de reserve bouwgrondexploitatie). In de ontwikkeling van de reserve bouwgrondexploitatie is rekening gehouden met alle stortingen en onttrekkingen die voortvloeien uit genomen raadsbesluiten. Indien de reserve bouwgrondexploitatie niet toereikend is, dan kunnen risico's ook worden opgevangen uit de algemene reserve van de gemeente. Het verschil tussen de reservepositie en de benodigde weerstandscapaciteit is de vrije ruimte en kan worden ingezet voor toekomstige gebiedsontwikkelingen.

De benodigde weerstandscapaciteit per medio 2022.

We kwantificeren de risico's jaarlijks conform de nota grondbeleid 2015. Op basis van de risicoanalyses, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit berekend. We schatten in dat we voor de komende jaren een weerstandscapaciteit nodig hebben van € 9,8 miljoen.

De totale benodigde weerstandscapaciteit van € 9,8 miljoen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

• <i>Risico lopende grondexploitaties</i>	€	4,50 miljoen
• <i>Risico VOF Reeve</i>	€	1,00 miljoen
• <i>Risico inschatting waardering gronden</i>	€	2,13 miljoen
• <i>Risico nabetaling gronden Reeve 2</i>	€	2,15 miljoen

In het meerjarenperspectief is vanaf 2026 ook een risico van circa € 5,3 miljoen voor de aanlegkosten van de sluis voor Reeve meegenomen (zie tabel 3). Ten opzichte van de stand in jaarrekening 2021 is de benodigde weerstandscapaciteit gestegen met € 1,2 miljoen. Wij lichten dat hieronder toe.

Toelichting risico's (ter onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit)

- Voor de lopende grondexploitaties zijn we voor de risicobepaling uitgegaan van de meest actuele risicoanalyse van medio 2022. De risicoanalyse is gebaseerd op de vastgestelde grondexploitaties per 1-1-2022. De risicoanalyse is enerzijds gebaseerd op algemene risico's (rente, inflatie en tijd) en anderzijds op specifieke project gerelateerde risico's (milieu, planschade etc.). Wij zien op dit moment, mede als gevolg van de Oekraïne crisis, sterke prijsstijgingen m.n. op de markten voor energie en grondstoffen. Deze prijsstijgingen kunnen effect hebben op de kosten van het bouw- en woonrijp maken in de grondexploitaties. Dit effect zorgt voor een toename van de risico's met € 2,5 miljoen van de lopende grondexploitaties. Naast deze verhoging hebben we door inbrengen van de gronden van Reeve 1 in VOF Reeve een verlaging van de risico's voor de lopende grondexploitaties met € 3 miljoen. Per saldo is ten opzichte van de jaarrekening 2021 een verlaging van de weerstandscapaciteit voor de lopende grondexploitaties met € 0,5 miljoen.
- Het risico voor VOF Reeve is ook geactualiseerd en bedraagt € 1 miljoen. Dit risico wordt, zoals hierboven bij de 1^e bullit is aangegeven, niet meer onder de lopende grondexploitaties gepresenteerd omdat deze gronden zijn ingebracht bij de VOF Reeve. Vandaar dat dit risico nu apart vermeld staat. Door betere verkopen dan voorzien is het risico afgenomen tot € 2 miljoen waarvan de gemeente Kampen 50% moet afdekken.
- Jaarlijks laat de gemeente haar voorraad gronden taxeren. Onlangs zijn deze gronden voor de jaarrekening 2021 door een externe adviseur getaxeerd en zijn deze taxaties gebaseerd op het uitgangspunt dat een aantal locaties ontwikkeld gaan worden. Vooral de gronden in Kampen Zuid-west (Reevedelta) zijn dit jaar hoger gewaardeerd dan vorig jaar. Op basis van de actuele taxaties, een actuele rente parameter en de onzekerheid qua fasering en uitvoering (nu ingeschat op 3 jaar) is het risico is bepaald op € 2,13 miljoen. Dit is een toename van de benodigde weerstandscapaciteit met € 0,63 miljoen ten opzichte van de jaarrekening 2021.
- Als gevolg van een nabetalingsrisico voor gronden in Reeve 2 is er een risico opgenomen van circa € 2,15 miljoen. De nabetaling op de gronden Reeve 2 wordt veroorzaakt omdat er percelen grond liggen in het exploitatiegebied Reeve 1, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. De percelen zijn echter nodig om Reeve 1 te kunnen bereiken. In de grex Reeve 1 is deze grond opgenomen tegen de totale verwervingsprijs en aan de opbrengstenkant is er een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2 opgenomen. Derhalve neutraal voor de grondexploitatie Reeve 1. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen, is er dus een risico dat deze nabetaling niet plaats vindt.
- In 2022 wordt de (voor)financiering van de sluis Reeve ad € 4,8 miljoen ten laste gebracht van de reserve bouwgrondexploitatie. Wij verwachten dat in 2026 dit bedrag, opgehoogd met rente, kan terugvloeien naar de reserve vanuit de gebiedsontwikkeling Reeve 2. Om het risico af te dekken dat deze terugstorting vanuit Reeve 2 niet lukt, is in 2026 in de benodigde weerstandscapaciteit een risico opgenomen van circa € 5,3 miljoen.

Meerjarenperspectief Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf

In onderstaande tabel geven we inzicht in de verwachte stand van de reserve bouwgrondexploitatie in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 3: Verschil stand reserve met benodigde weerstandscapaciteit

Jaar	Stand Reserve 31-12 (x € 1.000)	Benodigde weerstandscapaciteit 31-12 (x €1.000)	Verschil (x € 1.000)
2021	14.200	8.647	5.553
2022	12.548	9.778	2.770
2023	12.807	9.778	3.029
2024	13.244		3.466
		9.778	
2025	12.597	9.778	2.819
2026	17.202	15.109	2.093
2027	16.396	15.109	1.287
2028	16.011	15.109	902
	16.309	15.109	1.200
2029	16.234	15.109	1.125
2030			

NB: De stand van de reserve bouwgrond in bovenstaande tabel wijkt af van de stand in de staat van reserves en voorzieningen. Dit komt met name doordat de winstnemingen na 2023 wel zijn meegenomen in bovenstaand meerjarenperspectief van de grondexploitaties maar niet zijn verwerkt in de staat van reserves en voorzieningen. In de staat van reserves en voorzieningen zijn alleen de winstnemingen tot en met 2022 meegenomen. Ons voornemen is deze discrepantie volgend jaar te hebben opgelost.

De stand van Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf bedraagt, inclusief de bestemming van het jaarrekeningsaldo 2021, per 31-12-2021 **€ 14,2 miljoen**. De cijfers laten zien dat er in 2022 (mede als gevolg van de sluis Reeve) een daling is van de stand van de reserve. Zoals eerder gezegd gaan wij ervan uit dat in 2026 de ontwikkeling Reeve 2 gaat starten en dat er in 2026 € 5,3 miljoen kan terugvloeien naar de reserve grondbedrijf. Aandachtspunten zijn dus de opgenomen risico's van de sluis (€ 5,3 miljoen) en nabetaaling Reeve 2 (€ 2,15 miljoen) in 2026. Mocht de ontwikkeling van Reeve 2 zijn doorgang vinden binnen de verwachte planning dan vervalt per 2026 de nu opgenomen risico's in de benodigde weerstandscapaciteit van circa € 7,45 miljoen. Dit staat uiteraard los van de gangbare risico's van de gebiedsontwikkeling in Reeve 2 die hiervoor in de plaats kunnen komen.

Via het meerjarenperspectief reserve bouwgrondexploitatie informeren we de raad jaarlijks separaat over de reserve bouwgrondexploitatie en de benodigde weerstandscapaciteit. De omvang van de beschikbare reserve komt tot stand via de stand van de reserve op 1 januari en de stortingen en de onttrekkingen in de jaarschijven. In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een afdracht aan de algemene dienst van in totaal € 3 miljoen in de jaren 2022 t/m 2027 t.b.v. de bezuinigingen. Een andere substantiële uitname uit de reserve bouwgrondexploitatie betreft de eerder genoemde investeringsbijdrage voor de sluis Reeve (€ 4,8 miljoen).

De komende jaren is er sprake van vrije ruimte, zijnde het verschil tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is deze vrije ruimte met ingang van 2022 toegenomen met € 0,4 mln. Bij de jaarrekening 2021 heeft de Raad besloten deze vrije ruimte te handhaven. Hierdoor zijn deze middelen vooralsnog beschikbaar voor toekomstige gebiedsontwikkelingen.

Bijlagen

I Beleidsindicatoren / kengetallen



Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren



Misdrijven

Kampen, per 1.000 inwoners



Economie

Funciemenging

50,2% Kampen
53,3% Nederland
Meerdere bronnen | 2021

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw./t/m 64jr

145,6 Kampen
165,1 Nederland
LISA | 2021

Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

1,9 Kampen
2,5 Nederland
DUO/Ingrado | 2021

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

9 Kampen
19 Nederland
DUO/Ingrado | 2021

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,8% Kampen
1,9% Nederland
DUO/Ingrado | 2021

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Niet-sporters

55,2%
Kampen

49,3%
Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

Kampen

63

Nederland

170

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2020

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

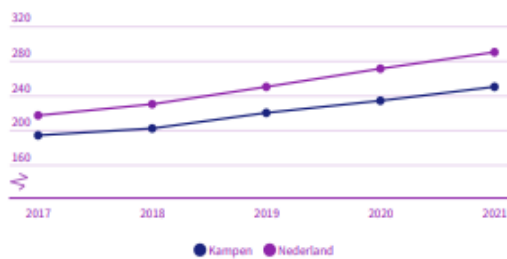
27,9%
Kampen

26,9%
Nederland

berekening | 2020

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde x €1.000



CBS - WOZ | 2017 - 2021

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

5,8
Kampen

8,9
Nederland

BAG/ABF | 2021

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Kampen
663,3

Nederland
805,5

Meerdere bronnen | 2021

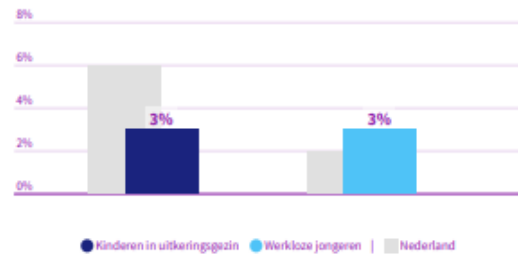
Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Kampen

1%
Nederland

CBS | 2020

Achterstand onder jeugd Kampen



CBS | 2020

Netto arbeidsparticipatie

74,1%
Kampen

70,4%
Nederland

CBS | 2021

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Kampen

261,4

Nederland

431,2

CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

156,0
Kampen

202,0
Nederland

CBS | 2020

Formatie

Aantal Fte (toegestane formatie) per 1.000 inwoners: $408 / 55,131 = 7,4$ Fte.

Bezetting

Aantal Fte (werkelijke formatie) per 1.000 inwoners: $340 / 55,131 = 6,2$ Fte.

Apparaatskosten

Kosten per inwoner: $\text{€ } 34.483 / 55.131 = \text{€ } 625$.

Overheadkosten

De overheadkosten uitgedrukt in een % van de totale lasten :

$\text{€ } 18.587 \text{ overhead} / \text{€ } 167.341 = 11,10\%$

II Overzicht structureel en eenmalig per programma

N.B. de tabel is exclusief de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Structurele lasten en baten		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0	Bestuur en ondersteuning					
	<u>Cluster 1</u>					
	0.1 Bestuur					
	Lasten	2.698	3.086	3.086	3.086	3.086
	Baten					
	Saldo	2.698	3.086	3.086	3.086	3.086
	0.2 Burgerzaken					
	Lasten	1.100	1.895	1.900	1.900	1.900
	Baten	-686	-704	-704	-704	-704
	Saldo	414	1.190	1.196	1.196	1.196
	<u>Cluster 2</u>					
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
	Lasten	747	665	660	658	657
	Baten	-512	-512	-512	-512	-512
	Saldo	235	153	148	146	145
1	Veiligheid					
	<u>Cluster 3</u>					
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
	Lasten	3.564	3.939	3.935	3.932	3.928
	Baten	-346	-368	-368	-368	-368
	Saldo	3.218	3.571	3.568	3.564	3.561
	1.2 Openbare orde en veiligheid					
	Lasten	1.181	1.416	1.415	1.423	1.423
	Baten	-77	-79	-79	-79	-79
	Saldo	1.103	1.336	1.336	1.344	1.344
2	Verkeer, vervoer en waterstaat					
	<u>Cluster 4</u>					
	2.1 Verkeer en vervoer					
	Lasten	8.386	7.403	8.007	8.115	8.516
	Baten	-312	-372	-372	-372	-372
	Saldo	8.074	7.031	7.635	7.743	8.144
	2.2 Parkeren					
	Lasten	640	781	786	782	778
	Baten					
	Saldo	640	781	786	782	778
	<u>Cluster 5</u>					
	2.3 Recreatieve havens					
	Lasten	44	39	39	39	38
	Baten	-32	-32	-32	-32	-32
	Saldo	12	7	7	7	6
	2.4 Economische havens en waterwegen					
	Lasten	296	293	305	304	304
	Baten	-470	-482	-482	-482	-482
	Saldo	-174	-189	-178	-178	-179
	<u>Cluster 6</u>					
	2.5 Openbaar vervoer					
	Lasten	4	5	5	5	5
	Baten	-8	-8	-8	-8	-8
	Saldo	-4	-3	-3	-3	-3
3	Economie					
	<u>Cluster 7</u>					
	3.1 Economische ontwikkeling					
	Lasten	196	317	367	414	414
	Baten					
	Saldo	196	317	367	414	414
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
	Lasten	79		93	122	121

	Baten					
	Saldo	79		93	122	121
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
	Lasten	46	684	684	684	684
	Baten	-58	-58	-58	-58	-58
	Saldo	-11	627	627	627	627
3.4	Economische promotie					
	Lasten	867	745	745	745	745
	Baten	-89	-91	-91	-91	-91
	Saldo	778	654	654	654	654
4	Onderwijs					
	<u>Cluster 8</u>					
4.1	Openbaar basisonderwijs					
	Lasten	359	369	369	368	368
	Baten					
	Saldo	359	369	369	368	368
4.2	Onderwijshuisvesting					
	Lasten	5.649	4.824	5.515	5.714	5.966
	Baten	-102	-102	-102	-102	-102
	Saldo	5.546	4.721	5.413	5.612	5.863
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
	Lasten	2.794	2.822	2.821	2.788	2.788
	Baten	-1.062	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044
	Saldo	1.732	1.777	1.776	1.744	1.744
5	Sport, cultuur en recreatie					
	<u>Cluster 10</u>					
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
	Lasten	4.308	4.329	4.503	4.615	4.714
	Baten	-565	-570	-570	-570	-570
	Saldo	3.743	3.758	3.933	4.044	4.144
5.4	Musea					
	Lasten	2.122	2.057	2.129	2.176	2.351
	Baten	-109	-114	-114	-104	-195
	Saldo	2.013	1.943	2.015	2.071	2.156
5.5	Cultureel erfgoed					
	Lasten	547	755	754	753	752
	Baten	-18	-14	-14	-14	-14
	Saldo	529	740	740	739	738
	<u>Cluster 11</u>					
5.6	Media					
	Lasten	1.721	1.735	1.788	1.788	1.788
	Baten	-247	-247	-247	-247	-247
	Saldo	1.474	1.488	1.541	1.541	1.541
	<u>Cluster 12</u>					
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
	Lasten	5.032	6.245	6.568	6.639	6.685
	Baten	-92	-92	-92	-92	-92
	Saldo	4.940	6.153	6.476	6.547	6.593
	<u>Cluster 9</u>					
5.1	Sportbeleid en activering					
	Lasten	464	547	547	547	547
	Baten					
	Saldo	464	547	547	547	547
5.2	Sportaccommodaties					
	Lasten	4.834	4.723	4.881	5.051	5.021
	Baten	-1.988	-2.142	-2.145	-2.145	-2.145
	Saldo	2.846	2.581	2.735	2.906	2.875
6	Sociaal domein					
	<u>Cluster 13</u>					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie					
	Lasten	5.317	6.357	6.906	6.929	6.929
	Baten	-114	538	-50	-50	-50
	Saldo	5.203	6.895	6.856	6.879	6.879
6.2	Wijkteams					

	Lasten	2.154	1.915	1.915	1.915	1.915
	Baten					
	Saldo	2.154	1.915	1.915	1.915	1.915
6.3	Inkomensregelingen					
	Lasten	19.151	20.113	20.124	20.124	20.124
	Baten	-13.057	-13.337	-13.684	-13.684	-13.684
	Saldo	6.094	6.776	6.440	6.440	6.440
6.4	Begeleide participatie					
	Lasten	6.726	6.484	6.480	6.476	6.472
	Baten	-259	-259	-259	-259	-259
	Saldo	6.467	6.225	6.221	6.218	6.214
6.5	Arbeidsparticipatie					
	Lasten	937	949	949	949	949
	Baten					
	Saldo	937	949	949	949	949
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
	Lasten	2.304	2.433	2.433	2.433	2.433
	Baten					
	Saldo	2.304	2.433	2.433	2.433	2.433
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					
	Lasten	8.336	8.946	8.946	8.946	8.946
	Baten	-371	-371	-371	-371	-371
	Saldo	7.965	8.575	8.575	8.575	8.575
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-					
	Lasten	14.850	16.396	16.396	16.396	16.396
	Baten					
	Saldo	14.850	16.396	16.396	16.396	16.396
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					
	Lasten	358	592	592	592	592
	Baten	-615				
	Saldo	-257	592	592	592	592
6.82	Geëscaleerde zorg 18-					
	Lasten	1.568	1.740	1.740	1.740	1.740
	Baten					
	Saldo	1.568	1.740	1.740	1.740	1.740
7	Volksgezondheid en milieu					
	<u>Cluster 14</u>					
7.1	Volksgezondheid					
	Lasten	2.296	2.395	2.395	2.395	2.395
	Baten					
	Saldo	2.296	2.395	2.395	2.395	2.395
	<u>Cluster 15</u>					
7.2	Riolering					
	Lasten	2.506	2.678	2.728	2.733	2.706
	Baten	-3.476	-3.635	-3.662	-3.671	-3.675
	Saldo	-970	-957	-934	-938	-969
	<u>Cluster 16</u>					
7.3	Afval					
	Lasten	4.020	3.795	3.705	3.698	3.653
	Baten	-5.992	-6.168	-5.886	-5.952	-5.906
	Saldo	-1.972	-2.373	-2.181	-2.253	-2.253
	<u>Cluster 17</u>					
7.4	Milieubeheer					
	Lasten	1.610	1.851	1.856	1.856	1.856
	Baten	-4	-4	-4	-4	-4
	Saldo	1.607	1.847	1.852	1.852	1.852
	<u>Cluster 18</u>					
7.5	Begraafplaatsen en crematoria					
	Lasten	1.003	1.145	1.180	1.188	1.193
	Baten	-1.131	-1.165	-1.172	-1.179	-1.179

	Saldo	-128	-20	8	9	14
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
	<u>Cluster 19</u>					
	8.1 Ruimte en leefomgeving					
	Lasten	682	254	270	270	571
	Baten	-67	-47	-47	-47	-47
	Saldo	615	207	223	223	524
	<u>Cluster 20</u>					
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)					
	Lasten	3.309	2.906	2.906	2.906	2.906
	Baten	-3.252	-2.619	-2.331	-1.467	-1.467
	Saldo	56	287	575	1.440	1.440
	<u>Cluster 21</u>					
	8.3 Wonen en bouwen					
	Lasten	1.618	1.992	1.992	2.026	2.026
	Baten	-1.224	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255
	Saldo	395	737	737	771	771
9	Algemene dekkingsmiddelen					
	<u>Cluster 22</u>					
	0.5 Treasury					
	Lasten	-1.531	-925	-1.098	-1.487	-1.296
	Baten	-1.285	-1.268	-1.257	-1.338	-1.319
	Saldo	-2.816	-2.193	-2.355	-2.826	-2.615
	0.61OZB woningen					
	Lasten	593	540	540	540	540
	Baten	-7.449	-7.722	-7.797	-7.872	-7.872
	Saldo	-6.856	-7.182	-7.257	-7.332	-7.332
	0.62OZB niet-woningen					
	Lasten					
	Baten	-5.195	-5.355	-5.371	-5.387	-5.387
	Saldo	-5.195	-5.355	-5.371	-5.387	-5.387
	0.63Parkeerbelasting					
	Lasten	1	1	1	1	1
	Baten	-1.750	-1.758	-1.758	-1.758	-1.758
	Saldo	-1.749	-1.757	-1.757	-1.757	-1.757
	0.64Belastingen overig					
	Lasten	215	185	185	185	185
	Baten	-610	-614	-614	-614	-614
	Saldo	-395	-430	-430	-430	-430
	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds					
	Lasten					
	Baten	-97.967	-108.798	-117.794	-123.769	-116.389
	Saldo	-97.967	-108.798	-117.794	-123.769	-116.389
	0.8 Overige baten en lasten					
	Lasten	1.749	3.905	8.726	11.840	14.680
	Baten					
	Saldo	1.749	3.905	8.726	11.840	14.680
10	Overhead					
	<u>Cluster 23</u>					
	0.4 Overhead					
	Lasten	17.462	18.046	18.272	18.099	18.040
	Baten	-148	-148	-148	-148	-148
	Saldo	17.314	17.898	18.124	17.951	17.892
12	Reserves					
	<u>Cluster 25</u>					
	0.10Mutaties reserves					
	Lasten	1.313	163	-125	-989	-989
	Baten	-301	-301	-301	-301	-301
	Saldo	1.012	-139	-427	-1.291	-1.291

			146.225	154.529	161.916	164.409	168.542
Lasten							
Baten			-151.040	-161.317	-170.795	-176.150	-168.800
Totaal structureel			-4.815	-6.794	-8.882	-11.742	-259
Enmalige lasten en baten			Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0	Bestuur en ondersteuning						
	<u>Cluster 1</u>						
	0.1 Bestuur						
		Lasten	348	193			
		Baten					
		Saldo	348	193			
	0.2 Burgerzaken						
		Lasten	173				
		Baten	-92				
		Saldo	81				
	<u>Cluster 2</u>						
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden						
		Lasten	1.063	284	228	107	
		Baten	-1.425				
		Saldo	-362	284	228	107	
1	Veiligheid						
	<u>Cluster 3</u>						
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer						
		Lasten	-275				
		Baten					
		Saldo	-275				
	1.2 Openbare orde en veiligheid						
		Lasten	-1				
		Baten	4				
		Saldo	3				
2	Verkeer, vervoer en waterstaat						
	<u>Cluster 4</u>						
	2.1 Verkeer en vervoer						
		Lasten	4.070	568	329	316	10
		Baten	-4.095	-143	-142	-100	
		Saldo	-25	425	187	216	10
	2.2 Parkeren						
		Lasten	-245				
		Baten	-30				
		Saldo	-275				
	<u>Cluster 5</u>						
	2.3 Recreatieve havens						
		Lasten	114				
		Baten					
		Saldo	114				
	2.4 Economische havens en waterwegen						
		Lasten	378				
		Baten	26				
		Saldo	404				
3	Economie						
	<u>Cluster 7</u>						
	3.1 Economische ontwikkeling						
		Lasten	654	447	87	29	4
		Baten	-285				
		Saldo	370	447	87	29	4
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur						
		Lasten	-64	135	25		
		Baten	-2.987				
		Saldo	-3.051	135	25		
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen						
		Lasten	80				
		Baten	36				
		Saldo	116				

3.4	Economische promotie						
		Lasten	36	-1			
		Baten					
		Saldo	36	-1			
4	Onderwijs						
	<u>Cluster 8</u>						
4.2	Onderwijshuisvesting						
		Lasten	557	989	128	174	
		Baten				-300	-1.300
		Saldo	557	989	128	-126	-1.300
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken						
		Lasten	2.462				
		Baten	-1.878				
		Saldo	584				
5	Sport, cultuur en recreatie						
	<u>Cluster 10</u>						
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie						
		Lasten	75	935	157	76	352
		Baten	-18				
		Saldo	57	935	157	76	352
5.4	Musea						
		Lasten	164	566	220	370	
		Baten	-16	-5	-5	-5	-7
		Saldo	149	561	215	365	-7
5.5	Cultureel erfgoed						
		Lasten	-10	33	58	127	
		Baten	1				
		Saldo	-9	33	58	127	
	<u>Cluster 11</u>						
5.6	Media						
		Lasten	67	53			
		Baten					
		Saldo	67	53			
	<u>Cluster 12</u>						
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
		Lasten	2.346	901	289	75	
		Baten	-269	-50			
		Saldo	2.077	851	289	75	
	<u>Cluster 9</u>						
5.1	Sportbeleid en activering						
		Lasten	43				
		Baten					
		Saldo	43				
5.2	Sportaccommodaties						
		Lasten	-115	150	67	115	53
		Baten	18				
		Saldo	-98	150	67	115	53
6	Sociaal domein						
	<u>Cluster 13</u>						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie						
		Lasten	2.855	1.374	35	20	
		Baten	-2.321	-588			
		Saldo	533	787	35	20	
6.2	Wijkteams						
		Lasten	340	104			
		Baten					
		Saldo	340	104			
6.3	Inkomensregelingen						
		Lasten	3.417	195	558		
		Baten	-519	-542	-558		
		Saldo	2.898	-347			
6.4	Begeleide participatie						
		Lasten	513	87	87	87	

		Baten				
		Saldo	513	87	87	87
6.5	Arbeidsparticipatie	Lasten	65	35		
		Baten				
		Saldo	65	35		
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten				
		Baten	-14			
		Saldo	-14			
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	28			
		Baten				
		Saldo	28			
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	11			
		Baten				
		Saldo	11			
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	173	532		
		Baten	-2.121			
		Saldo	-1.948	532		
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	59	30		
		Baten				
		Saldo	59	30		
7	Volksgesondheid en milieu					
	<u>Cluster 15</u>					
	7.2 Riolering	Lasten	-129	-9	-8	-4
		Baten				27
		Saldo	-129	-9	-8	-4
	<u>Cluster 16</u>					
	7.3 Afval	Lasten	-115	51		68
		Baten	-56			136
		Saldo	-171	51		68
	<u>Cluster 17</u>					
	7.4 Milieubeheer	Lasten	443	1.830	57	30
		Baten	18	-1.290		15
		Saldo	461	540	57	30
	<u>Cluster 18</u>					
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	21	147	70	11
		Baten	-60	-70	-70	-10
		Saldo	-39	77		1
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
	<u>Cluster 19</u>					
	8.1 Ruimte en leefomgeving	Lasten	1.154	1.087	1.248	670
		Baten	-85			610
		Saldo	1.069	1.087	1.248	670
	<u>Cluster 20</u>					
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	191		20	101
		Baten	-785		-20	-101
		Saldo	-594			
	<u>Cluster 21</u>					
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	502	20	15	
		Baten				
		Saldo	502	20	15	
9	Algemene dekkingsmiddelen					

<u>Cluster 22</u>						
0.5	Treasury					
	Lasten	1.218				
	Baten	-249				
	Saldo	969				
0.61	OZB woningen					
	Lasten	78				
	Baten					
	Saldo	78				
0.63	Parkeerbelasting					
	Lasten					
	Baten	256				
	Saldo	256				
0.64	Belastingen overig					
	Lasten					
	Baten	161				
	Saldo	161				
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds					
	Lasten					
	Baten	-10.815	-1.924			
	Saldo	-10.815	-1.924			
0.8	Overige baten en lasten					
	Lasten	2.508	996	1.100	100	100
	Baten					
	Saldo	2.508	996	1.100	100	100
10	Overhead					
<u>Cluster 23</u>						
0.4	Overhead					
	Lasten	2.061	690	49	100	
	Baten					
	Saldo	2.061	690	49	100	
11	Vennootschapsbelasting					
<u>Cluster 24</u>						
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)					
	Lasten	405				
	Baten					
	Saldo	405				
12	Reserves					
<u>Cluster 25</u>						
0.10	Mutaties reserves					
	Lasten	17.133	390	410	5.559	128
	Baten	-15.902	-2.668	-470	-4.912	-450
	Saldo	1.231	-2.278	-60	647	-322
Lasten		44.851	12.811	5.229	8.131	1.429
Baten		-43.502	-7.280	-1.265	-5.428	-1.757
Totaal eenmalig		1.349	5.533	3.964	2.703	-328

Toelichting op eenmalige baten en lasten > € 50.000

Pr. Taakveld	Lasten/ baten	Toelichting
0 0.1 Bestuur	Lasten	Projecten Inwonersbetrokkenheid, Koersbepaling en Kamper Ontwikkelfonds
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	Groot onderhoud, aanpassen ventilatie gemeentelijke gebouwen
2 2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	Maatregelen mobiliteitsplan, strategisch plan verkeersveiligheid (SPV)
	Baten	Subsidies provincie UVP, SVP
3 3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	Projecten regio deal, routenetwerken en heropeningsplan (corona); actualisering economisch beleid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	Eenmalige kosten revitalisering bedrijventerrein Haatland
4 4.2 onderwijshuisvesting	Lasten	Tijdelijke huisvestingskosten en in 2023 eenmalig afwaardering boekwaarde schoolgebouw ad. 994k in verband met nieuwbouw
	Baten	Verkoopopbrengsten gronden Hanzewijk en Zenegroen in relatie tot Campusplan Ichthus Kampen
5 5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie	Lasten	Groot en klein onderhoud, aanpassen ventilatie culturele gebouwen
5.4 Musea	Lasten	Projecten onderzoek en digitalisering archieven, onderzoek verplaatsing Ijsselkogge naar Kampen
5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	Groot en klein onderhoud, aanpassen ventilatie culturele gebouwen
5.6 Media	Lasten	Opschorten taakstelling Sambiq
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	Onderzoek en inrichting openbare ruimten, zoals openbaar groen, zwemlocatie Seveningen, Zoddepark, plattenladsontwikkeling en speeltuinen en -plaatsen
5.2 sportaccommodaties	Lasten	Bijdragen aan vervanging lichtmasten buitensportaccommodaties
6 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	Eenmalige middelen sociaal domein uit onderbesteding 2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	Eerste raming specifieke uitkering inburgeringsvoorzieningen, loopt nu structureel via algemene uitkering
6.2 wijkteams	Lasten	Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad
6.3 inkomensregelingen	Lasten	Bijstelling kosten bijstand
	Baten	Incidentele Vangnetuitkering BUIG op basis van Frontin-Buig
6.4 begeleide participatie	Lasten	Rentetoerekening voorziening bedrijfspand Impact

	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	Budget lokaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen en eenmalige middelen uit onderbesteding 2022
7	7.3 Afval	Lasten	Gemeentelijke bijdrage aan kosten tractie afval
	7.4 Milieubeheer	Lasten	Projecten vergroening de Bongerd, Muntplein, herinrichting klimaatadaptie Cellersbroedersweg en sanering Blekerijweg
	7.4 Milieubeheer	Baten	Subsidies overheid Energiearmoede, ISV, vergroening
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	Aanpassen ventilatie gebouwen begraafplaats
		Baten	Mutatie op voorziening onderhoud begraafplaats
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	Onderzoek- en advieskosten implementatie Omgevingswet, gebiedsvisie Brunnepe en groen blauwe diensten
9	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	Gemeentefonds meicirculaire 2022, hogere compensatie jeugdhulp ten opzichte van stelpost € 3 miljoen
	0.8 overige baten en lasten	Lasten	Extra stelpost voor loon- en prijsontwikkeling in 2023 en 2024 elk € 1 miljoen en jaarlijks budget van € 100.000 eenmalig voor beleidsvoornemens van de raad
10	0.4 Overhead	Lasten	Groot onderhoud gemeentelijke huisvesting, aanpassen ventilatie; advieskosten personeels- en arbeidsmarktbeleid, dienstverlening ICT en tijdelijke formatie bedrijfsvoering
12	0.10 mutaties reserves	Lasten	Enmalige stortingen in reserves; in 2025 bijdrage Reeve fase 2 aan voorfinanciering investering sluis en bruggen
		Baten	Enmalige ontrekkingen aan reserves; In 2023 ontrekking algemene reserve in verband met restant budgetten 2022, jaarlijkse ontrekking reserve bouwgrondexploitaties van € 500.000 en in 2025 verrekening met investering sluis en bruggen Reeve fase 2

III Specificatie van reserves en voorzieningen

Naam reserve (bedrag in €)	Saldo per 1-1-2023	Dotaties rente	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo per 31-12-2023	M utaties	Saldo per 31-12-2024	M utaties	Saldo per 31-12-2025	M utaties	Saldo per 31-12-2026
Algemene reserves											
Algemene reserve	40.730.687			2.076.000	38.654.687	-	38.654.687		38.654.687		38.654.687
Saldo jaarresultaat											
Totaal van de algemene reserves	40.730.687		-	2.076.000	38.654.687	-	38.654.687	-	38.654.687	-	38.654.687
Bestemmingsreserves											
reserve nieuwe investeringen en ambities	1.151.129		-	-	1.151.129	-	1.151.129	-	1.151.129	-	1.151.129
Groot onderhoud zwembaden	213.504		-	-	213.504	-	213.504	-	213.504	-	213.504
Stedelijke vernieuwing 2002	81.602		-	-	81.602	-	81.602	-	81.602	-	81.602
Reserve bouwgrondexploitatie	12.543.945	389.834	637.741	500.000	11.796.038	1.035.912	10.760.126	3.168.825	13.928.951	2.161.945	11.767.006
Groot onderhoud gebouwen	1.398.822		4.538	91.806	1.311.554	4.538	1.316.092	4.538	1.320.630	4.538	1.325.168
Onderhoud buitenhaven	78.239		-	-	78.239	-	78.239	-	78.239	-	78.239
ILG 2007-2013	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prestatieafspraken wonen	50.467		-	50.000	467	-	467	-	467	-	467
Groot onderhoud havens	119.195		116.751	2.042	233.904	114.709	348.613	114.709	463.322	114.709	578.031
Sparen compensatie-uren adv	36.427		-	-	36.427	-	36.427	-	36.427	-	36.427
Restant budget BLS	94.988		-	-	94.988	-	94.988	-	94.988	-	94.988
Duurzame activiteiten	194.492		-	-	194.492	-	194.492	-	194.492	-	194.492
Begraafplaatsen	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cofinancieringsfonds ZKN 2040	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groot onderhoud civiele kunstwerken	2.026.328		508.000	-	2.534.328	508.000	3.042.328	508.000	3.550.328	508.000	4.058.328
Groot onderhoud Brandweerkazerne	213.500		50.000	-	263.500	50.000	313.500	50.000	363.500	50.000	413.500
Over te hevelen jaargebonden budgetten	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parkeergelegenheden	20.951		-	-	20.951	-	20.951	-	20.951	-	20.951
reserve kapitaallasten investeringen econ. nut	7.000		-	7.000	14.000	7.000	21.000	7.000	28.000	7.000	35.000
reserve kapitaallasten aanleg sluis Reeve	4.725.000		-	121.154	4.603.846	121.154	4.482.692	4.482.692	-	121.154	121.154
Totaal van de bestemmingsreserves	22.899.687	389.834	41.548	772.002	22.559.067	486.819	22.072.248	643.620	21.428.628	1.612.852	19.815.776
Totaal eigen vermogen	63.630.374	389.834	41.548	2.848.002	61.213.754	486.819	60.726.935	643.620	60.083.315	1.612.852	58.470.463

Naam voorziening (bedrag in €)	Saldo per 1-1-2023	Dotaties rente	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31-12-2023	Mutaties	Saldo per 31-12-2024	Mutaties	Saldo per 31-12-2025	Mutaties	Saldo per 31-12-2026
Voorzieningen											
Ophalen huisvuil	1.120.227		-	151.356	968.871	176.356-	792.515	181.356-	611.159	186.356-	424.803
Rioleringswerken	2.166.622		-	224.656	1.941.966	269.656-	1.672.310	309.656-	1.362.654	339.656-	1.022.998
Afkoopsoorten onderhoud graven	2.609.527	62.093	255.000	231.840	2.694.780	85.253	2.780.033	85.253	2.865.286	85.253	2.950.539
Voorziening FLO veiligheidsregio IJsselland	791.004		-	-	791.004	-	791.004	-	791.004	-	791.004
Voorziening sociaal plan zwembaden	294.643		-	61.000	233.643	61.000-	172.643	61.000-	111.643	61.000-	50.643
Voorziening wachtgeld en pensioenen wethouders	7.226.184		520.000	520.000	7.226.184	-	7.226.184	-	7.226.184	-	7.226.184
voorziening Aardwarmte	144.500		-	-	144.500	-	144.500	-	144.500	-	144.500
Voorziening sociaal statuut stadsziekenhuis	2.276		-	-	2.276	-	2.276	-	2.276	-	2.276
Voorziening bijdrage bedrijfspand Impact	3.142.874	82.966	-	258.732	2.967.108	175.766-	2.791.342	175.766-	2.615.576	263.126-	2.352.450
Voorziening dubieuze debiteuren	200.000		-	-	200.000	-	200.000	-	200.000	-	200.000
Voorziening dubieuze debiteuren soza	1510.049		-	-	1510.049	-	1510.049	-	1510.049	-	1510.049
Totaal van de voorzieningen	19.207.906	145.059	775.000	1.447.584	18.680.381	597.525-	18.082.856	642.525-	17.440.331	764.885-	16.675.446
Totaal generaal	82.838.280	534.893	816.548	4.295.586	79.894.135	1.084.344-	78.809.791	1.286.145-	77.523.646	2.377.737-	75.145.909

IV Overzicht EMU-saldo

N.B. de tabel is exclusief de door de raad vastgestelde 2 amendementen.

Omschrijving	2022	2023	2024
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	23.894	1.489	-4.097
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	36.305	1.826	-6.279
3. Mutatie voorzieningen	-289	-426	-597
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.437	-7.228	1.820
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-16.137	6.465	-235

V Overzicht van investeringskredieten

Investeringskredieten 2023

Omschrijving investeringskrediet	Begroot 2023
Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, onderlaag	€ 453.750
Aanleg kunstgrasveld Sportpark de Maten, toplaag	€ 453.750
Aanleg ontbrekende fietsschakel Reeve	€ 350.000
Aanleg ontbrekende fietsschakel Reeve	€ -50.000
Aanpassen infrastructuur gemeentewerf	€ 220.000
Aanschaf borstelmachine	€ 150.000
Aanschaf veegmachine	€ 300.000
Aanschaf voertuig	€ 50.000
Campusplan: school Ichthuscollege	€ 8.310.000
Campusplan: sporthal Reflex	€ 200.000
Combi-toestellen Hagenbroek en IJsselmuiden	€ 50.000
Groene Hart - realisatie	€ 496.000
GRP 2023 Bouwkundige investeringen (40 jaar)	€ 564.000
GRP 2023 Technische investeringen (15 jaar)	€ 45.000
Herinrichting zaal 1 Stedelijk Museum	€ 500.000
Herinrichting zaal 2	€ 55.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 784.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 158.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 1.876.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 284.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 549.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 1.251.000
Herinrichtingsplan Schans Buitenwacht	€ 209.000
Herinrichtingsopgave Binnenstad	€ 750.000
Investeringskosten Marnixschool	€ 2.158.000
Laadinfra gemeentewerf	€ 300.000
Nieuwbouw gymzaal Reflex	€ 200.000
Rehabilitatie Baan	€ 80.000
Rehabilitatie fietspaden Aria en Triangel	€ 134.000
Rehabilitatie Kamperwetering	€ 650.000
Rehabilitatie Kamperzeedijk	€ 290.000
Rehabilitatie Oosterholt-Noord	€ 150.000
Renovatie CBS De Morgenster	€ 1.512.000
Renovatie Dirk van Dijkschool	€ 1.206.000
Revitalisering bedrijventerrein Spoorlanden fase 3	€ 1.200.000
Uitbreiden parkeercapaciteit IJVV	€ 150.000
Vernieuwing loopsteiger IJsselkade	€ 150.000
Vervangen bovenlaag kunstgrasveld veld 3 IJVV	€ 399.300

Vervanging 2 houten bruggen Buitenbroeksweg 32+38	€	110.000
Vervanging bedrijfswagen MO01	€	39.000
Vervanging bedrijfswagen R11	€	73.254
Vervanging bedrijfswagen R13	€	73.254
Vervanging bolders IJsselkade	€	125.000
Vervanging brug Naaldeweg KW239	€	100.000
Vervanging houtversnipperaar G30	€	50.000
Vervanging kleedkamers gem. sportaccommodatie	€	339.000
Vervanging landingsmat atletiekbaan Hagenbroek	€	30.000
Vervanging natuurgrasveld Kampen veld 1	€	62.520
Vervanging natuurgrasveld KHC veld 2	€	62.520
Vervanging natuurgrasveld veld 5 DOS Kampen	€	62.520
Vervanging Natzoutstrooier R1-24	€	48.000
Vervanging Pollersysteem binnenstad Kampen	€	240.000
Vervanging pomp sportpark Bergweg IJsselmuiden	€	30.000
Vervanging Prisma Court	€	50.000
Vervanging tennisbaan IJTC	€	200.000
Vervanging veegmachine R10	€	200.000
Vervanging veld KHC (veld 2) en IJVV (veld 5)	€	83.000
Vervanging vrachtwagen W38	€	155.000
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2023	€	270.000
Totaal vast te stellen investeringskredieten 2023	€	28.990.868

Voorgenomen investeringskredieten 2024-2026

Omschrijving investeringskrediet	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Campusplan: school Ichthuscollege	€ -300.000		
Campusplan: sporthal Reflex	€ 4.500.000	€ 1.285.000	
Herinrichting zaal 3	€ 45.000		
Herinrichtingsopgave Binnenstad	€ 1.000.000		
GRP 2024 Bouwkundige investeringen (40 jaar)	€ 766.000		
GRP 2024 Technische investeringen (15 jaar)	€ 45.000		
GRP 2025 Bouwkundige investeringen (40 jaar)		€ 782.000	
GRP 2025 Technische investeringen (15 jaar)		€ 45.000	
GRP 2026 Bouwkundige investeringen (40 jaar)			€ 573.000
GRP 2026 Technische investeringen (15 jaar)			€ 45.000
Plaatsen Kogge binnendijks	€ 1.520.000		
Rehabilitatie diverse voetpaden	€ 72.000		
Rehabilitatie fietspaden Veilingweg	€ 128.000	€ -	
Rehabilitatie Hogeweg		€ 500.000	€ 435.000
Rehabilitatie Oosterholt-Noord	€ 150.000	€ 150.000	
Rehabilitatie Zwolseweg		€ 900.000	
Renovatie top laag DOS Kampen (veld 1)	€ 399.000		
Renovatie top laag kunstgrasvelden KHC (veld 1) Zalk (veld 1)		€ 799.000	
Revitalisering bedrijventerrein Spoorlanden fase 4	€ 803.000		
Vervanging en renovatie kleedkamers gemeentelijke sportacc.		€ 49.000	
Vervanging fietsbrug Buitenbroeksweg (35c en 35d)		€ 115.000	
Vervanging fietsbrug Veenmos (35b)	€ 60.000		
Vervanging HCK veld 2			€ 160.000
Vervanging landingsmat atletiekbaan Hagenbroek		€ 36.300	
Vervanging tennisbaan IJTC		€ 200.000	
Vervanging tennisbaan KJLTC		€ 200.000	
Vervanging tractie 2024	€ 383.514		
Vervanging tractie 2025		€ 307.490	
Vervanging tractie 2026			€ 546.599
Vervanging veld 1 HCK	€ 310.000		
Vervanging veld DOS Kampen (veld 4) 's Heerenbroek (veld 1)		€ 112.000	
Vervanging veld IJVV (veld 4)	€ 48.000		
Vervanging Wilsum veld 1			€ 60.000
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2024	€ 163.000		
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2025		€ 890.000	
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2026			€ 320.000
Totaal voorgenomen investeringen	€ 10.092.514	€ 6.370.790	€ 2.139.599

VI Overzicht programma's en taakvelden

0. Bestuur en ondersteuning

Cluster 1

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken

Cluster 2

- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Cluster 4

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren

Cluster 5

- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Cluster 6

- 2.5 Openbaar vervoer

4. Onderwijs

Cluster 8

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

6. Sociaal domein

Cluster 13

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

1. Veiligheid

Cluster 3

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

3. Economie

Cluster 7

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

5. Sport, cultuur en recreatie

Cluster 9

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties

Cluster 10

- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed

Cluster 11

- 5.6 Media

Cluster 12

- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

7. Volksgezondheid en milieu

Cluster 14

- 7.1 Volksgezondheid

Cluster 15

- 7.2 Riolering

Cluster 16

- 7.3 Afval

Cluster 17

- 7.4 Milieubeheer

Cluster 18

- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

[8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing](#)

Cluster 19

8.1 Ruimtelijke ordening

Cluster 20

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Cluster 21

8.3 Wonen en bouwen

[10. Overhead](#)

Cluster 23

0.4 Overhead

[12. Reserves](#)

Cluster 25

0.10 Mutaties reserves

[9. Algemene dekkingsmiddelen](#)

Cluster 22

0.5 Treasury

0.61 OZB woningen

0.62 OZB niet-woningen

0.63 Parkeerbelasting

0.64 Belastingen overig

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

0.8 Overige baten en lasten

[11. Vennootschapsbelasting](#)

Cluster 24

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

[13. Resultaat baten en lasten \(alleen voor Jaarstukken\)](#)

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

VII Overzicht ambities

Programma	Ambitie	2023	2024	2025	2026
Bestuur en ondersteuning	Aanpassing ventilatie vastgoed	140	228	107	0
	Zelfbewust Kampen (regionale profilering & positionering)	100	100	100	100
	Griffie; versterking capaciteit griffie	98	98	98	98
	Griffie; intensivering rekenkamercommissie	25	25	25	25
	Capaciteit inwonersbetrokkenheid	97	0	0	0
	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	75	0	0	0
	Griffie; versterking raadsinstrumenten	10	10	10	10
	Opstellen gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid	25	0	0	0
	Kamper Ontwikkelfonds	25	0	0	0
Totaal Bestuur en ondersteuning		594	461	340	233
Veiligheid	Extra capaciteit BOA en training	124	123	123	123
Totaal Veiligheid		124	123	123	123
Verkeer, vervoer en waterstaat	Fietsparkeren	155	155	155	155
	Onkruidbestrijding op verharding	125	156	156	156
	Strategisch plan verkeersveiligheid (SVP)	150	100	100	0
	Verbeteren verkeersveiligheid	152	35	56	56
	rehabilitatie diverse voetpaden of wegen	0	41	55	151
	Reconstructie Plasweg	75	0	0	0
	Zwerfafvalvergoeding	65	0	0	0
	Openbare verlichting (aanlichten van monumentale panden)	50	0	0	0
	Onderhoud en vervanging elektriciteitskasten (verhoging onderhoudsbudget)	10	10	10	10
	Verkeersprojecten (aansluiting N760 gemeentelijke wegen)	35	0	0	0
	Uitbreiden Parkeercapaciteit IJVV	0	9	9	9
Vergroening Muntplein	0	0	-20	0	
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		817	506	521	537

Programma	Ambitie	2023	2024	2025	2026
Economie	Uitvoeringsprogramma Binnenstad	170	150	150	150
	Fysiek Domein Evenementenbeleid	75	75	75	75
	Onderzoek Warmte Transitievisie (wijkaanpak)	70	70	70	70
	Beleid Fysiek Domein (0,5 fte beleidsmedewerker vrijetijdseconomie)	43	43	43	43
	Kwaliteitsinvestering routenetwerken	55	55	0	0
	Uitvoeringsprogramma Binnenstad (Nieuwe Markt)	0	35	35	35
	Actualiseren economisch beleid (visie, agenda, circulaire economie)	50	25	25	0
	Business lidmaatschap & Samenwerking Regio Zwolle United	24	24	24	24
	Uitvoeringsprogramma Binnenstad (Vispoort)	0	0	35	35
	Verkenning voor oprichting stichting O.O.O.C. Onderwijs, Ondernemers, Overheid en Cultuur	25	15	15	15
	Verbeteren ondernemersdienstverlening	15	12	9	9
	Uitvoeringsprogramma Binnenstad (Botermarkt)	0	0	12	12
Totaal Economie		527	504	493	468
Onderwijs	De voorstellen voor onderwijs zijn geboekt onder andere programma's.	0	0	0	0
Totaal Onderwijs		0	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie	Uitbreiden Capaciteit Duurzaamheid	260	260	260	260
	Openbaar groen (verjonging en vervanging bomen-heesters)	253	253	253	253
	Leefstijlakoord	150	150	150	150
	Onderzoek IJsselkogge (Hanzeconcept)	100	100	150	190
	Quintus Centrum voor Kunsteducatie (aanpassen ventilatie)	537	0	0	0
	Onderzoek IJsselkogge (vervoer, organisatie proces en onderzoekskosten)	50	50	250	10
	Onkruidbestrijding op verharding	50	100	100	100
	Stadsarchief; projectleider e-Depot	90	90	90	0
	Sportterreinen De Maten (kunstgrasveld)	0	77	77	77
	Behoud van de Bovenkerk (Monumenten)	50	50	50	50
	Hittestress bestendig maken speelplekken	50	50	50	50
	Aanpassen ventilatie gemeentelijk vastgoed	5	51	138	0
	Zwemlocaties Seveningen Zuiderwaardkolk Bosjessteeg	77	54	23	23
	Openbaar groen (Groene hart, Toren 1 Berklaan)	37	44	44	44
	Lokale gezondheidsagenda	30	30	30	30
	Herinrichting Zoddepark	70	50	0	0
	Plattelandsontwikkeling (EU leader 2023-2027)	91	6	6	6
	Kennis- en cultuurcluster Stadskazerne (bestrating)	100	0	0	0
Sportterreinen Hagenbroek (vervanging lichtmasten en veld 1)	43	0	27	27	

Programma	Ambitie	2023	2024	2025	2026
	Onderzoek IJsselkogge (kapitaal lasten)	0	0	0	94
	Onderzoek IJsselkogge (verwachte inkomsten)	0	0	0	-91
	Openbaar groen (eenmalige initiatief; Natuur voor elkaar)	90	0	0	0
	Openbaar groen (Klimaatregelen Van Diggelenweg)	36	-36	0	0
	Stadsarchief; Onderzoek Joodse ingezetenen	60	0	0	0
	Stedelijk Museum (herinrichting en nieuwe website)	5	-10	-10	32
	Vervanging tennisbanen IJTC 2023	0	18	18	18
	Aanbrengen rubberen flappen rond kunstgrasvelden	45	0	0	0
	Tennisbanen Kampen (vervanging lichtmasten buitensportaccommodaties)	43	0	0	0
	Sportterreinen Cellesbroek-Middenwetering (lichtmasten)	43	0	0	0
	Adviescommissie beeldende kunst (IJsselbiënnale 2023)	25	0	0	0
	Speeltuinen en -plaatsen (vervanging Prisma Court)	0	6	6	6
	Tennisbanen Kampen (KJLTC)	0	0	0	18
	Combi-toestellen pilotwijken Hagenbroek en IJsselmuiden centrum	0	4	4	4
	Vervanging tennisbanen IJTC 2024	0	4	4	4
	Sportterreinen Bergweg-Plasweg (teamlockers)	10	0	0	0
Totaal Sport, cultuur en recreatie		2.400	1.401	1.720	1.355
Sociaal domein	Implementatie Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (fte en werkbudget)	195	195	195	195
	Verhogen inkomensgrens kindregelingen (minimafonds)	160	160	160	160
	Beleed sociaal domein (versterken sociale basis, samenwerken in de wijk)	97	97	97	97
	Bestaanszekerheid	48	48	48	48
	Participatiebudget re-integratie (integrale visie perspectief naar werk)	35	0	0	0
	Aanpassen ventilatie gemeentelijk vastgoed	0	0	15	0
Totaal Sociaal domein		535	500	515	500
Volksgezondheid en milieu	Duurzaamheid en klimaatadaptie (structureel budget)	100	400	400	400
	Aanpak energiearmoede (specifieke uitkering, lasten)	890	0	0	0
	Aanpak energiearmoede (specifieke uitkering, baten)	-800	0	0	0
	Circulair Kampen 2050	110	60	60	55
	Vergroening de Bongerd klimaatadaptatie	263	0	0	0
	Herinrichting Cellesbroedersweg klimaatadaptatie	169	0	0	0
	Kampen plastic vrij	40	40	25	15
	Vergroening Brunnepe klimaatadaptatie	100	0	0	0

Programma	Ambitie	2023	2024	2025	2026
	Vergroening Muntplein klimaatadaptatie	74	0	0	0
	Aanpassen ventilatie gemeentelijk vastgoed	52	0	0	0
	Begraafplaatsen Kampen en IJsselmuiden (vervanging inventaris)	25	0	0	0
	Begraafplaatsen Kampen en IJsselmuiden	5	5	5	5
Totaal Volksgezondheid en milieu		1.028	505	490	475
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Versnelling woningbouw (dekking)	-700	-700	-700	-700
	Versnelling woningbouw (lasten)	700	700	700	700
	Uitvoeringsprogramma gebiedsvisie Brunnepe	350	750	500	500
	Invoeringsprogramma op weg naar de nieuwe omgevingswet	525	345	170	110
	Schans Buitenwacht (kapitaallasten)	0	0	0	302
	Gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel	50	50	50	50
	Subsidieregeling stedelijke vernieuwing	50	50	50	50
	Bestemmingswijziging Seveningseweg	47	129	0	0
	Fietschakel Reevediep (kapitaallasten)	0	17	17	17
	Onderzoek wind Kampen-Zuid	42	9	0	0
	Groene Blauwe Diensten (water, natuur of landschapsbeheer)	50	0	0	0
Bijdrage maatschappelijke energie initiatieven	30	15	0	0	
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		1.144	1.365	787	1.029
Overhead	Toegeruste organisatie (knelpuntenpot budget)	225	564	564	564
	Groot onderhoud en herinrichting Stadhuis	255	0	0	0
	Algemene personeelsaangelegenheden (arbeidsmarktbeleid)	70	55	40	40
	Organisatieontwikkeling	50	50	50	50
	Gemeentewerf Tasveld 19	0	42	42	42
	Algemene personeelsaangelegenheden (medewerkersbetrokkenheidsonderzoek)	29	25	25	25
	Algemene personeelsaangelegenheden (duurzame inzetbaarheid)	25	25	25	25
	Algemene personeelsaangelegenheden (aansluiten HR21)	56	16	6	6
	Aanpassing ventilatie vastgoed	46	0	0	0
Totaal Overhead		756	778	753	753
		7.925	6.143	5.742	5.473

VIII Vastgestelde amendementen en motie



Amendement schrappen trendmatige verhoging OZB

De gemeenteraad van Kampen, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022

Gelezen:

- de programmabegroting 2023

Constateert dat:

- het college een sluitende begroting 2023 presenteert met een fors structureel overschot.
- ondanks het overschot het college van plan is de OZB te verhogen en daardoor de inwoners en bedrijven zwaarder te belasten.
- de afgelopen jaren de OZB boven trendmatig is verhoogd.

Is van mening dat:

- belastingen alleen verhoogd dienen te worden als daar noodzaak voor is.
- het college met een prachtige begroting een verkeerd signaal geeft met de belastingverhoging.
- bij structurele overschotten het doel van het college moet zijn om lasten te verlichten.

Besluit:

De tekst in het raadsbesluit programmabegroting 2023 onder nr. 4 als volgt te wijzigen

"4. De trendmatige verhoging van de OZB voor zowel woning als niet-woning te schrappen uit de programmabegroting 2023 en het structurele verschil (€ 338.000,-) ten laste te brengen van het positieve begrotingsaldo 2023.

En toe te voegen:

5. De optelsom van de vastgestelde amendementen te verwerken met het primitieve positieve begrotingsaldo (zoals genoemd in punt 4 van het raadsvoorstel) en het dan resterende bedrag te storten in de algemene reserve".

Christen Unie Kampen
Kees Posthumus

VVD Kampen
Dirk-Jan Lokhorst

Hart voor Kampen
Nardus Koster

Gemeente Belang Kampen
Elina Schmidt-Blokkzijl

CDA Kampen
Robertjan de Wilde



KAMPEN en
IJSSELMUIDEN

GROENLINKS

26 voor; 3 tegen

Aangenomen



2

**Amendement
geen heffing precario evenementen in 2023**

Raadsvergadering dinsdag 8 november 2022

Agendapunt 6; behandeling Programmabegroting 2023

Paragraaf 1; Lokale heffingen

De gemeenteraad van Kampen, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022

Constaterende dat:

- De evenementensector nog steeds herstellende is van twee jaren met corona maatregelen en bijbehorende tegenvallende inkomsten en doorlopende kosten.
- Sponsoring door het bedrijfsleven in de nabije toekomst naar alle waarschijnlijkheid lastiger zal worden.
- De kwijtschelding van precariobelasting voor evenementen in de voorbije periode een positieve invloed heeft gehad op de kwantitatieve en kwalitatieve kant van lokale evenementen.

Van oordeel dat:

- Er door het kwijtschelden van de precariobelasting voor evenementen meer activiteiten hebben plaatsgevonden in deze sector.
- Er door het kwijtschelden van de precariobelasting voor evenementen voor kleine en middelgrote evenementen meer ruimte in de begroting is ontstaan.
- Evenementen bijdragen aan het imago en de levendigheid van de Gemeente Kampen.
- Evenementen bijdragen aan omzetverhoging voor de middenstand.

Besluit:

De tekst in het raadsbesluit programmabegroting 2023 onder nr. 5 als volgt te wijzigen:

"5. Geen precariobelasting te heffen ^{voor evenementen} in het jaar 2023 en het eenmalige verschil ad € 20.000 ten laste te brengen van het positieve begrotingssaldo 2023.

En toe te voegen:

6. De optelsom van de vastgestelde amendementen te verwerken met het primitieve positieve begrotingssaldo en (zoals genoemd in punt 4 van het raadsvoorstel) het dan resterende bedrag te storten in de algemene reserve"

W.D.
Dirk-Jan Lokhorst

GroenLinks,
Neke Jansen

Hart voor Kampen,
Piet Blijstra

GROENLINKS

HART VOOR KAMPEN

Aangenomen
ChristenUnie

Kampen

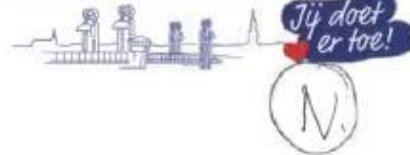
29 voor

D66



PARTIJ VAN DE ARBEID

Gemeente Belang Kampen



Motie Groene Leges

De gemeenteraad van Kampen, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 2022

Gelezen:

de programmabegroting 2023

Constateernde dat:

- Kampen duurzaamheid wil stimuleren en in 2050 klimaatneutraal wil zijn;
- De energiekosten voor huishoudens en ondernemers alsmäär stijgen;
- Veel inwoners en ondernemers willen investeren om huizen en gebouwen te verduurzamen;
- Zij bij deze duurzaamheidsinvesteringen geconfronteerd worden met hoge legeskosten bij vergunningaanvragen;
- Sommige gemeenten zogenaamde Groene Leges hebben. Dat betekent dat je geen of minder leges hoeft te betalen als je een omgevingsvergunning aanvraagt voor bijvoorbeeld een duurzame woning of het plaatsen van zonnepanelen.
- De gemeenten Enschedé, Den Haag, Amersfoort en Oldenzaal inmiddels goede ervaringen hebben opgedaan met 'groene leges' en dat dit in die gemeenten een bewezen effectief middel is om verduurzaming te stimuleren en te versnellen.


Overwegende dat:


- Verlaging of afschaffing van leges bij duurzame maatregelen een extra stimulans kan zijn voor inwoners en ondernemers om vastgoed te verduurzamen.

Verzoekt het college:

- De mogelijkheden van het toepassen van 'groene leges' in de gemeente Kampen nader te onderzoeken;
- Daarbij ook te onderzoeken welke investeringen vergunningsvrij kunnen worden en vervangen kunnen worden door een meldplicht;
- Verschillende scenario's uit te werken welke partijen en activiteiten wel en welke partijen en activiteiten niet voor deze regeling in aanmerking komen;
- De raad hierover uiterlijk eind april 2023 te informeren en de uitkomsten van dit onderzoek voor te leggen aan de raad.


Edwin Burgman,
GroenLinks Kampen


Nardus Koster,
Hart voor Kampen


Kees Posthumus,
ChristenUnie


Gerben Wijnga,
D66


Manfred Haxumán,
PvdA


Suat Azer,
GBK